

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakiin tehtäväksi jäsenvaltioiden välisen kaupan arvonlisäverokohtelun yksinkertaistamista koskevan Euroopan yhteisön direktiivin edellyttämät muutokset. Muutokset koskisivat varastointimenettelyssä oleviin tavariin liittyviä verottomuuksia, matkailijamyynnin verottomuuden edellytyksiä, toisiin jäsenvaltioihin myytäviä palveluja sekä veron perustetta maahantuonnissa. Ulkomaankauppaan liittyviä säännöksiä tarkistettaisiin myös eräiltä muilta osin.

Arvonlisäverolakia muutettaisiin myös siten, että käytettyjen tavaroiden kauppaan sovellettavaa marginaaliverotusmenettelyä tarkistettaisiin lainsäädäntöteknisesti vastaamaan Euroopan yhteisön arvonlisäverotusta koskevia säännöksiä. Samalla käytettyjen tavaroiden verokohtelua ehdotetaan eräiltä osin yksinkertaistettavaksi.

Esityksessä ehdotetaan diplomaattien verovapauden laajentamista. Ulkovaltojen Suo-

nessa toimivalle diplomaatille ja lähetetylle konsulille palautettaisiin Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä arvonlisävero, kun yksittäisen tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 1 000 markkaa.

Euroopan yhteisöjen toimielinten hankintojen verovapautta koskevat säännökset sisällytettäisiin arvonlisäverolakiin.

Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain nojalla harjoittama toiminta ehdotetaan vapautettavaksi arvonlisäverosta.

Lisäksi arvonlisäverolakiin tehtäisiin eräitä lähinnä teknisluonteisia muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta. Euroopan yhteisöjen hankintojen verovapautta sekä lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotusta koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi vuoden 1995 alusta lukien.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	4
1. Toinen yksinkertaistamisdirektiivi	4
1.1. Johdanto	4
1.2. Varastointimenettelyssä olevat tavarat	5
1.2.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä	5
1.2.1.1. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännökset ennen muutosta	5
1.2.1.2. Toinen yksinkertaistamisdirektiivi	5
1.2.2. Nykytila Suomessa	7
1.2.3. Ehdotetut muutokset	7
1.2.3.1. Yleistä	7
1.2.3.2. Verovarastointimenettelyssä oleviin tavaroihin liittyvä verottomuus	7
1.2.3.3. Verovarastointimenettelyn määrittely	8
1.2.3.4. Varastointimenettelystä, vapaa-alueelta ja vapaavarastoista siirrettävät tavarat	9
1.3. Tavarantoimituksen ja irtaimiin esineisiin kohdistuvat työt	10
1.3.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä	10
1.3.2. Nykytila Suomessa	11
1.3.3. Ehdotetut muutokset	12
1.4. Tavarantoimituksen myynti	12
1.4.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä	12
1.4.2. Nykytila Suomessa	13
1.4.3. Ehdotetut muutokset	13
1.5. Veroton myynti matkailijoille	13
1.5.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä	13
1.5.2. Nykytila ja ehdotetut muutokset	14
1.6. Veron peruste maahantuonnissa	14
1.6.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä	14
1.6.2. Nykytila ja ehdotetut muutokset	15
2. Muut ulkomaankauppaan liittyvät muutokset	15
3. Käytetyt tavarat sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineet	15
3.1. Erityissääntelyn tarve	16
3.2. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä	16
3.2.1. Yleistä	16
3.2.2. Soveltamisala	16
3.2.3. Määritelmiä	17
3.2.4. Veron peruste	17
3.2.5. Julkiset huutokaupat	18
3.2.6. Alennettu verokanta ja veron peruste	18
3.2.7. Vähennysoikeus	19
3.2.8. Yhteisökauppaan liittyvät säännökset	19
3.2.9. Hallinnollisia määräyksiä	19
3.2.10. Siirtymäsäännökset	19
3.3. Arvonlisäverokohtelu Suomessa	19
3.3.1. Yleistä	19
3.3.2. Perussäännökset	20
3.3.3. Vähennysoikeus	20
3.3.4. Yhteisökauppaan liittyvät säännökset	20
3.3.5. Hallinnolliset määräykset	20

3.3.6.	Kuvataiteen tuotteet	20
3.4.	Muutosten tarve ja ehdotetut muutokset	20
3.4.1.	Yleistä	20
3.4.2.	Soveltamisala	21
3.4.3.	Määritelmät	21
3.4.4.	Veron peruste	21
3.4.5.	Julkiset huutokaupat	22
3.4.6.	Alennettu verokanta ja veron peruste	22
3.4.7.	Vähennysoikeus	23
3.4.8.	Yhteisökauppaan liittyvät säännökset	23
3.4.9.	Hallinnollisia määräyksiä	23
3.4.10.	Kuvataiteen tuotteet	23
4.	Verollisina hankittujen käytettyjen tavaroiden vähennysrajoitus	24
4.1.	Nykytila	24
4.2.	Muutosten tarve ja ehdotetut muutokset	24
5.	Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotus	24
6.	Euroopan yhteisöjen hankintojen arvonlisäverotus	25
7.	Diplomaattiset hankinnat	26
8.	Muut muutokset	28
9.	Esityksen vaikutukset	28
9.1.	Taloudelliset vaikutukset	28
9.2.	Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	28
10.	Asian valmistelu	29
11.	Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	29
11.1.	Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista	29
11.2.	Riippuvuus muista esityksistä	29
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	29
1.	Lakiehdotuksen perustelut	29
2.	Tarkemmat säännökset ja määräykset	54
3.	Voimaantulo	54
	LAKIEHDOTUS	55
	LIITE	69
	Rinnakkaisteksti	69

YLEISPERUSTELUT

1. Toinen yksinkertaistamisdirektiivi

1.1. Johdanto

Euroopan yhteisön sisämarkkinoiden toteuttaminen ja rajakontrollin poistaminen vuoden 1993 alusta lukien merkitsi jäsenvaltioiden välisen kaupan arvonlisäverotuksessa siirtymistä niin sanottuun väliaikaiseen järjestelmään. Tämä järjestelmä perustuu edelleen pääsääntöisesti määränpäämaaperiaatteelle, mutta tavara kauppaa ei enää veroteta tai valvota rajalla. Toisista jäsenvaltioista tapahtuvat tavarastot ja -siirrot eli yhteisöhankeverotetaan kotimaan verotuksen yhteydessä. Yksityisten henkilöiden ostoihin sovelletaan kuitenkin pääsääntöisesti alkuperämaaperiaatetta, eli matkailijoille tapahtuvat myynnit verotetaan vain myyntimaassa.

Väliaikainen sisämarkkinajärjestelmä toteutettiin 16 päivänä joulukuuta 1991 annettulla neuvoston direktiivillä yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi (91/680/ETY), jolla muutettiin kuudetta arvonlisäverodirektiiviä (jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määrätymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annettu neuvoston kuudes direktiivi 77/388/ETY). Säännöksiä on muutettu 14 päivänä joulukuuta 1992 annettulla neuvoston direktiivillä direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta ja toimenpiteistä arvonlisäveron yksinkertaistamiseksi (92/111/ETY; niin sanottu ensimmäinen yksinkertaistamisdirektiivi), joka tuli voimaan vuoden 1993 alusta.

Kuudes arvonlisäverodirektiivi sisältää periaatepäätöksen siitä, että väliaikaisesta sisämarkkinakaupan arvonlisäverotusjärjestelmästä siirryttäisiin vuoden 1997 alusta lopulliseen järjestelmään, joka perustuisi tavaroiden ja palvelujen verottamiseen alkuperämaassa. Komission tuli tehdä ehdotus lopullisesta järjestelmästä vuoden 1994 loppuun mennessä. Ehdotusta ei ole vielä annettu. Väliaikainen järjestelmä on voimassa, kunnes lopullinen järjestelmä tulee voimaan.

Komissio antoi vuoden 1994 marraskuussa direktiivissä edellytetyn raportin väliaikaisen

järjestelmän toiminnasta (COM(94)515 final). Komissio on väliaikaisen järjestelmän voimaantulosta lähtien seurannut järjestelmän toimintaa yhteistyössä yritysten ja eri jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa saadakseen selville järjestelmän soveltamiseen liittyvät käytännön ongelmat. Komissio antoi maaliskuussa 1994 direktiiviehdotuksen väliaikaisen järjestelmän yksinkertaistamiseksi (Proposal for a Council directive amending Directive 77/388/EEC and introducing new simplification measures with regard to value added tax - scope of certain exemptions and practical arrangements for implementing them; COM(94) 58 final, Brussels, 02.03.1994, 94/0062(CNS), EUVL No 94/C 107/7).

Euroopan parlamentti sekä talous- ja sosiaalikomitea antoivat ehdotuksesta lausuntonsa. Ehdotusta käsiteltiin neuvoston finanssiasioiden työryhmässä, joka koostuu jäsenvaltioiden ja komission edustajista. Neuvosto hyväksyi direktiivin huhtikuussa 1995; 10 päivänä huhtikuuta 1995 annettu neuvoston direktiivi 95/7/EY direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta ja uusista toimenpiteistä arvonlisäveron yksinkertaistamiseksi - tiettyjen vapautusten soveltamisala ja niiden täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt (EUVL No 94/L 102/18; toinen yksinkertaistamisdirektiivi). Direktiivin toteuttavat säännökset on saatettava voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Direktiivi muuttaa kuudetta arvonlisäverodirektiiviä seuraavilta osin:

- muissa varastoissa kuin tullivarastoissa olevia tavaroita ja niihin kohdistuvia palveluja koskeva verottomuus: jos jäsenvaltio on säätänyt tullivarastointimenettelyssä olevien tavaroiden ja niihin kohdistuvien palvelujen myynnin verottomaksi, sen tulee vapauttaa vastaavat liiketoimet verosta niin sanotuissa verovarastoissa olevien tiettyjen, direktiivin liitteessä lueteltujen tavaroiden osalta (1 artiklan 9 kohta)

- varastointimenettelyihin liittyvä verovelvollisuus ja verovarastojen määrittely (1 artiklan 9 ja 13 kohta)

- jäsenvaltion sisällä tapahtuvan, tavarantoimittajan yhteisökuljetukseen liittyvän tavarakuljetuksen myyntimaan määrittely (1 artiklan 7 kohta)

- toiseen jäsenvaltioon myytävän irtaimen

esineeseen kohdistuvan työn myyntimaan määrittely (1 artiklan 7 ja 12 kohta)

- näihin palveluihin liittyvä verovelvollisuus (1 artiklan 11 kohta)

- valmistustyön myyntiä koskevien erityissäännösten kumoaminen (1 artiklan 1, 5, 6, 8 ja 12 kohta)

- tavarain yhteisömyynniksi katsottavan tavaran siirron määritelmän laajentaminen (1 artiklan 6 kohta)

- maahantuodun tavaran veron perusteseen luettavat kuljetuskustannukset (1 artiklan 2 kohta)

- edellytykset ja menettelytavat matkailijoille tapahtuvalle verottomalle tavaramyynnille (1 artiklan 3 kohta)

- kiinteistöjen vähennysten oikaisujakson pidentäminen (1 artiklan 4 kohta)

- vähennyssäännöksen selvennys (1 artiklan 10 kohta).

Kaksi viimeksi mainittua muutosta eivät edellytä arvonlisäverolain muuttamista.

1.2. Varastointimenettelyssä olevat tavarat

1.2.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä

1.2.1.1. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännökset ennen muutosta

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat, jollei arvonlisäverokomitean kanssa käytävistä neuvotteluista muuta johdu, toteuttaa erityistoimenpiteitä kaikkien tai tiettyjen artiklassa tarkoitettujen liiketoimien jättämiseksi arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Verottomuuden edellytyksenä on se, ettei liiketoimia ole tarkoitettu lopulliseen käyttöön tai kulutukseen ja että tavaran kulutukseen ottamisesta suoritettavan arvonlisäveron määrä vastaa sitä määrää, joka olisi ollut suoritettava, jos jokainen tällainen liiketoimi olisi verotettu maahantuonnin yhteydessä tai maan alueella.

Verottomaksi voidaan säätää muun muassa sellaisten tavaroiden maahantuonti ja myynti, jotka on tarkoitettu asetettavaksi muuhun varastointimenettelyyn kuin tullivarastointimenettelyyn (16 artiklan 1 kohdan A alakohta ja B alakohdan ensimmäisen alakohdan e alakohta). Verottomuus voi koskea myös sellaisten tavaroiden myyntiä, jotka on tarkoitettu sijoitettavaksi väliaikaiseen varastoon, vapaa-alueelle, vapaavarastoon tai tul-

livarastointimenettelyyn (B alakohdan ensimmäisen alakohdan a—c alakohtat). Väliaikaisen varaston, vapaa- ja tullivaraston sekä vapaa-alueen käsitteet on määritelty Euroopan yhteisön voimassa olevassa tullilainsäädännössä. Tavaran maahantuonnin katsotaan 7 artiklan 3 kohdan mukaan tapahtuvan vasta viimeksi mainittujen menettelyjen päätyttyä. Jos jäsenvaltio käyttää 16 artiklan 1 kohdan mukaista mahdollisuutta, sen on sovellettava sellaisten tavaroiden yhteisöhankintoihin, jotka on tarkoitettu asetettavaksi johonkin artiklan 1 kohdan B alakohdassa tarkoitettuun menettelyyn tai tilanteeseen, samoja sääntöjä kuin tavaroiden myynteihin vastaavassa tilanteessa.

Verottomaksi voidaan lisäksi säätää sellaisten palvelujen myynti, jotka liittyvät B alakohdassa tarkoitettuihin tavaroiden myynteihin sekä B alakohdassa tarkoitetuissa paikoissa suoritettavat tavaroiden ja palvelujen myynnit (C ja D alakohtat).

Jos jäsenvaltio soveltaa jotakin 16 artiklan 1 kohdan mukaista verottomuutta, sen tulee myöntää mainitunlaista verotonta toimintaa harjoittavalle vähennys- tai palautusoikeus toimintaa varten tehtyihin hankintoihin sisältyvästä verosta.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 9 kohdan a alakohta antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden vapauttaa 16 artiklan mukaisia verottomia myyntejä jäsenvaltion alueella harjoittavat yritykset rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisuudesta.

1.2.1.2. Toinen yksinkertaistamisdirektiivi

Soveltamalla 16 artiklan 1 kohdan mahdollistamia verottomuuksia jäsenvaltiot voivat yksinkertaistaa erilaisissa varastointimenettelyissä olevilla tavaroilla käytävän ketjukaupan verokohtelua. Ketjukaupalla tarkoitetaan kauppaa, jossa tavara myydään useaan kertaan peräkkäin. Toisen yksinkertaistamisdirektiivin varastointimenettelyjä koskevilla säännöksillä pyritään laajentamaan 16 artiklan 1 kohdan mukaisten verottomuuksien käyttöä selventämällä muun varastointimenettelyn kuin tullivarastointimenettelyn käyttöalaa ja täsmentämällä varastointimenettelystä siirrettävien tavaroiden verokohtelua.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 3 kohdan mukaan komissio antaa niin pian kuin mahdollista neuvostolle ehdotuksensa yhteisiksi säännöiksi artiklan tar-

koittamien liiketoimien verottamisesta. Ensimmäisen yksinkertaistamisdirektiivin 3 artiklan mukaan neuvosto tulee komission ehdotuksesta ennen vuoden 1993 kesäkuun loppua antamaan yksityiskohtaiset säännöt yritysten välisten ketjuliiketoimien verottamisesta. Toisen yksinkertaistamisdirektiivin varastointimenettelyjä koskevilla säännöksillä pyritään osaltaan täyttämään näitä velvoitteita.

Neuvosto ja komissio toteavat direktiivin hyväksymistä koskevassa neuvoston pöytäkirjassa, etteivät säännökset sovellu sellaisiin ketjuliiketoimiin, joissa tavaroita siirretään fyysisesti, ja että komission tulisi niin pian kuin mahdollista antaa ehdotuksensa kaikkia ketjuliiketoimia koskeviksi säännöksiksi toisen yksinkertaistamisdirektiivin 3 artiklan mukaisesti. Lisäksi pöytäkirjalauseuman mukaan komissio on jo alkanut selvittää, miten eri jäsenvaltiot ovat soveltaneet 16 artiklaa ja miten mahdollinen erilainen soveltaminen vaikuttaa yritysten asemaan.

Toisen yksinkertaistamisdirektiivin varastointimenettelyjä koskevien säännösten on tarkoitus olla voimassa niin kauan kuin sisämarkkinakaupan väliaikainen järjestelmän.

Jäsenvaltiot ovat yleensä rajoittaneet 16 artiklan 1 kohdan D alakohdan mukaisen verottomuuden vain tullivarastointimenettelyssä oleviin tavaroihin. Vuoden 1992 loppuun asti tämä merkitsi ulkomaankaupalle edullisempaa verokohtelua kuin kotimaan kaupalle. Sisämarkkinoiden toteuduttua vuoden 1993 alusta tällainen verottomuus on hyödyttänyt ainoastaan Yhteisön ulkopuolelta tuotavia ja sinne vietäviä tavaroita.

Yhteisötavaroiden asettamiseksi samaan asemaan kuin muut tavarat uudessa 16 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos jäsenvaltio on säätänyt tullivarastointimenettelyssä olevien tavaroiden ja niihin kohdistuvien palvelujen myynnin verottomaksi, sen tulee toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta verovapautus koskisi myös maan alueella muussa varastossa oleviin tavaroihin kohdistuvia vastaavia liiketoimia. Tämä velvollisuus koskee kuitenkin vain direktiivin J-liitteessä lueteltuja tavaroita. Nämä tavarat ovat raaka-aineita ja muita tavaroita, joilla käydään kauppaa kansainvälisillä termiinimarkkinoilla. Säännös ei estä jäsenvaltioita soveltamasta verovapautusta myös muihin varastoissa oleviin tavaroihin.

Direktiivillä on lisätty 16 artiklan 1 kohtaan muun varaston kuin tullivaraston määri-

telmä. Valmisteveron alaisten tavaroiden osalta tällaisena varastona pidetään niitä paikkoja, jotka määritellään neuvoston direktiivin 92/12/ETY 4 artiklan b alakohdassa verottomiksi varastoiksi. Muiden tuotteiden osalta tällaisella varastolla tarkoitetaan jäsenvaltion määrittelemiä paikkoja. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan saa säätää muusta varastointimenettelystä, jos tavarat on tarkoitettu toimitettavaksi vähittäiskauppavaiheessa. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää tällaisesta menettelystä tavaroille, jotka on tarkoitettu:

- elinkeinonharjoittajille 28 k artiklassa tarkoitetuissa olosuhteissa suoritettavaa myyntiä varten eli verottomien tavaroiden myymälöille myytäväksi verotta lento- tai merimatkoja toisiin jäsenvaltioihin suorittaville matkustajille

- 28 k artiklassa tarkoitetuille verottomien tavaroiden myymälöille myytäväksi 15 artiklan nojalla verotta lento- tai merimatkoja kolmansiin maihin suorittaville matkustajille

- elinkeinonharjoittajille myytäväksi matkustajille lentokoneessa tai laivassa sellaisen lennon tai merimatkan aikana, jonka määräpaikka sijaitsee Yhteisön ulkopuolella

- elinkeinonharjoittajille myytäväksi 15 artiklan 10 kohdan nojalla verotta eli myytäväksi diplomaatti- ja konsulisuhdeiden yhteydessä sekä kansainvälisille järjestöille.

Direktiivillä on myös täsmennetty muussa varastossa kuin tullivarastossa olevien tavaroiden myynnin verottomuuden edellytystä siten, että tavaroiden tulee olla tällaisessa varastointimenettelyssä maan alueella.

Yleinen edellytys 16 artiklan 1 kohdan mukaisten verottomuuksien soveltamiselle on se, että kohdan tarkoittamien menettelyjen tai tilanteiden päättyessä suoritettavan veron määrän tulee vastata sen veron määrää, joka olisi suoritettu, jos jokainen 16 artiklan 1 kohdan nojalla vapautettu liiketoimi olisi verotettu. Tavaroiden siirtämisen kohdassa tarkoitetuista menettelyistä tai tilanteista tulee siis aiheuttaa velvollisuus suorittaa veroa, jonka suuruus määräytyy artiklan nojalla verosta vapautettujen liiketoimien perusteella. Direktiivillä on 16 artiklan 1 kohtaan lisätty säännös siitä, kuka on velvollinen suorittamaan kyseisen veron. Verovelvollinen on se, jonka toiminnan tuloksena tavarat eivät enää ole kohdassa tarkoitettujen menettelyjen alaisena. Tämä koskee sekä verovarastointimenettelyssä että tullivarastointimenettelyssä, väliaikaisessa varastossa,

vapaavarastossa ja vapaa-alueella olleita tavaroita.

Komissio ja neuvosto toteavat neuvoston pöytäkirjassa, että seuraava tulisi ottaa huomioon laskettaessa suoritettavan veron määrää:

- jos tavaroita ei ole myyty niiden ollessa jossakin 16 artiklan 1 kohdan A—E alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa tai menettelyssä, suoritettavan veron määrä vastaa sen veron määrää, joka olisi suoritettu siitä toimesta, joka aiheutti tavarán siirtämisen johonkin näistä menettelyistä tai tilanteista (tavarán maahantuonti, myynti tai yhteisöhankinta) lisättyä sen veron määrällä, joka olisi suoritettu tavaroihin kohdistuneista palveluista, jotka on 16 artiklan nojalla myyty verotta;

- jos tavarat on myyty niiden ollessa jossakin kyseisistä menettelyistä tai tilanteista, suoritettavan veron määrä vastaa sen veron määrää, joka olisi suoritettu viimeisestä tällaisesta myynnistä lisättyä sen veron määrällä, joka olisi suoritettu niistä tavaroihin kohdistuneista palveluista, jotka on suoritettu mainitun tavaroiden myynnin jälkeen ja jotka on 16 artiklan nojalla myyty verotta.

Direktiivillä on myös lisätty 16 artiklan 1 kohtaan kolmas alakohta, jonka mukaan tavaroiden poistaminen 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta menettelystä tai tilanteesta aiheuttaa 7 artiklan 3 kohdan mukaan maahantuonnin, tuontijäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi maassa. Tällainen tilanne on kyseessä silloin, kun Yhteisön ulkopuolelta tuotu tavara siirretään tullivarastointimenettelystä, väliaikaisesta varastosta, vapaa-alueelta tai vapaasatamasta. Tällöin siis tavarán siirto kyseisestä menettelystä tai tilanteesta tulee verottaa vain maahantuontina, mutta maahantuonnista suoritettavan veron perusteen tulee määräytyä artiklan nojalla verosta vapautettujen liiketoimien perusteella.

1.2.2. Nykytila Suomessa

Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 §:n 6 kohdan mukaan veroa ei suoriteta tavarán myynnistä, kun tavara ilmoitetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50—53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn tai siirretään 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon niin kauan, kun tavara on mainitun menette-

lyn alaisena tai mainituissa paikoissa. Säännös koskee Yhteisön ulkopuolelta Suomen alueelle tuotuja tavaroita, joita ei kuitenkaan ole vielä arvonlisäverotuksellisesti maahantuotu. Säännös koskee lisäksi muualta Suomesta tai Yhteisöstä toimitettuja tavaroita, sikäli kuin niitä voidaan ilmoittaa mainittuun menettelyyn tai paikkoihin.

Arvonlisäverolain 71 §:n 6 kohdan mukaan verotonta on tullikoodeksin 51, 99 tai 166 artiklassa tarkoitettussa varastossa tai vapaa-alueella suoritettujen palvelujen myynti, kun palvelu kohdistuu varastointimenettelyssä, vapaa-alueella tai vapaavarastossa olevaan tavararaan.

Jos arvonlisäverolain 70 §:n 6 kohdan nojalla verotta myyty tavara maahantuodaan, maahantuonnin yhteydessä suoritettavan veron peruste määrätään Yhteisön tullaussäätöjen mukaisesti pääsääntöisesti viimeisimmän myynnin perusteella. Maahantuonnista suoritettavan veron perusteeseen on lain 93 a §:n nojalla sisällytettävä 71 §:n 6 kohdan nojalla verotta myytyjen palvelujen arvo tai vastike.

Suomi on konsultoinut säännöksistä komission arvonlisäverokomiteaa 16 artiklan edellyttämällä tavalla.

Voimassa olevaan lakiin ei sisälly säännöksiä niin sanotuista verottomista varastoista.

1.2.3. Ehdotetut muutokset

1.2.3.1. Yleistä

Nykyisestä poiketen kaikki varastointimenettelyihin, vapaa-alueisiin ja vapaavarastoihin liittyvät säännökset koottaisiin selkeyden vuoksi oman otsikon alle arvonlisäverolain 6 lukuun. Säännökset koskisivat verottomuutta, lupaa verottoman varaston pitämiseen, veron suoritusvelvollisuutta siirrettäessä tavara pois mainituista menettelyistä tai paikoista sekä veron perustetta ja veron suoritusvelvollisuuden syntyhetkeä.

1.2.3.2. Verovarastointimenettelyssä oleviin tavaroihin liittyvä verottomuus

Voimassa olevassa arvonlisäverolaissa on vapautettu verosta tullivarastointimenettelyssä olevien tavaroiden ja niihin kohdistuvien, tullivarastossa suoritettavien palvelujen myynti. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin

16 artiklan 1 kohdan D alakohdan muutos edellyttää, että verottomuus ulotetaan kosemaan myös muussa varastointimenettelyssä kuin tullivarastointimenettelyssä oleviin tavaroihin kohdistuvia vastaavia liiketoimia. Tämä velvollisuus koskee kuitenkin vain toisen yksinkertaistamisdirektiivin J-liitteessä lueteltuja tavaroita. Tämän perusteella arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että veroa ei olisi suoritettava verovarastointimenettelyssä olevien, mainitussa liitteessä lueteltujen tavaroiden eikä niihin kohdistuvien, verottomassa varastossa suoritettavien palvelujen myynnistä. Mainitun liitteen mukaiset tavarat luetellaan lakiehdotuksen 72 i §:n 1 momentissa. Lisäksi luetteloon sisällytettäisiin selluloosa, jolla myös käydään ketjukauppaa termiinimarkkinoilla.

Verottomaksi säädettäisiin lakiehdotuksen mukaan myös mainittujen tavaroiden maahantuonti ja myynti, jos tavarat on tarkoitettu siirrettäviksi verovarastointimenettelyyn. Lisäksi verottomaksi säädettäisiin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 a kohdan mukaisesti verovarastointimenettelyyn asetettavien mainittujen tavaroiden yhteisöhankinta.

Varastointimenettelyssä olevilla tavaroilla harjoitettavaa ketjukauppaa helpotettaisiin paitsi säätämällä toiminta verottomaksi myös poistamalla siihen liittyvä ilmoitusvelvollisuus. Voimassa olevan arvonlisäverolain 133 §:n 3 momentin mukaan mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun. Tällä hetkellä siis laissa säädetty rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisuus koskee periaatteessa myös henkilöä, joka harjoittaa pelkästään 70 §:n 6 kohdan tai 71 §:n 6 kohdan nojalla verotonta tai muuta 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutavaa toimintaa. Nykyisin tosin ulkomaalainen, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeutettu 131 §:ssä tarkoitettujen palautuksen sijasta 122 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, eikä siis ole ilmoitusvelvollinen. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei 133 §:n 3 momentin säännöstä sovellettaisi henkilöön, joka harjoittaa Suomessa pelkästään muita palautukseen oikeuttavia myyntejä kuin tavarantoimittajia, ellei hän halua käyttää palautusoikeuttaan. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 9 kohdan a alakohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa eräät elinkeinonharjoittajat joistakin tai kai-

kista verotusmenettelyyn liittyvistä velvollisuuksista.

Edellä mainittujen tavaroiden lisäksi verovarastointimenettelyyn asetettavia tai siinä olevia tavaroita koskeva verottomuus ulotettaisiin koskemaan myös muita tavaroita, jotka on tarkoitettu elinkeinonharjoittajalle

- myytäväksi lakiehdotuksen 70 §:n 7 kohdan mukaisesti verotta ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien vesi- tai ilma-alusten varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa myyntiä varten taikka myytäväksi verotta tällaisella aluksella

- myytäväksi lakiehdotuksen 70 a §:n mukaisesti verotta satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa myymälässä taikka vesi- tai ilma-aluksessa toiseen jäsenvaltioon matkustaville

- myytäväksi lakiehdotuksen 70 b §:n 3 momentin mukaisesti verotta verottomien tavaroiden myymälässä Yhteisön ulkopuolelle matkustaville.

Tällaisten tavaroiden varastoille haetaan yleensä tullivarastolupa. Yhteisön ulkopuolelta tuotavat tavarat asetetaan yleensä tullivarastointimenettelyyn, jolloin niiden tuonti ei muodosta maahantuontia ennen kuin ne lakkaavat olemasta mainitussa menettelyssä. Sitä vastoin tavaroiden myynti Suomesta tällaisiin varastoihin on verollista. Muutos on tarpeen, jotta kotimaasta ja muualta Yhteisöstä hankittavat tavarat asetettaisiin samaan asemaan kuin Yhteisön ulkopuolelta tuotavat tavarat.

Ehdotetut muutokset edellyttävät komission arvonlisäverokomitean konsultointia.

1.2.3.3. Verovarastointimenettelyn määrittely

Verovarastointimenettelyssä olevalla tavaramalla tarkoitettaisiin luvan nojalla pidetyssä verottomassa varastossa olevaa tavaraa, joka ei ole tullivarastointimenettelyssä tai väliaikaisessa varastossa. Tavarantoimittajan katsottaisi olevan verovarastointimenettelyssä, jos se on tarkoitettu myytäväksi vähittäiskauppavaiheessa, ellei kyse ole niin sanotusta laivakauppiiaan varastosta eli varastosta, jossa olevat tavarat on tarkoitettu kansainvälisessä liikenteessä olevien ilma- ja vesialusten muonitukseen tai myytäväksi verottomien tavaroiden myymälässä. Tavarantoimittajan ei myöskään katsottaisi olevan verovarastointimenettelyssä, jos sitä käytetään varastossa.

Valmisteveron alaisten tavaroiden katsottaisiin olevan verovarastointimenettelyssä silloin, kun ne ovat valmisteverotuslain 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa varastossa. Näiden tavaroiden osalta ei siis tarvitsisi erikseen hakea lupaa arvonlisäverotuksen suhteen, vaan valmisteverotuslain mukaan myönnetty lupa riittäisi. Valmisteveron alaisten tavaroiden arvonlisäverottomuus koskisi edellä mainittujen laivakauppiaiden varastoissa olevien tavaroiden lisäksi mineraaliöljyjä, jotka kuuluvat toisen yksinkertaistamisdirektiivin niin sanottuun pakolliseen tavaraluetteloon.

Tavarain katsottaisiin olevan verovarastointimenettelyssä silloinkin, kun se siirretään Suomen alueella verottomasta varastosta toiseen. Sitä vastoin siirto Suomessa olevasta verottomasta varastosta toisen jäsenvaltion alueella olevaan verottomaan varastoon aiheuttaisi verovarastointimenettelyn päättymisen Suomessa. Tässä suhteessa verovarastointimenettely eroaisi esimerkiksi tullivarastointimenettelystä, jossa oleva tavara voidaan ilman veroseuraamuksia siirtää jäsenvaltiosta toiseen. Myös valmisteveron alaisten tavaroiden siirto Suomessa sijaitsevasta verottomasta varastosta toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan vastaavaan varastoon aiheuttaisi arvonlisäverotuksessa varastointimenettelyn päättymisen, vaikka valmisteverotuksessa siirto ei aiheuta veroseuraamuksia.

Koska tavarain siirtäminen pois verovarastointimenettelystä aiheuttaisi kotimaan verotuksen piiriin kuuluvan veron maksu- ja ilmoitusvelvollisuuden, ehdotetaan, että luvan verottoman varaston pitämiseen antaisi lääniverovirasto. Lupa myönnettäisiin hakemuksesta. Lupapääöksessä vahvistettaisiin varaston pitämistä koskevat ehdot. Lääniverovirasto voisi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta. Vakuuden vaatiminen olisi tarkoitettu poikkeukselliseksi menettelyksi. Varaston pitäjäksi hyväksymisen voitaisiin peruuttaa, jos hyväksymisen edellytyksiä ei enää ole tai jos lupaehtoja ei ole noudatettu.

1.2.3.4. Varastointimenettelystä, vapaa-alueelta ja vapaavarastoista siirrettävät tavarat

Lakiehdotuksen mukaan tavarain siirrosta tulli- tai verovarastointimenettelystä, väliaikaisvarastosta, vapaavarastosta tai vapaa-alueelta olisi pääsääntöisesti suoritettava veroa.

Tällainen siirto ei kuitenkaan muodostaisi itsessään verotettavaa tapahtumaa seuraavassa neljässä tilanteessa:

Veroa ei olisi suoritettava ensinnäkään silloin, kun tavaraa ja siihen kohdistuvaa palvelua ei ole myyty lakiehdotuksen varastointimenettelyjä, vapaa-alueita ja vapaavarastoja koskevan 72 h §:n nojalla verotta.

Silloin kun kyse on Yhteisön ulkopuolelta tulleista tavaroista, siirto tullivarastointimenettelystä, väliaikaisvarastosta, vapaavarastosta tai vapaa-alueelta muualle Suomeen katsotaan arvonlisäverolain 86 ja 86 a §:n mukaan Suomessa tapahtuvaksi tavarain maahantuonniksi. Jotta vältettäisiin kaksinkertainen verotus, siirto ei tällöin muodostaisi itsessään verotettavaa tapahtumaa.

Verotettavasta siirrosta ei myöskään olisi kyse silloin, kun siirto liittyy tavarain myyntiin. Tällainen tilanne syntyy silloin, kun tavarain myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa tavarain myyntiin liittyen pois verottomasta varastosta tai tullivarastosta siten, että kyseinen menettely päättyy, taikka kun tavara siirretään myyntiin liittyen pois väliaikaisesta varastosta, pois vapaavarastosta tai vapaa-alueelta taikka, kahdessa viimeksi mainitussa paikassa olevien tavarain osalta, pois vientimenettelystä. Lakiehdotuksen 72 h §:n 3 momentin mukaan tällainen myynti ei olisi enää 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla veroton. Myynti voisi sitä vastoin olla veroton jonkin erityissäännöksen nojalla. Esimerkiksi jos verovarastointimenettelyssä oleva tavara myydään toiseen jäsenvaltioon, katsottaisiin myynti verottomaksi lain 72 a—72 c §:ssä säädettyillä edellytyksillä ja myyjän tulisi täyttää yhteisömyyntiin liittyvä ilmoitusvelvollisuus.

Verotettavaa siirtoa ei katsottaisi tapahtuvan silloinkaan, kun tavara siirretään suoraan Yhteisön ulkopuolelle.

Velvollinen suorittamaan veron tavarain siirtämisestä mainituista menettelyistä tai paikoista olisi se, joka aiheuttaa menettelyn päättymisen tai siirron. Verosta vastaisi myös varaston pitäjä.

Jos tavaraa ei olisi myyty sen ollessa edellä mainituissa menettelyissä tai paikoissa, suoritettavan veron perusteeseen luetaan lakiehdotuksen mukaan sen tavarain myynnin, tai yhteisöohjannin veron perusteen arvo, joka on aiheuttanut tavarain siirtymisen asianomaiseen menettelyyn tai paikkaan ja joka on siis ollut veroton. Tämän lisäksi ve-

ron perusteeseen olisi luettava niiden palvelujen veron perusteen arvo, jotka on myyty verotta tavaran ollessa menettelyssä tai paikassa.

Jos taas tavara olisi yhden tai useamman kerran myyty sen ollessa kyseisissä menettelyissä tai paikoissa, veron perusteeseen luetaan lakiehdotuksen mukaan viimeisen tällaisen verottoman myynnin veron perusteen arvo sekä tämän myynnin jälkeen suoritettujen sellaisten palvelujen veron perusteen arvo, jotka on myyty verotta tavaran ollessa asianomaisessa menettelyssä tai paikassa.

1.3. Tavarankuljetus ja irtaimiin esineisiin kohdistuvat työt

1.3.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan kuljetuspalvelut verotetaan siinä jäsenvaltiossa, missä ne on suoritettu. Direktiivin 28 b artiklan C kohdan 2 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan Yhteisön sisäisen tavarankuljetuksen luovutuspaikka on kuitenkin kuljetuksen lähtöpaikka. Jos tällainen kuljetuspalvelu on luovutettu asiakkaalle, joka on saanut arvonlisäverotunnisteen muussa jäsenvaltiossa kuin kuljetuksen lähtöpaikassa, kuljetuspalvelun luovutuspaikka on 3 alakohdan mukaan sen jäsenvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Yhteisön sisäisenä tavarankuljetuksena pidetään direktiivin mukaan tavaroiden kuljetusta, jonka lähtöpaikka ja saapumispaikka sijaitsevat kahden eri jäsenvaltion alueella. Lähtöpaikkana pidetään paikkaa, josta tavaroiden kuljetus varsinaisesti alkaa, ottamatta huomioon tavaroiden sijaintipaikkaan saapumiseksi kuljettua matkaa. Saapumispaikkana pidetään paikkaa, jossa tavaroiden kuljetus varsinaisesti päättyy.

Direktiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan kuljetuksen liitännäispalvelut verotetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa ne tosiasiallisesti suoritetaan. Jos Yhteisön sisäiseen tavarankuljetukseen liittyvä palvelu on luovutettu asiakkaalle, joka on saanut arvonlisäverotunnisteen muussa jäsenvaltiossa kuin missä palvelu on tosiasiallisesti suoritettu direktiivin 28 b artiklan D kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan, palvelun luovutuspaikka on kuitenkin sen jä-

senvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Edellä mainituista palveluista verovelvollinen on ostaja, jos hänet on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi maassa ja jos myyjänä on ulkomaille sijoittautunut elinkeinonharjoittaja (21 artiklan 1 kohdan b alakohhta; 28 g; muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Jos kuljetuksen lähtö- ja saapumispaikka sijaitsevat saman jäsenvaltion alueella, ei kuljetusta voida pitää Yhteisön sisäisenä tavarankuljetuksena silloinkaan, kun se välittömästi liittyy Yhteisön sisäiseen kuljetukseen. Tällainen kuljetus ja sen liitännäispalvelut verotetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa palvelut suoritetaan, vaikka ostajana olisi ulkomaalainen, joka ei harjoita liiketoimintaansa kyseisessä maassa. Tällainen ostaja joutuisi siten hakemaan palvelun ostoon sisältyvän arvonlisäveron takaisin palautuksena.

Koska palautusta vaativien tapausten liisäntyminen saattaa haitata Yhteisön sisäiseen kuljetukseen välittömästi liittyvien kuljetusten ja niiden liitännäispalvelujen sisäkauppaa, neuvosto on vuosina 1993 ja 1994 tekemillään päätöksillä myöntänyt yhdelletoista silloiselle jäsenvaltiolle kuudennen arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan nojalla oikeuden vapauttaa nämä palvelut verosta. Vapautuksen edellytyksenä on se, että ostajana on toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka ei harjoita liiketoimintaa maan alueella ja joka olisi ollut oikeutettu saamaan palvelun hintaan sisältyvän arvonlisäveron palautuksena. Mainittujen verottomien palvelujen myyjällä on oikeus vähentää omiin hankintoihinsa sisältyvä vero. Päätökset olivat voimassa vuoden 1994 loppuun. Päätöksiin sisältyvän säännöksen mukaan neuvosto tulee komission ehdotuksesta hyväksymään näitä palveluja koskevan kuudennen arvonlisäverodirektiivin muutoksen.

Toinen yksinkertaistamisdirektiivi sisältää näiden palvelujen verokohtelua yksinkertaistavat säännökset. Direktiivi ei vapauta palveluja verosta, vaan muuttaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin kuljetuspalvelun verotusmaata koskevaa säännöstä laajentamalla Yhteisön sisäisen kuljetuksen käsitettä. Toisen yksinkertaistamisdirektiivin mukaan Yhteisön sisäiseen kuljetukseen rinnastetaan sellainen tavarankuljetus, jonka lähtöpaikka ja saapumispaikka sijaitsevat maan alueella, jos tämä kuljetus liittyy välittömästi sellaiseen kuljetukseen, jonka lähtöpaikka ja saapumis-

paikka sijaitsevat kahden eri jäsenvaltion alueella. Tällainen kuljetus verotetaan siten siinä jäsenvaltiossa, josta tavaran kuljetus alkoi tai, jos ostaja on käyttänyt ostossa josakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, tunnisteiden antaneessa jäsenvaltiossa. Säännös merkitsee myös sitä, että tällaisen kuljetuksen välitys- ja liitännäispalvelujen sekä liitännäispalvelujen välityksen verotusmaaksi tulee se jäsenvaltio, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen ostajalle.

Muutos merkitsee myös sitä, että Yhteisön sisäisen kuljetuksen, sen liitännäispalvelujen ja näiden palvelujen välitystä koskeva verovelvollisuussäännös koskee myös tällaiseen kuljetukseen rinnastettua kuljetusta, sen liitännäispalveluja ja näiden palvelujen välitystä.

Edellä selostettu tilanne koskee myös irtaimien esineiden arvonmäärityksen ja näihin esineisiin kohdistuvien työsuoritusten myyntiä. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan nämä palvelut verotetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa ne tosiasiallisesti suoritetaan. Neuvoston 1993 ja 1994 tekemillä poikkeuspäätöksillä yhdelletoista silloiselle jäsenvaltiolle annettiin oikeus tietyin edellytyksin vapauttaa nämä palvelut verosta, jos ostajana oli toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka ei harjoittanut liiketoimintaa maan alueella ja joka olisi ollut oikeutettu saamaan palvelun hintaan sisältyvän arvonlisäveron palautuksena.

Toisella yksinkertaistamisdirektiivillä muutettiin edellä mainittua kuudennen arvonlisäverodirektiivin verotuspaikkasäännöstä siten, että jos irtaimen esineen arvonmääritys tai irtaimen esineeseen kohdistuva työsuoritus on myyty ostajalle, joka on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi muussa jäsenvaltiossa kuin missä palvelu on tosiasiallisesti suoritettu, palvelun luovutuspaikka on kuitenkin sen jäsenvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen ostajalle (28 b artiklan F kohta). Tämä poikkeus ei kuitenkaan koske tilannetta, jossa tavaroita ei kuljeteta pois siitä jäsenvaltiosta, jossa palvelut tosiasiallisesti suoritetaan. Neuvosto ja komissio toteavat tältä osin neuvoston pöytäkirjassa, että jos työsuoritukset kohdistuvat työn suoritusmaassa rekisteröityyn kuljetusvälineeseen, jäsenvaltiot voivat olettaa, ettei kuljetusvälinettä ole

kuljetettu pois kyseisestä jäsenvaltiosta. Tällaisessa tilanteessa palvelujen verotus tapahtuu pääsäännön mukaisesti niiden suoritusvaltiossa.

Toisen yksinkertaistamisdirektiivin mukaan ostajan rekisteröintimaassa tapahtuvista irtaimen esineen arvonmäärityksestä ja irtaimen esineeseen kohdistuvista työsuorituksista verovelvollinen on ostaja, jos palvelujen myyjänä on ulkomaille sijoittautunut elinkeinonharjoittaja (21 artiklan 1 kohdan b kohta; 28 g).

1.3.2. Nykytila Suomessa

Voimassa olevan arvonlisäverolain 66 §:n sisältämän pääsäännön mukaan kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä; kuljetukset suoraan ulkomailta tai ulkomaille katsotaan kuitenkin kokonaan myydyin ulkomailta. Lain 66 a §:n 1 momentin mukaan yhteisökuljetus eli tavaran kuljetus jäsenvaltiosta suoraan toiseen jäsenvaltioon on myyty Suomessa, jos tavaran kuljetus alkaa täältä. Jos tavaran yhteisökuljetuksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua voimassa olevaa arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus on kuitenkin 2 momentin mukaan myyty Suomessa, jos kyseisen tunniste on annettu Suomessa.

Pykälän 3 momentin mukaan yhteisökuljetuksen välitys on myyty Suomessa, jos tavaran kuljetus alkaa täältä. Jos välityspalvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua voimassa olevaa arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus on kuitenkin 4 momentin mukaan myyty Suomessa, jos kyseisen tunniste on annettu Suomessa.

Tavarakuljetuksen liitännäispalvelut on 67 §:n mukaan myyty Suomessa, jos ne suoritetaan täällä. Tällaisen palvelun välitys taas on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu suoritetaan Suomessa. Jos tavaran yhteisökuljetukseen liittyvien palvelujen tai niiden välityksen ostaja käyttää ostossa josakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnusta, nämä palvelut on kuitenkin 67 a §:n 1 ja 3 momentin mukaan myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Arvonlisäverolain 67 §:n mukaan irtaimen esineen arvonmääritys ja irtaimen esineeseen kohdistuvat työsuoritukset on myyty Suomessa, jos ne suoritetaan täällä.

Näitä säännöksiä täydentää lain 72 e §:n 1 ja 2 momentti, joilla tavaran yhteisökuljetuk-

seen välittömästi liittyvä kuljetuspalvelu, tällaiseen kuljetukseen välittömästi liittyvä lastaus-, purku- tai muu sellainen palvelu, irtaimen esineen arvonmääritys sekä irtaimen esineeseen kohdistuvat työsuoritukset on hallinnollisista syistä säädetty verottomaksi. Verottomuuden edellytyksenä on se, että ostajana on toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka olisi 122 §:n nojalla oikeutettu saamaan palvelusta suoritettavan veron kokonaan takaisin.

1.3.3. Ehdotetut muutokset

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin muutoksen johdosta ehdotetaan arvonlisäverolain 66 a §:ään sisältyvää tavarankuljetuksen määritelmää muutettavaksi siten, että se kattaisi myös yhteiskuljetukseen välittömästi liittyvän, jäsenvaltion sisällä suoritettavan tavarankuljetuksen.

Lisäksi lakiin lisättäisiin 67 b §, jonka mukaan, jos irtaimen esineen arvonmäärityksen tai irtaimen esineeseen kohdistuvan työsuorituksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu olisi myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa. Säännöstä sovellettaisiin kuitenkin vain, jos esine kuljetetaan pois siitä jäsenvaltiosta, jossa palvelu suoritettiin.

Edellä mainittujen palvelujen verottomuutta koskevat 72 e §:n 1 ja 2 momentit ehdotetaan kumottaviksi.

1.4. Tavarankuljetuksen myynti

1.4.1. Arvonlisävero-kohtelu Euroopan yhteisössä

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 5 artiklan 5 kohdan a kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat katsoa asiakkaan materiaaleista tapahtuvan irtaimien esineiden valmistustyon myynnin tavaroiden eikä palvelujen myynniksi.

Sisäkaupan väliaikaisessa verotusjärjestelmässä tavarankuljetuksen myynti on katsottava tavarankuljetukseksi, jos työ suoritetaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa asiakas on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin (28 a artiklan 5 kohdan a alakohhta). Säännös koskee vain tilannetta, jossa asiakas kuljettaa työssä käytettävät materiaalit rekisteröintivaltiota työntekijöiden suoritusvaltion

ja valmis tavara kuljetetaan asiakkaan rekisteröintivaltioon. Tämän seurauksena tavaroiden valmistustyon ostaja on verovelvollinen ostamastaan työstä tavarankuljetuksen yhteishankintana määränpäämaassa, kun taas valmistustyon myynti on kuljetuksen lähtömaassa veroton tavarankuljetusmyynti.

Myös elinkeinonharjoittajan suorittama tavaroiden siirto yrityksestään toiseen jäsenvaltioon liiketoimia varten on direktiivin mukaan katsottava tavarankuljetukseksi, joten siihenkin sovelletaan tavarankuljetuksen yhteishankintaa koskevia säännöksiä (28 a artiklan 5 kohdan b alakohhta). Tavarankuljetusta ei kuitenkaan katsota tavarankuljetukseksi muun muassa silloin, kun valmistustyon ostaja siirtää valmistusmateriaalin valmistustyon suoritusmaahan tilanteessa, jossa kyseisen työn myynti katsotaan tavarankuljetukseksi. Siirtoa ei myöskään katsota tavaroiden myynniksi silloin, kun elinkeinonharjoittaja siirtää tavarankuljetuksen päättyvässä tilanteessa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaroihin kohdistuvaa työsuoritusta varten. Näissä tilanteissa tavaroiden siirtäjän ei siis katsota tekevän työn suoritusmaassa tavaroiden yhteishankintaa.

Direktiivin 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan (22 h artikla; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) asiakkaan ja valmistustyon myyjän on pidettävä erityistä rekisteriä asiakkaan toimittamista raaka-aineista. Rekisterinpitovelvollisuus koskee myös elinkeinonharjoittajaa, joka siirtää tavarat toiseen jäsenvaltioon työsuoritusta varten.

Koska tavarankuljetuksen määrittelemisen tavaroiden myynniksi on aiheuttanut ongelmia, toisella yksinkertaistamisdirektiivillä kumotaan asiaa koskevat erityissäännökset. Tavarankuljetustyon katsotaan aina irtaimiin esineisiin kohdistuvan työsuorituksen myynniksi, joten sitä koskevat edellä kohdassa 1.3.1. selostetut myyntimaa- ja verovelvollisuussäännökset.

Jäsenvaltioilla, jotka 1 päivänä tammikuuta 1993 käyttivät hyväkseen kuudennen arvonlisäverodirektiivin 5 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaista mahdollisuutta katsoa valmistustyon aina tavarankuljetukseksi, on oikeus soveltaa valmistustyon myyntiin samaa verokantaa kuin työn tuloksena saatujen tavaroiden myyntiin.

Toisella yksinkertaistamisdirektiivillä on rajoitettu valvontamahdollisuuksien parantamiseksi edellä selostettu siirtoa koskeva poikkeus koskemaan vain tilannetta, jossa

tavara työsuorituksen jälkeen palaa elinkeinonharjoittajalle siihen jäsenvaltioon, josta se alunperin lähetettiin. Jos tavara jää työn suoritusvaltioon tai jos se kuljetetaan johonkin muuhun valtioon kuin mistä se alunperin siirrettiin, katsotaan tavaran siirtäjän suoritavan työn suoritusmaassa tavaran yhteisöhankinnan ja vastaavasti kuljetuksen lähtövaltiossa tavaran yhteisömyynnin.

Direktiivillä on myös poistettu valmistustyön myyjän rekisterinpitovelvollisuus ja säädetty sen sijaan, että irtaimien esineiden arvonmäärityksen tai irtaimiin esineisiin kohdistuvien työsuoritusten myyjän on pidettävä riittävän yksityiskohtaista kirjanpitoa, jotta toisissa jäsenvaltioissa rekisteröityjen asiakkaiden hänelle kyseisiä palveluja varten lähettämät esineet kyetään tunnustamaan.

1.4.2. Nykytila Suomessa

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan tavaran valmistustyön myynti on palvelun myyntiä. Lain 18 a §:n 1 kohdan mukaan tavaran myyntinä pidetään kuitenkin tavaran valmistustyön myyntiä, jos valmistustyön ostaja kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta Suomeen ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan. Tavaran valmistustyön myynti on 72 a §:n mukaan yhteisömyyntinä veroton. Valmistustyön myyjän on lain 209 b §:n mukaan pidettävä erityistä luetteloa hänelle lähetetyistä raaka-aineista.

Tavaran yhteisömyyntiä koskevia säännöksiä sovelletaan myös elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvien tavaroiden siirtoon Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten, koska tällainen siirto on säädetty tavaroiden myynniksi lain 18 a §:n 2 kohdassa. Lain 18 b §:ssä luetellaan tilanteet, joissa tavaroiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon ei katsota tavaroiden myynniksi. Tavaroiden siirtoa ei katsota myynniksi muun muassa silloin, kun siirrossa on kyse raaka-aineiden toimittamisesta valmistustyön myyjälle tilanteessa, jossa valmistustyön ostoa katsotaan tavaran yhteisöhankinnaksi, tai kun siirrossa on kyse tavaroiden siirtämisestä siirtäjälle myytävää työsuoritusta varten.

Vastaavasti arvonlisäverolain 26 a §:n 2 momentissa säädetään tavaran valmistustyön ostoa ja tavaran siirtoa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen tavaran yhteisöhankinnaksi. Ra-

ka-aineiden siirto Suomeen valmistustyötä varten tai irtaimien esineiden siirto muita työsuorituksia varten ei muodosta tavaran yhteisöhankintaa, koska ne on rajattu 26 b §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa yhteisöhankinnan käsitteen ulkopuolelle. Tavaroiden siirrossa on näissä tilanteissa lain 209 b §:n mukaan pidettävä erityistä luetteloa.

1.4.3. Ehdotetut muutokset

Toisen yksinkertaistamisdirektiivin johdosta arvonlisäverolain valmistustyön myyntiä ja ostoa koskevat erityissäännökset ehdotetaan kumottaviksi. Lain 18 b §:ään sisältyvään säännökseen, jonka mukaan tavaran siirto ei muodosta tavaran yhteisömyyntiä silloin, kun elinkeinonharjoittaja siirtää tavaran toiseen jäsenvaltioon hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten, lisättäisiin edellytys, että tavara on palautettava työn jälkeen työn ostajalle Suomeen. Vastaava muutos tehtäisiin tavaran yhteisöhankintaa koskevaan 26 b §:ään.

1.5. Veroton myynti matkailijoille

1.5.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään tavaroiden myynnin verottomuudesta, kun tavarat kuljetetaan sellaisen ostajan toimesta tai toimeksiannosta Yhteisön ulkopuolelle, joka ei ole sijoittautunut maan alueelle. Säännöksen toisen alakohdan mukaan komissio antaa viipymättä neuvostolle ehdotukset Yhteisön verosäännöksiksi, joissa määrätään verovapautuksen soveltamisala, ja yksityiskohtaiset säännöt siltä osin kuin kyse on vähittäiskaupoissa myytävistä tavaroista, jotka matkustajat kuljettavat henkilökohtaisissa matkatavaroissaan.

Toisella yksinkertaistamisdirektiivillä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 2 alakohtaan on lisätty tällaiset säännökset. Sisämarkkinoiden toteuduttua nämä säännökset ovat tarpeen verovapautuksen asianmukaiseksi soveltamiseksi tilanteissa, joissa matkustaja poistuu Yhteisön alueelta eri jäsenvaltion kautta kuin mistä hän osti Yhteisöstä vietävät tavarat.

Toisen alakohdan mukaan myynnin koskiessa matkustajien henkilökohtaisissa mat-

katavaroissa kuljetettavia tavaroita verovapautus voidaan myöntää edellyttäen, että:

- matkustaja ei ole sijoittautunut Yhteisön alueelle

- tavarat kuljetetaan Yhteisön ulkopuolelle kolmen kuukauden kuluessa siitä kuukaudesta, jona myynti suoritettiin

- myynnin kokonaisarvo, arvonlisävero mukaanlukien, on kansallisena valuuttana enemmän kuin 175 ECU:a; jäsenvaltiot voivat kuitenkin vapauttaa verosta myynnin, jonka kokonaisarvo on tätä määrää pienempi.

Yhteisön alueelle sijoittumaton matkustaja määritellään kolmannessa alakohdassa.

Artiklan 2 alakohdan kolmannen alakohdan mukaan vienti on todistettava laskulla tai muulla vastaavalla asiakirjalla, jonka se tullitoimipaikka on vahvistanut, jonka kautta tavarat on viety Yhteisöstä. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava komissiolle näytteet leimoista, joita se käyttää antaessaan vahvistuksen. Komissio toimittaa tiedot muiden jäsenvaltioiden veroviranomaisille. Neuvosto ja komissio toteavat neuvoston toisen yksinkertaistamisdirektiivin hyväksymispöytäkirjassa, että tullitoimipaikan vahvistus annetaan matkustajien matkatavaroiden tarkastuksia koskevien Yhteisön voimassa olevien tullisäännösten mukaisesti. Lisäksi neuvoston ja komission pöytäkirjalauseuman mukaan Pohjoismaisen matkustajien matkatavaroiden verotusta koskevan sopimuksen osapuolet voivat jatkaa menettelyä, jossa Norjan tulliviranomaiset vahvistavat laskun, joka koskee norjalaisten matkailijoiden Tanskasta, Suomesta tai Ruotsista ostamia, Norjaan viemä tavaraita.

1.5.2. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 §:n 7 kohdan mukaan veroa ei ole suoritettava tavaroiden myynnistä henkilölle, joka ei asu Yhteisössä, jos hänen selvitetään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, itse vieneen tavarat Yhteisöstä niitä täällä käyttämättä.

Matkailijoille tapahtuvan myynnin verottomuudesta säädetäisiin nykyisen 70 §:n 7 kohdan sijasta lakiin lisättävän 70 b §:n 1 momentissa. Säännökseen lisättäisiin direktiivimuutoksen edellyttämä kolmen kuukauden määräaika sekä myynnin vähimmäismäärä. Koska matkailijoille tapahtuvan myynnin edistämiseksi on perusteltua soveltaa alhaista vähimmäismäärää, ehdotetaan

määrä asetettavaksi 250 markkaan. Säännöksessä käytettäisiin nykyisin käytetyn asumisen sijasta käsitettä kotipaikka, jota käytetään direktiivissä ja arvonlisäverolain 10 §:ssä olevassa ulkomaalaisen määritelmässä.

Arvonlisäveroasetukseen otettaisiin säännökset siitä, miten myyjän on näytettävä verottomuuden edellytykset toteen.

1.6. Veron peruste maahantuonnissa

1.6.1. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan 3 alakohdan b alakohdan ensimmäisen alakohdan mukaan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) veron perusteeseen sisällytetään liitännäiset kustannukset, kuten provisio-, pakkaus-, kuljetus- ja vakuutuskulut, jotka kertyvät tavaroiden tuontijäsenvaltion alueella sijaitsevaan ensimmäiseen määräraikkaan saakka. Toisen alakohdan mukaan ensimmäisellä määräraikalla tarkoitetaan paikkaa, joka mainitaan siinä rahtikirjassa tai muussa kuljetusasiakirjassa, jolla tavarat tuodaan tuontijäsenvaltioon.

Puheena olevan b alakohdan kolmatta alakohdtaa on toisella yksinkertaistamisdirektiivillä muutettu siten, että veron perusteeseen on sisällytettävä edellä tarkoitettu liitännäiset kustannukset myös silloin, kun ne johtuvat kuljetuksesta toiseen Yhteisössä sijaitsevaan määräraikkaan, jos tämä paikka on tiedossa silloin, kun verotettava tapahtuma toteutuu. Muutoksen tarkoituksena on yksinkertaistaa tavaroiden maahantuontiin liittyvien palvelujen verokohtelua. Tällaisista palveluista aiheutuvat kustannukset sisällytetään maahantuodun tavaroiden veron perusteeseen siitä riippumatta, missä jäsenvaltiossa maahantuonti verotuksellisesti tapahtuu ja missä jäsenvaltiossa maahantuotujen tavaroiden kuljetus päättyy. Kuljetuskustannusten osalta veron perusteeseen sisällytetään siis ensinnäkin kustannukset, jotka syntyvät ennen tavaroiden tosiasiallista tuontia Yhteisöön, toiseksi kustannukset, jotka syntyvät tosiasiallisen tuonnin ja verotuksellisen tuonnin välillä, sekä kolmanneksi kustannukset, jotka syntyvät kuljetuksesta viimeksi mainitusta paikasta mihin tahansa Yhteisön alueella sijaitsevaan paikkaan, jos tämä on tiedossa tuontihetkellä.

Muutos laajentaa vastaavasti maahantuon-

tiin liittyvien palvelujen verottomuutta, josta säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan i alakohdassa.

1.6.2. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Voimassa olevan arvonlisäverolain 91 §:n mukaan tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron perusteeseen sisällytetään tavarahan kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskustannukset sekä muut kuljetukseen liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaikkaan saakka.

Toisen yksinkertaistamisdirektiivin perusteella 91 §:ään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jossa säädettäisiin maahantuontiin liittyvien kustannusten sisällyttämisestä veron perusteeseen toiseen Yhteisön alueella sijaitsevaan määräpaikkaan asti. Lain 71 §:n 2 kohdassa säädetty maahantuontiin liittyvän kuljetuksen ja sen liitännäispalvelujen verottomuus laajenisi vastaavasti.

2. Muut ulkomaankauppaan liittyvät muutokset

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi muun muassa seuraavat muutokset:

- lain 26 c §:ssä olevaa tavarahan yhteisöhankinnan ja 72 b §:ssä olevaa tavarahan yhteisömyynnin määrittelyä täsmennettäisiin
- Suomen ja toisen jäsenvaltion välisessä liikenteessä olevilla vesi- ja ilma-aluksilla henkilökunnalle tapahtuvan myynnin verottomuus rajoitettaisiin lakiehdotuksen 70 a §:n 4 momentissa koskemaan vain aluksilla kulutettaviksi tarkoitettuja tavaroita
- 58 §:ssä tarkoitettujen vesialusten rahtaus ja 71 §:n 4 kohdassa tarkoitettujen ilma-alusten rahtaus säädettäisiin verottomaksi
- toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille edustustoille, lähetettyjen konsulien virastoille ja kansainvälisille järjestöille tapahtuvan myynnin verottomuutta koskevaa 72 d §:n säännöstä tarkennettaisiin siten, että se koskisi myyntiä näiden virastojen ja järjestöjen henkilökunnalle
- lain 86 ja 86 a §:ään sisältyvää maahantuonnin määritelmää täsmennettäisiin
- Suomen ja kolmannen maan välisessä liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökunnan tuomisten verottomuutta muutettaisiin lakiehdotuksen 95 §:n 3 ja 4 momentissa
- ulkomainen elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, olisi

oikeutettu saamaan 122 §:ssä tarkoitetun palautuksen sijasta 131 §:ssä tarkoitetun palautuksen hankinnoista, jotka liittyvät hänen Suomessa harjoittamaansa nollaverokannan alaiseen toimintaan

- rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuus koskisi 133 §:n muutoksen mukaan myös henkilöitä, jotka suorittavat Suomessa verottomia tavarahan yhteisöhankintoja tai yhteisömyyntejä.

3. Käytetyt tavarat sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineet

3.1. Erityissäätelyn tarve

Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden erityissäätelyn tarkoituksena on estää kaksinkertainen verotus tilanteessa, jossa jo kertaalleen kulutukseen myyty tavara palaa uudelleen kaupalliseen vaihdantaketjuun.

Kuluttajan ostaessa tavarahan sen ostohintaan sisältyy myyjän suorittama arvonlisävero. Jos kuluttaja siirtää tavarahan uudestaan kaupalliseen jakeluketjuun, esimerkiksi myymälä sen käytetyn tavarahan kauppialle, tavarahan hintaan sisältyy sen oston yhteydessä maksettua arvonlisäveroa siltä osin kuin tavarahan arvoa ei ole kulutettu. Tämä piilevä verokustannus ei ole vähennysoikeus, koska arvonlisäverotuksessa vähennysoikeus koskee vain avointa veroa. Kun kauppias myy tavarahan edelleen, hän joutuisi ilman erityissäätelyä suorittamaan veroa koko myyntihinnasta. Tavara tulisi tällöin verotetuksi osittain kahteen kertaan. Tämä syrjisi kuluttajilta hankittujen tavaroiden ammattimaista myyntiä harjoittavia yrityksiä verrattuna kuluttajien keskenään käymään kauppaan.

Kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi Euroopan yhteisön arvonlisäverotusta koskevaan direktiiviin on otettu käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden edelleenmyyntiä koskevat erityissäätökset. Niiden mukaan vero kohdistuu käytetyn tavarahan myyntihinnan asemesta käytetyn tavarahan kauppiaan voittomarginaaliin eli tavarahan myynti- ja ostohinnan väliseen erotukseen. Myös arvonlisäverolaissa on omaksuttu vastaavalle periaatteelle rakentava menettely. Direktiivin ja arvonlisäverolain säännökset eroavat kuitenkin yksityiskohtien osalta toisistaan.

3.2. Arvonlisäverokohtelu Euroopan yhteisössä

3.2.1. Yleistä

Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettava arvonlisäverojärjestelmää koskevat säännökset sisältyvät kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin.

Vuonna 1994 Yhteisössä hyväksyttiin uudet käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden verokohtelua koskevat säännökset (yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta - käytettyihin tavaroihin sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin sovellettavat erityisjärjestelyt - helmikuun 14 päivänä 1994 annettu neuvoston direktiivi 94/5/ETY). Säännökset tulivat voimaan vuoden 1995 alusta lukien. Tätä aikaisemmin jäsenvaltioilla oli ollut oikeus soveltaa mainittuihin tavaroihin kansallisia säännöksiään.

Käytettyjä tavaroita sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineitä koskevien yhteisten sääntöjen tarkoituksena on poistaa verokohtelueroista aiheutuneet kilpailuvääritymät sekä kaksinkertainen verotus ja verottomuustilanteet jäsenvaltioiden välisessä kaupassa. Epäyhtenäinen verokohtelu vaikuttaa lisäksi vääristävästi arvonlisäveropohjan perusteella määräytyviin jäsenvaltioiden jäsenmaksuun.

Uusien säännösten mukaan käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden myynnin verotus perustuu jälleenmyyjän voittomarginaaliin verottamiseen. Direktiiviin sisältyvät yksityiskohtaiset säännökset menettelyn soveltamisalasta ja voittomarginaalin laskemisesta. Lisäksi direktiiviin sisältyy julkista huutokauppaa, jäsenvaltioiden välistä myyntiä ja siirtymävaiheen menettelyjä koskevia erityissäännöksiä. Direktiivin säännökset ovat pääasiassa pakottavia. Eräät säännökset antavat kuitenkin jäsenvaltioille oikeuden valita, sovelletaanko niitä kansallisessa lainsäädännössä.

3.2.2. Soveltamisala

Marginaaliverotusta koskevat perussäännökset sisältyvät 26 a artiklan B kohtaan. Sen 1 alakohdan mukaan jäsenvaltiot soveltavat artiklan mukaista erityismenettelyä verovelvollisten jälleenmyyjien toimesta tapahtuvasta käytettyjen tavaroiden sekä tai-

de-, keräily- tai antiikkiesineiden myynnistä saadun voittomarginaalin verottamiseen.

Artiklan B kohdan 2 alakohdassa määritellään marginaaliverotuksen soveltamisala. Menettely koskee käytettyjä tavaroita sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineitä, jotka on luovutettu verovelvolliselle jälleenmyyjälle kotimaassa tai toisessa jäsenvaltiossa. Lisäksi luovuttajan tulee olla:

- henkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja (esimerkiksi yksityishenkilö);

- toinen elinkeinonharjoittaja, jos tämän myynti on vapautettu verosta 13 artiklan B kohdan c alakohdan nojalla (tavarat, jotka eivät ole oikeuttaneet vähennykseen, koska toiminta on vapautettu verosta tai koska tavaroihin sovelletaan 17 artiklan 6 kohdan vähennyskieltoa);

- toinen elinkeinonharjoittaja, jos tämän myynti on vapautettu verosta 24 artiklan nojalla (pienyrittäjiä koskeva verovapaus) ja kysymyksessä on käyttöomaisuus; tai

- toinen elinkeinonharjoittaja, jos tämän myyntiin sovelletaan marginaaliverotusmenettelyä.

Artiklan B kohdan 4 alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on myönnettävä verovelvolliselle jälleenmyyjälle oikeus soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myös eräissä muissa tilanteissa. Tämä oikeus koskee:

- taide-, keräily- tai antiikkiesineitä, jotka jälleenmyyjä on itse maahantuonut;

- tekijän tai tämän oikeudenomistajien jälleenmyyjälle luovuttamia taide-esineitä; tai

- taide-esineitä, jotka verovelvollinen jälleenmyyjä on hankkinut toiselta elinkeinonharjoittajalta, joka ei ole verovelvollinen jälleenmyyjä, jos myyntiin on sovellettu 12 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella alennettua verokantaa.

Jäsenvaltiot vahvistavat edellä mainittua valintaoikeutta koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Jälleenmyyjän, joka haluaa soveltaa marginaaliverotusmenettelyä edellä mainituissa tilanteissa, on sovellettava menettelyä vähintään kahden kalenterivuoden ajan.

Artiklan B kohdan 11 alakohdan mukaan verovelvollisella jälleenmyyjällä, joka soveltaa marginaaliverotusmenettelyä, on oikeus minkä myynnin osalta tahansa luopua sen soveltamisesta ja soveltaa sen sijaan normaalia menettelyä. Tämä mahdollisuus koskee sekä pakollisesti että jälleenmyyjän valintaoikeuden johdosta marginaaliverotusmenettelyn piiriin kuuluvaa myyntiä.

Marginaaliverotusmenettelyä ei sovelleta

Yhteisön ulkopuolelle tapahtuvaan myyntiin.

3.2.3. Määritelmiä

Direktiivin 26 a artiklan A kohdassa ja direktiivin I-liitteessä määritellään, mitä tarkoitetaan verovelvollisella jälleenmyyjällä, taide-, keräily- ja antiikkiesineellä sekä käytetyllä tavaramalla.

Verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, joka taloudellisen toimintansa puitteissa ostaa tai hankkii yrityksensä tarpeisiin jälleenmyyntitarkoituksensa käytettyjä tavaroita taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineitä riippumatta siitä, toimiiko hän omaan lukuunsa vai osto- tai myyntiprovisiota koskevan sopimuksen perusteella.

Taide-esineellä tarkoitetaan:

1) tauluja, kollaaseja ja muita sellaisia kokonaan taiteilijan käsin tekemiä maalauksia ja piirroksia; lukuun ottamatta rakennussuunnitelmia ja -piirustuksia, teknisiä piirustuksia ja muita suunnitelmia ja piirustuksia teolliseen, kaupalliseen, topografiseen tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen, käsin maalattuja ja koristettuja tavaroita, teatterikulisetteja, ateljeen taustakankaita ja muita sellaisia tavaroita (tullinimike 9701);

2) alkuperäiskäsi- ja -painoksia ja -litografioita, lukumääräisesti rajoitettuja taiteilijan kokonaan käsin valmistamasta yhdestä tai useammasta laatasta suoraan saatuja mustavalkoisia tai värillisiä vedoksia käytetystä aineesta tai menetelmästä riippumatta, jollei se ole ollut mekaaninen tai fotomekaaninen (tullinimike 9702 00 00);

3) alkuperäisveistoksia ja -patsaita mistä tahansa aineesta, edellyttäen että ne ovat kokonaan taiteilijan luomia; taiteilijan tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnan alaisena valmistettuja valantatöitä enintään kahdeksan kappaleen määrään (tullinimike 9703 00 00); jäsenvaltioiden päättämässä erityistapauksissa voidaan ennen 1 päivää tammikuuta 1989 valmistettujen valantatöiden osalta ylittää kahdeksan kappaleen enimmäismäärä;

4) taiteilijan alkuperäisluonnosten mukaisia käsin tehtyjä ryijyjä (tullinimike 5805 00 00) ja seinävaatteita (tullinimike 6304 00 00), enintään kahdeksan jäljennöstä työtä kohden;

5) taiteilijan kokonaan luomia ja signeeraamia yksilöllisiä keramiikkatöitä;

6) kokonaan käsin tehtyjä emaljitöitä, enintään kahdeksan numeroitua, taiteilijan tai ateljeen merkinnällä varustettua kappale-

ta; lukuun ottamatta jalokivitä sekä kulta- ja hopeasepän töitä;

7) taiteilijan ottamia ja hänen vedostamiinsa tai hänen valvonnassaan vedostettuja signeerattuja ja numeroitua valokuvia, joiden määrä on rajoitettu 30:een, riippumatta koosta ja tukimateriaalista.

Jäsenvaltiot voivat katsoa kohdissa 5—7 tarkoitettut esineet muiksi kuin taide-esineiksi.

Keräilyesineellä tarkoitetaan:

1) leimattuja tai leimaamattomia postimerkkejä, leimamerkkejä, veromerkkejä, ensipäiväkuoria, ehiöitä ja muita vastaavia, jotka eivät ole voimassa ja jotka eivät tule uudelleen voimaan (tullinimike 9704 00 00);

2) esineitä ja kokoelmia, joilla on eläintieteellistä, kasvitieteellistä, mineralogista, anatomista, historiallista, arkeologista, paleontologista, etnografista tai numismaattista arvoa (tullinimike 9705 00 00).

Antiikkiesineellä tarkoitetaan muita kuin taide- ja keräilyesineitä, jotka ovat iältään yli 100 vuotta vanhoja (tullinimike 9706 00 00).

Käytetyllä tavaramalla tarkoitetaan irtainta omaisuutta, joka on tarkoitettu edelleen käytettäväksi sellaisenaan tai kunnostettuna; lukuun ottamatta taide-, keräily- ja antiikkiesineitä sekä jäsenvaltion määritelmän mukaisia jalometalleja tai jalokiviä.

3.2.4. Veron peruste

Tavarakohtainen menettely

Marginaaliverotusmenettelyssä veron peruste on jälleenmyyjän voittomarginaali lukuun ottamatta veron osuutta. Voittomarginaali on tavarantoimittajan myynti- ja ostohinnan erotus.

Myyntihinnalla tarkoitetaan kaikkea sitä vastiketta, minkä verovelvollinen jälleenmyyjä on saanut tai saa ostajalta tai kolmanelta osapuolelta. Siihen luetaan myös liike-toimeen suoraan liittyvät tuet, verot, tullit, maksut ja muut liitännäiskustannukset. Lisäksi siihen sisältyvät provisio-, pakkaus-, kuljetus- ja vakuutuskustannukset ja muut vastaavat sivukustannukset, jotka jälleenmyyjä veloittaa ostajalta. Myyntihintaan ei kuitenkaan lueta 11 artiklan A kohdan 3 alakohdassa tarkoitettuja eriä (hinnanalennuksia ja muita vastaavia oikaisueriä sekä ostajan puolesta suoritettuja maksuja).

Ostohinnalla tarkoitetaan vastaavaa kor-

vausta, jonka verovelvollinen jälleenmyyjä on maksanut tai tulee maksamaan tavaran toimittajalle. Itse maahan tuodun tavaran ostohinta vastaa 11 artiklan B kohdassa tarkoitettua maahantuonnissa sovellettavaa veron perustetta mukaan lukien maahantuonnin johdosta suoritettava vero.

Yksinkertaistettu menettely

Direktiivi antaa lisäksi jäsenvaltiolle oikeuden soveltaa yksinkertaistettua veron perusteen laskemistapaa tiettyihin liiketoimiin tai tiettyihin jälleenmyyjiin. Yksinkertaistetussa menettelyssä veron peruste määräytyy verokausittain ja vastaa verokauden kokonaisvoittomarginaalia vähennettynä siihen liittyvällä arvonlisäverolla. Kokonaisvoittomarginaali on verokauden myyntien yhteisarvon ja verokauden ostojen yhteisarvon erotus. Myyntien ja ostojen yhteisarvona pidetään edellä määritellyllä tavalla laskettujen verokauden myyntihintojen ja ostohintojen yhteismäärää.

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että asianomaiset elinkeinonharjoittajat eivät saa perusteetonta etua tai kärsi aiheutonta tappiota.

Yksinkertaistetun menettelyn soveltaminen edellyttää konsultaatiota EY:n arvonlisäverokomiteassa.

3.2.5. Julkiset huutokaupat

Marginaaliverotusmenettelyä sovelletaan myös silloin, kun käytettyjä tavaroita sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineitä myydään julkisella huutokaupalla julkisen huutokaupan toimittajan omissa nimissä mutta toisen lukuun. Direktiivin 26 artiklan C kohdan mukaan jäsenvaltioilla on lisäksi tällöin mahdollisuus soveltaa erityisiä veron perustetta koskevia säännöksiä.

Erytysäännöksiä sovelletaan vain, jos toimeksiantajana on:

- henkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja;
- elinkeinonharjoittaja, jos tämän myynti on vapautettu verosta 13 artiklan B kohdan c alakohdan perusteella;
- elinkeinonharjoittaja, jos tämän myynti on vapautettu verosta 24 artiklan perusteella ja kysymyksessä on käyttöomaisuus; tai
- verovelvollinen jälleenmyyjä, joka soveltaa myyntiinsä marginaaliverotusmenettelyä.

Veron perusteena voidaan tällöin pitää julkisen huutokaupan toimittajan ostajalta las-

kuttamaa kokonaismäärää, josta vähennetään:

- julkisen huutokaupan toimittajan päämiehilleen maksama tai maksettava määrä; ja

- myynnin johdosta suoritettavan veron määrä.

Veron peruste vastaa siten sitä korvausta, jonka julkisen huutokaupan toimittaja saa päämieheltään.

Direktiiviin sisältyy lisäksi julkisen huutokaupan toimittajan antamaa laskua, päämiehelle annettavaa selvitystä sekä kirjanpitovelvollisuutta koskevia säännöksiä.

3.2.6. Alennettu verokanta ja veron peruste

Direktiivin 11 artiklan A kohdan 4 alakohdan, 11 artiklan B kohdan 6 alakohdan, 12 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja 12 artiklan 5 alakohdan mukaan jäsenvaltioilla on oikeus tietyin edellytyksin soveltaa alennettua verokantaa taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin ja taide-esineiden myyntiin tai vastaavasti määrätä veron perusteeksi vain osa normaalista veron perusteesta. Alennettua verokantaa ei voida soveltaa käytettyihin tavaroihin.

Direktiivin 12 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan jäsenvaltiolla, joka soveltaa alennettua verokantaa jonkin hyödykkeen myyntiin, on oikeus soveltaa tätä alennettua verokantaa myös taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin.

Jos jäsenvaltio käyttää edellä mainittua mahdollisuutta, se voi soveltaa alennettua verokantaa myös taide-esineiden myyntiin silloin, kun myyjänä on:

- tekijä tai hänen oikeudenomistajansa; taikka

- elinkeinonharjoittaja, joka ei ole verovelvollinen jälleenmyyjä, jos hän on itse maahantuonut taide-esineen tai jos hän on ostanut sen tekijältä tai tämän oikeudenomistajalta tai jos hänellä on ollut oikeus vähentää koko taideteoksen hankintaan sisältyvä vero; edellytyksenä on lisäksi, että myynti on satunnainen.

Direktiivin 11 artiklan B kohdan 6 alakohdan mukaan jäsenvaltiolla, joka 1 päivänä tammikuuta 1993 ei soveltanut alennettua verokantaa, on oikeus määrätä, että veron peruste taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuonnissa on vain osa muutoin sovellettavasta veron perusteesta. Tämä osa on määriteltävä siten, että sen perusteella lasket-

tu vero ei ole pienempi kuin 5 prosenttia normaalista veron perusteesta. Jos jäsenvaltio soveltaa edellä tarkoitettua alennettua veron perustetta, se voi myös 11 artiklan A kohdan 4 alakohdan mukaan määrätä, että vastaavaa sääntöä sovelletaan edellä lueteltuihin taide-esineiden myynteihin.

Direktiivin 12 artiklan 5 kohdan mukaan tavaran maahantuontiin ja kotimaassa tapahtuvaan myyntiin sovelletaan samaa verokantaa. Tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun jäsenvaltio soveltaa alennettua verokantaa taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin. Alennettua verokantaa voidaan siten soveltaa tällaisten tavaroiden maahantuontiin samalla kun niiden kotimaassa tapahtuvaan myyntiin sovelletaan yleisiä verokantaa.

3.2.7. Vähennysoikeus

Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 6 alakohdan mukaan verovelvollinen ei saa vähentää tavaran hankintaan sisältyvää arvonnäveroä silloin, kun osto tapahtuu verovelvolliselta jälleenmyyjältä ja tämän myyntiin sovelletaan marginaaliverotusmenettelyä.

Artiklan B kohdan 7 alakohdan mukaan verovelvollisella jälleenmyyjällä ei ole oikeutta vähentää seuraavien tavaroiden hankintoihin sisältyvää veroä, jos hän soveltaa niiden myynteihin marginaaliverotusmenettelyä:

- itse maahantuotu taide-, keräily- ja antiikkiesine;
- tekijältä tai tämän oikeudenomistajalta ostettu taide-esine; tai
- muulta elinkeinonharjoittajalta kuin verovelvolliselta jälleenmyyjältä ostettu taide-esine.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä ei sovelleta marginaaliverotusmenettelyä vaan arvonnäverotuksen yleisiä säännöksiä, hän saa vähentää hankintoihin sisältyvän veron normaaliin tapaan. Jos myynti koskee itse maahantuotuja taide-, keräily- tai antiikkiesineitä tai taide-esineitä, jotka on hankittu tekijältä tai tämän oikeudenomistajalta tai muulta elinkeinonharjoittajalta kuin verovelvolliselta jälleenmyyjältä, vähennysoikeus syntyy samana ajankohtana kuin jälleenmyyjän velvollisuus suorittaa vero tavaroiden myynnistä.

3.2.8. Yhteisökauppaan liittyvät säännökset

Direktiivin 26 a artiklan D kohta sisältää yhteisökauppaan liittyviä säännöksiä.

Kohdan a alakohdan mukaan marginaaliverotusmenettely ei koske jäsenvaltioiden välistä 28 a artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen uusien kuljetusvälineiden kauppaa. Uudet kuljetusvälineet verotetaan aina yhteisöhankintana kuljetuksen määräävävaltiossa.

Kohdan b alakohdan mukaan käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden yhteisöhankintaa ei veroteta, jos myyntiin on toisessa jäsenvaltiossa sovellettu marginaaliverotusmenettelyä.

Kohdan c alakohdan mukaan kaukomyyntiä ja yhteisömyyntiä koskevia säännöksiä ei sovelleta myynteihin, joihin on sovellettu marginaaliverotusmenettelyä.

3.2.9. Hallinnollisia määräyksiä

Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 8 alakohdan mukaan verovelvollisen jälleenmyyjän, joka soveltaa sekä normaalia verotusmenettelyä että marginaaliverotusmenettelyä, tulee kirjanpidossaan pitää erillään kummankin menettelyn piiriin kuuluvat liiketoimet. Artiklan B kohdan 9 alakohdan mukaan verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa merkitä laskuun myynnistä suoritettavaa veroä, jos myyntiin on sovellettu marginaaliverotusmenettelyä.

3.2.10. Siirtymäsäännökset

Direktiiviin sisältyy eräitä siirtymäsäännöksiä, jotka koskevat käytettyjä kuljetusvälineitä sekä tietyille jäsenvaltioille myönnettyjä poikkeuksia. Säännöksiä ei voida soveltaa Suomessa.

3.3. Arvonlisävero kohtelu Suomessa

3.3.1. Yleistä

Suomessa käytettyjen tavaroiden jälleenmyyntiin sovellettava marginaaliverotusmenettely otettiin käyttöön syyskuun 1 päivänä 1993 (655/93). Tätä ennen käytettyjen tavaroiden jälleenmyyntiin sovellettiin laskennalliseen vähennykseen perustuvaa erityismenettelyä. Marginaaliverotusta sovelletaan käytettyjen tavaroiden lisäksi käytettyihin taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin.

3.3.2. Perussäännökset

Arvonlisäverolain 83 §:n 1 momentin mukaan käytettyjen tavaroiden kauppiaalla on oikeus vähentää myynnistä suoritettavan veron perusteesta 82 prosenttia edelleenmyyntiä varten verottomina ja käytettyinä hankkiemiensa tavaroiden ostohinnasta. Kirjojen osalta vähennys on 89 prosenttia ostohinnasta. Veron perusteesta tehtävä vähennys merkitsee käytännössä sitä, että kauppias suorittaa tällaisten tavaroiden myynnistä veron vain perimänsä myyntipalkkion osalta.

Veron perusteesta tehtävä vähennys on vapaaehtoinen. Käytettyjen tavaroiden kauppias voi vaihtoehtoisesti suorittaa veron normaalilla tavalla koko myyntihinnasta.

Marginaaliverotusmenettely koskee tavaroita, jotka myydään eteenpäin sellaisinaan tai enintään tavanomaiseen myyntikuntoon saatettuina. Vähennys saadaan tehdä niistäkin tavaroista, jotka kauppias ennen myyntiä korjaa, entisöi tai muutoin käsittelee käytettyjen tavaroiden kauppiaille tavanomaisella tavalla. Pykälän 2 momentin mukaan menettelyä sovelletaan myös tilanteessa, jossa käytettyinä hankittu tavara puretaan osiin osien edelleenmyyntiä varten.

Lain 83 §:n 3 momentin mukaan marginaaliverotusmenettely koskee verottomina hankittujen tavaroiden lisäksi tavaroita, jotka on ostettu toiselta käytetyn tavaroiden kauppiaalta ja joiden myyntiin tämä on soveltanut marginaaliverotusmenettelyä. Edellytyksenä on, että tavaraa koskevassa laskussa on vähennyskelvottomuutta osoittava merkintä.

Jos tavara, josta on tehty edellä mainittu veron perusteesta tehtävä vähennys, otetaan muuhun käyttöön kuin verollisena edelleen myytäväksi, eli jos se esimerkiksi myydään verotta Yhteisön ulkopuolelle tai otetaan käyttöomaisuudeksi, on vähennetystä määrästä 2 momentin mukaan suoritettava veroa.

3.3.3. Vähennysoikeus

Jos myyjä on soveltanut myyntiin marginaaliverotusmenettelyä, ostaja ei arvonlisäverolain 115 §:n mukaan saa vähentää ostohintaan sisältyvää veroa.

3.3.4. Yhteisökauppaan liittyvät säännökset

Arvonlisäverolain 83 §:n 4 momentin mukaan marginaaliverotusmenettelyä ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden myyntiin, kun

kuljetusväline kuljetetaan toiseen jäsenvaltioon.

Lain 72 f §:n 4 kohdan mukaan tavaroiden yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos tavaroiden myyntiin on kuljetuksen alkamisvaltiossa sovellettu 83 §:ssä tarkoitettua menettelyä vastaavaa menettelyä.

Arvonlisäverolain 63 a §:n 5 momentin ja 63 b §:n 7 momentin mukaan kaukomyyntiä koskevia säännöksiä ei sovelleta, jos tavaroiden myyntiin on sovellettu kuljetuksen lähtömaassa 83 §:ssä tarkoitettua tai sitä vastaavaa menettelyä.

Tavaroiden myyntiä ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin on sovellettu 83 §:ssä tarkoitettua menettelyä. Tätä koskeva nimenomainen säännös puuttuu kuitenkin laista.

3.3.5. Hallinnolliset määräykset

Marginaaliverotusmenettelyn kohteena olevat myynnit on arvonlisäveroasetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan oltava vaikeuksista erotettavissa muista myynneistä. Lisäksi myyjän tulee arvonlisäveroasetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan tehdä laskuun merkintä siitä, ettei myyntihinta sisällä vähennettävää veroa.

Lain 83 §:n 2 momentissa säädetään asianmukaisten laskumerkintöjen varmistamiseksi, että myyjän, joka on tehnyt 1 momentissa tarkoitettua vähennyksen, mutta on asetukseen otettavan säännöksen vastaisesti antanut kyseisen tavaroiden myynnistä ostajalle verollisen laskun, tulee lisätä vähennetty määrä veron perusteeseen. Näin tulee tehdä riippumatta siitä, onko laskulle merkitty veroa suoritettuna koko myyntihinnan vai ainoastaan myyntipalkkion osalta.

3.3.6. Kuvataiteen tuotteet

Arvonlisäverolain 46 §:n mukaan tekijän ei ole suoritettava veroa kuvataiteen tuotteen myynnistä eikä välittäjän kuvataiteentekijän omistaman tuotteen välityksestä.

3.4. Muutosten tarve ja ehdotetut muutokset

3.4.1. Yleistä

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin ja arvonlisäverolain käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden kauppaan sovellettavat säännökset rakentuvat samoille

periaatteille. Kummassakin säädöksessä verotuksen kohteena on jälleenmyyjän voittomarginaali. Menettelyt eroavat kuitenkin yksityiskohtien osalta toisistaan. Lisäksi direktiivi sääntelee menettelyä yksityiskohdaisemmin kuin arvonlisäverolaki.

Euroopan unioni edellyttää jäsenvaltioitaan direktiiveihin perustuvan yhdenmukaisen arvonlisäverojärjestelmän soveltamista. Tämän vuoksi arvonlisäverolain säännökset ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan direktiivisäännöksiä. Yhdenmukaisuussyistä sääntelyssä ehdotetaan omaksuttavaksi myös direktiivin mukainen lainsäädäntötekniikka ja käsitteistö. Ehdotetut muutokset ovat pääasiassa lainsäädäntötekniisiä.

3.4.2. Soveltamisala

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisala on määritelty direktiivin 26 a artiklan B kohdan 1, 2, 4 ja 11 alakohdissa. Säännökset ovat jäsenvaltioille pakollisia. Vastaavat säännökset sisällytettäisiin arvonlisäverolakiin uusiksi 79 a ja 79 f—79 h §:ksi.

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisala säilyisi pääpiirteissään nykyisenlaajuisena. Menettelyn soveltamisala laajenisi kuitenkin siten, että se kattaisi verovelvollisen jälleenmyyjän maahantuomat taide-, keräily- ja antiikkiesineet.

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen olisi nykyiseen tapaan jälleenmyyjälle vapaaehtoista. Menettelyä ei edelleenkään sovellettaisi Yhteisön ulkopuolelle tapahtuvaan myyntiin.

3.4.3. Määritelmät

Direktiivin 26 a artiklan A kohtaan ja I-liitteeseen sisältyvät verovelvollisen jälleenmyyjän, käytetyn tavarankäytön sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineen määritelmät ovat jäsenvaltioita sitovia. Vastaavat määritelmät ehdotetaan sisällytettäväksi arvonlisäverolain 79 a §:n 2 momenttiin ja 79 b—79 e §:ään.

Direktiivin 26 a artiklan A kohdan d alakohdan mukaan käytettyinä tavaroina ei pidetä jäsenvaltion määritelmän mukaista jalometallia tai jalokiviä. Marginaaliverotusmenettelyn ulkopuolelle olisi perusteltua rajata lähinnä valmistustoiminnan raaka-aineina käytettävät jalometallit tai jalokivet. Koska tällaiset tavarat jäisivät menettelyn ulkopuolelle jo käytetyn tavarankäytön perusmääri-

telmän mukaan, lakiin ei otettaisi erityistä jalometallia tai jalokiviä koskevaa määritelmää.

3.4.4. Veron peruste

Marginaaliverotusmenettelyyn sovellettavaa veron perustetta koskevat säännökset sisältyvät direktiivin 26 a artiklan B kohdan 3 ja 10 alakohtaan. Vastaavat säännökset sisällytettäisiin arvonlisäverolain 79 j ja 79 k §:ään.

Tavarakohtainen menettely

Marginaaliverotusmenettelyssä sovellettavaksi veron perusteeksi säädettäisiin jälleenmyyjän voittomarginaali, vähennettynä siihen kohdistuvalla arvonlisäverolla. Voittomarginaalina pidettäisiin jälleenmyyjän tavarankäytön myynnistä saaman vastikkeen ja tavarankäytön ostohinnan erotusta. Määrittely johtaisi normaalitilanteessa yksittäisen tavarankäytön samaan veron määrään kuin nykyinen veron perusteesta tehtävä vähennys.

Ehdotettu veron perusteen laskemistapa merkitsisi periaatteellista muutosta nykyiseen menettelyyn. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan jälleenmyyjä tekee vähennyksen tavarankäytön ostohinnan perusteella ostojen kohdalla ja suorittaa veron tavarankäytön myyntihinnan perusteella myyntiajankohtana. Marginaali lasketaan siten kuukausittain koko kuukauden myyntien ja ostojen erotuksena. Nykyinen menettely mahdollistaa negatiivisen marginaalin vähentämisen muiden tavarankäytön myyntihinnoista. Ehdotuksen mukaan ostovähennys tehtäisiin tavarakohtaisesti tavarankäytön myyntihinnasta myyntiajankohtana eikä negatiivisen marginaalin vähentäminen enää olisi mahdollista.

Yksinkertaistettu menettely

Direktiivin mukaan pääsääntönä on, että voittomarginaali lasketaan tavarakohtaisesti. Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 10 alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin menettelyn yksinkertaistamiseksi säätää, että tiettyjen liiketoimien tai tiettyjen verovelvollisten jälleenmyyjien osalta arvonlisävero lasketaan verokauden yhteenlasketun voittomarginaalin perusteella. Verokauden voittomarginaali on verokauden myyntien ja ostojen erotus. Yksinkertaistetun menettelyn käyttöönotto edellyttää konsultointia Euroo-

pan yhteisön arvonlisäverokomitean kanssa.

Tavarakohtaisen voittomarginaalin soveltaminen on useille verovelvollisille jälleenmyyjille hankalampaa kuin verokauden voittomarginaaliin perustuva menettely. Tavarakohtainen menettely tuottaa vaikeuksia erityisesti tilanteissa, joissa samalla kertaa ostetaan tai myydään useita tavaroita eikä käytettävissä ole eri tavaroiden yksilöllisiä hintoja. Tämän vuoksi direktiivin antama mahdollisuus voittomarginaalin verokausittaiseen laskemiseen on perusteltua käyttää hyväksi.

Direktiivin mukaan yksinkertaistettua menettelyä voidaan soveltaa tietyihin liiketoimiin tai tiettyihin jälleenmyyjiin. Niiden jälleenmyyjien tai liiketoimien tyhjentävä määrittely, joiden kohdalla tavarakohtaisen voittomarginaalin laskeminen tuottaa käytännössä huomattavia hankaluuksia, on kuitenkin ongelmallista.

Eräissä maissa yksinkertaistettua menettelyä ei voida soveltaa hinnaltaan tietyn rahamääräisen rajan ylittäviin tavaroihin. Tällainen raja on ongelmallinen, koska myös hinnaltaan rajan ylittäviä tavaroita voidaan ostaa ja myydä samalla laskulla. Menettely edellyttää yksittäisen tavaran hinnan määrittelyä silloin, kun samalla laskulla myydään tai ostetaan useita tavaroita ja laskun yhteissumma ylittää säädetyt rajat.

Tietyissä jäsenvaltioissa yksinkertaistettu menettely koskee vain niitä liiketoimia, joissa useita tavaroita ostetaan tai myydään samalla laskulla eikä yksittäisten tavaroiden osto- tai myyntihintoja ole eritelty, tai tällaisia liiketoimia harjoittavia jälleenmyyjiä. Tällaista rajausta on kuitenkin helppo kiertää. Menettelyn soveltaminen vain sellaisiin jälleenmyyjiin, joiden toiminta pääasiassa koostuu tällaisista yhteisöistä tai -myynneistä, voisi myös aiheuttaa käytännössä soveltamisvaikeuksia.

Eräs ratkaisumalli on, että verovelvollinen jälleenmyyjä voisi itse valita, haluaako hän soveltaa normaalia vai yksinkertaistettua menettelyä. Näin vältettäisiin edellä kuvatut rajausongelmat. Komissio on kyseenalaistanut tällaisen menettelyn direktiivinmukaisuuden. Eräät jäsenvaltiot kuitenkin soveltavat vastaavaa menettelyä.

Jotta marginaaliverotusmenettely säilyisi mahdollisimman yksinkertaisena verovelvollisten jälleenmyyjien kannalta ehdotetaan, että verovelvolliselle jälleenmyyjälle annettaisiin oikeus valita, soveltaako hän tavarakohtaista vai verokausikohtaista voittomar-

ginaalin laskemistapaa. Valintaoikeus merkitsisi käytännössä sitä, että verovelvolliset jälleenmyyjät voisivat jatkaa voimassa olevan arvonlisäverolain mukaisen menettelyn soveltamista yksinkertaistetun menettelyn piiriin kuuluviin liiketoimiin.

Yksinkertaistetussa menettelyssä negatiivinen voittomarginaali voitaisiin nykyiseen tapaan vähentää, toisin kuin tavarakohtaisessa menettelyssä. Jos verokauden ostohintojen yhteismäärä olisi suurempi kuin verokauden myyntihintojen yhteismäärä, erotus voitaisiin lisätä seuraavien verokausien ostohintojen yhteismäärään. Mikäli alijäämää jäisi jostakin syytä kuittaamatta, sitä ei, toisin kuin nykyisin, kuitenkaan palautettaisi verovelvolliselle.

Edellä mainittu kuittausoikeus koskisi vain yksinkertaistetun marginaaliverotuksen piiriin kuuluvia liiketoimia. Verokauden alijäämää ei voitaisi kuitata arvonlisäverolain yleisten sääntöjen mukaan verotettavista myynneistä tai tavarakohtaisen menettelyn piiriin kuuluvista myynneistä syntyvää ylijäämää vastaan. Voimassa olevan arvonlisäverolaki on mahdollistanut alijäämän kuittauksen myös yleisten sääntöjen mukaan verotettavien myyntien ylijäämästä.

3.4.5. Julkiset huutokaupat

Direktiivin 26 a artiklan A kohdan e alakohdan mukaan marginaaliverotusta sovelletaan myös niihin elinkeinonharjoittajiin, jotka myyvät menettelyn piiriin kuuluvia tavaroita omissa nimissään mutta toisen lukuun. Tämä koskee myös julkisen huutokaupan toimittajia, jotka omissa nimissään myyvät tavaroita 26 a artiklan B kohdan 2 alakohdassa tarkoitettun henkilön lukuun. Huutokaupan toimittajiin sovelletaan siten marginaaliverotusmenettelyä samoin edellytyksin kuin muihinkin jälleenmyyjiin.

Jäsenvaltiot voivat soveltaa direktiivin 26 a artiklan C kohdassa tarkoitettuja erityissäännöksiä julkisen huutokaupan toimittajan voittomarginaalin laskemiseen. Koska erityissäännösten ja yleissäännösten mukaan laskettavalla voittomarginaalilla ei käytännössä ole merkittävää eroa, erityissäännösten sisällyttäminen arvonlisäverolakiin ei ole tarpeen.

3.4.6. Alennettu verokanta ja veron peruste

Direktiivin 12 artiklan 3 kohdan c alakoh-

dan mukaan jäsenvaltiolla, joka soveltaa alennettua verokantaa, on oikeus soveltaa sitä myös taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin. Jos jäsenvaltio käyttää tätä mahdollisuutta hyväkseen, se voi tietyin edellytyksin soveltaa alennettua verokantaa myös taide-esineiden myyntiin, kun myyjänä on tekijä tai tämän oikeudenomistaja taikka muu elinkeinonharjoittaja kuin verovelvollinen jälleenmyyjä. Vastaavasti 11 artiklan A kohdan 4 alakohdan ja B kohdan 6 alakohdan mukaan veron perustetta voidaan alentaa.

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan taide-, keräily- ja antiikkiesineiden myyntiin ja maahantuontiin sovelletaan yleistä verokantaa. Tekijän toimesta tapahtuva kuvataiteen myynti ja tekijän omistaman kuvataiteen tuotteen maahantuonti on kuitenkin vapautettu verosta.

Lakiehdotuksessa ei esitetä muutoksia nykyiseen verokantarakenteeseen. Riittäviä perusteita alennetun verokannan tai alennetun veron perusteen soveltamiseen taide-, keräily- ja antiikkiesineiden maahantuontiin ei ole. Tarvetta ei myöskään ole alennetun verokannan tai veron perusteen soveltamiseen muihin mainitussa säännöksessä tarkoitettuihin tilanteisiin.

3.4.7. Vähennysoikeus

Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 6 alakohdan mukaan verovelvollinen, joka ostaa marginaaliverotusmenettelyn piirissä olevan tavaran verovelvolliselta jälleenmyyjältä, ei saa vähentää hankintaan sisältyvää veroa. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevan arvonlisäverolain 115 §:ään.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa marginaaliverotusta itse maahantuomiinsa taide-, keräily- tai antiikkiesineisiin, hän ei saa direktiivin 26 a artiklan B kohdan 7 alakohdan mukaan vähentää niiden hankintaan sisältyvää veroa. Vastaava säännös otettaisiin arvonlisäverolakiin. Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa edellä mainittujen tavaroiden myyntiin arvonlisäverolain yleisiä säännöksiä, hän saisi vähentää maahantuonnin yhteydessä suoritettua veron arvonlisäverolain yleisten sääntöjen perusteella. Tällöin vähennysoikeus syntyisi kuitenkin vasta samana ajankohtana kuin veronsuoritusvelvollisuus vastaavista myynneistä.

3.4.8. Yhteisökauppaan liittyvät säännökset

Direktiivin 26 a artiklan D kohdan yhteisökauppaan liittyviä säännöksiä vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan arvonlisäverolain 63 a §:n 5 momenttiin, 63 b §:n 7 momenttiin, 72 f §:n 4 kohtaan ja 83 §:n 4 momenttiin.

3.4.9. Hallinnollisia määräyksiä

Arvonlisäveroasetusta on tarkoitus muuttaa siten, että myös marginaaliverotusmenettelyn piirissä olevien ostojen olisi oltava erotettavissa muista ostoista. Myyntien osalta vastaava säännös sisältyy voimassa olevaan arvonlisäveroasetukseen. Lisäksi asetuksen laskumerkintöjä koskevia säännöksiä on tarkoitus täsmentää siten, että ostajalle annettavaan tositteseen olisi tehtävä nimenomainen merkintä siitä, että myyntiin on sovellettu marginaaliverotusmenettelyä. Tämän lisäksi myyntitositteseen olisi nykyiseen tapaan tehtävä merkintä siitä, että myyntihinta ei sisällä vähennettävää veroa. Edellä mainitut arvonlisäveroasetukseen tehtävät muutokset edellyttävät, että marginaaliverotusmenettelyä käyttävät verovelvolliset muuttavat kirjanpito- ja laskutusjärjestelmiään vuoden 1996 alusta alkaen.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 f §:n mukaan marginaaliverotusmenettelyn kohteena olevien tavaroiden yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa. Valvonnan mahdollistamiseksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan yhteisöhankinnan verottomuuden edellytyksenä olisi, että toisessa jäsenvaltiossa toimivan verovelvollisen jälleenmyyjän laskussa on merkintä siitä, että myyntiin on sovellettu marginaaliverotusmenettelyä.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n 2 momentin mukaan veromerkinnän laskuun tehneen verovelvollisen jälleenmyyjän tulee lisätä tehty marginaalivähennys veron perusteeseen. Asianmukaisten laskumerkintöjen varmistamiseksi vastaava säännös otettaisiin lakiehdotuksen 79 h §:ään.

3.4.10. Kuvataiteen tuotteet

Voimassa olevan arvonlisäverolain 46 §:n mukaan tekijän ei ole suoritettava veroa kuvataiteen tuotteen ensimyyntistä eikä välittäjän kuvataiteentekijän omistaman tuotteen välityksestä. Tekijän toimesta tapahtuva ku-

vataiteen tuotteen myynti säilyisi verottomana. Myös tekijän omistaman kuvataiteen tuotteen välitys eli myynti tekijän nimissä säilyisi verottomana. Jos jälleenmyyjä myisi teoksen omista nimissään mutta tekijän luukuun, jälleenmyyjän olisi suoritettava veroa voittomarginaalistaan lakiehdotuksen 79 a §:ssä tarkoitetulla tavalla. Tekijän saama osuus olisi veroton myös tässä tilanteessa.

Yhdenmukaisuuden vuoksi 46 §:ää tarkistettaisiin siten, että kuvataiteen tuote korvattaisiin lakiehdotuksen 79 c §:ssä käytetyllä käsitteellä taide-esine. Tämä ei olennaisesti muuttaisi verovapauden laajuutta.

4. Verollisina hankittujen käytettyjen tavaroiden vähennysrajoitus

4.1. Nykytila

Voimassa olevan arvonlisäverolain 228 §:n 3 momenttiin sisältyy vanhaa käyttöomaisuutta koskeva vähennysrajoitus. Säännöksen mukaan elinkeinonharjoittaja ei pääsääntöisesti saa tehdä vähennystä sellaisesta verollisena hankkimastaan pitkäikäisestä käyttöomaisuudesta, jota hän tai joku muu on käyttänyt Suomessa ennen 1 päivää helmikuuta 1993. Tähän pääsääntöön liittyy eräitä poikkeuksia. Veron kertaantumisen lieventämiseksi arvonlisäverolain 228 §:n 4 momenttiin on otettu säännös, jonka mukaan myynnistä ei suoriteta veroa, jos myyjä ei ole voinut tehdä hankinnan yhteydessä vähennystä 3 momentin perusteella.

Edellä mainittua vähennysrajoitusta täydentää arvonlisäverolain 224 §:n oman käytön verotusta koskeva säännös, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa hankitun pitkäikäisen tavaran omaan käyttöön ottamiseen sovelletaan pääsääntöisesti liikevaihtoverolain säännöksiä silloin, kun omaan käyttöön otto tapahtuu uuden lain voimaantulon jälkeen.

Edellä mainitut vanhaa käyttöomaisuutta koskevat erityissäännökset ovat olleet tarpeen sen estämiseksi, etteivät arvonlisäverolain mukaiset laajennetut vähennysoikeudet olisi kohdistuneet ennen lain voimaantuloa käytössä olleeseen liikevaihtoverolain mukaan vähennyskelvottomaan käyttöomaisuuteen. Säännöksillä estettiin perusteettomien veroetujen hyödyntäminen.

4.2. Muutosten tarve ja ehdotetut muutokset

Edellä mainituille säännöksille asetetut tavoitteet ovat jo suurelta osin toteutuneet. Erityissäännökset monimutkaistavat käytettyjen tavaroiden verokohtelua ja aiheuttavat eräissä tilanteissa tarkoittamatonta veron kertaantumista. Käytettyjen tavaroiden kaupan liittyvien säännösten yksinkertaistamiseksi vanhaa käyttöomaisuutta koskevasta erityissääntelystä luovuttaisiin. Arvonlisäverolain 228 §:n 3 ja 4 momentti sekä 224 § ehdotetaan kumottavaksi.

5. Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotus

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan terveyden- ja sairaanhoito jää arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Verottomuus koskee sekä julkista että yksityistä terveyden- ja sairaanhoitoa. Yksityinen toiminta on rajattu verotuksen ulkopuolelle siten, että verosta on vapautettu vain yhteiskunnan valvonnan piiriin kuuluva hoitotoiminta. Verottomuus ei koske kauneudenhoitoa, yleistä virkistytymistä tai muuta vastaavaa toimintaa.

Terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen verottomuutta koskevat säännökset sisältyvät arvonlisäverolain 34—36 §:iin. Säännökset perustuvat kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan b ja c alakohtaan.

Direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta julkisyhteisöjen ylläpitämien tai niihin verrattavissa sosiaalisissa olosuhteissa toimivien sairaaloiden, lääkinnällisen hoidon tai diagnostiikan keskusten ja muiden asianmukaisesti hyväksytyjen vastaavanlaisten laitosten harjoittama sairaanhoito, lääkärinhoito sekä niihin läheisesti liittyvät toimet. Artiklan c alakohdan mukaan verosta on vapautettava myös lääketieteellisen hoidon antaminen henkilölle asianomaisen jäsenvaltion määrittelemien lääketieteellisten ammattien ja avustavan hoitohenkilöstön ammattien harjoittamisen yhteydessä.

Arvonlisäverolain 34 §:ssä on terveyden- ja sairaanhoitopalvelun verottomuutta koskeva yleissäännös. Lainkohdan mukaan terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myynnistä ei suoriteta veroa. Terveyden- ja sairaanhoitopalvelun käsite on määritelty lain 35 §:ssä,

jonka mukaan terveyden- ja sairaanhoitopalvelulla tarkoitetaan ihmisen terveydentilan sekä toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi taikka terveyden sekä toiminta- ja työkyvyn palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, jos kysymyksessä on valtion tai kunnan ylläpitämässä terveydenhuollon toimintayksikössä annettava hoito taikka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu hoito taikka sellaisen terveydenhuollon ammattihenkilön antama hoito, joka harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla tai joka on lain nojalla rekisteröity.

Arvonlisäverolain 36 §:ssä on luettelo eräistä terveyden- ja sairaanhoitopalveluihin liittyvistä palveluista ja tavaroista, joiden myynti on vapautettu verosta. Verottomaan terveyden- ja sairaanhoitoon rinnastetaan sairaankuljetukset erityisesti tätä tarkoitusta varten varustelulla kuljetusvälineellä, terveyden- ja sairaanhoitopalveluun liittyvät tutkimus- ja laboratoriopalvelut, hammaslääkäriin, hammasteknikon tai erikoishammasteknikon myymät hammasproteesit ja niihin kohdistuvat hammastekniset työsuoritukset sekä äidinmaidon, ihmisveren, ihmiselinten ja ihmiskudosten myynti.

Arvonlisäverolaissa ei ole erityissäännöksiä lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotuksesta. Kun lääkäri- tai hammaslääkärikeskus myy verottomia terveyden- tai sairaanhoitopalveluja, myynnistä ei ole suoritettava arvonlisäveroa. Kun lääkäri- tai hammaslääkärikeskus myy muita kuin verottomia terveyden- tai sairaanhoitopalveluja liiketoiminnan muodossa, myynnistä on suoritettava arvonlisäveroa. Lain yleisten periaatteiden mukaisesti verolliseen toimintaan liittyviin hankintoihin sisältyvät verot ovat vähennyskelpoisia.

Terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen verottomuuden perusteella suurin osa lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten toiminnasta jää arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Verottomia ovat lääkärikeskukseen työsuhteessa olevien lääkärien hoitopalveluista perityt korvaukset. Verottomia ovat myös potilailta perityt poliklinikamaksut sekä lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten palveluksessa olevien hoitohenkilöiden suorituksista perityt korvaukset keskuksissa toimivilta ammatinharjoittajilta. Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten perimät tilavuokrat ovat verottomia arvonlisäverolain 27 §:n nojalla.

Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten toi-

minnasta arvonlisäverotuksen piirissä voivat olla keskuksissa toimivilta ammatinharjoittajilta koneiden ja laitteiden käytöstä sekä niiden puhdistuksesta ja huollosta ja hoitomateriaalista perityt korvaukset sekä eräiltä osin toimistomaksut. Näiltä osin lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotus on osoittautunut tulkinvaraiseksi.

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan samanlaista toimintaa eri muodoissa harjoittavien lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten verokohtelu voi olla erilainen. Neutraalisuuden vuoksi sekä verotuksen yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain nojalla harjoittamaa toimintaa tarkasteltaisiin kokonaisuutena, koska kaikkien toimenpiteiden tarkoituksena on tuottaa verottomia terveydenhoitopalveluja.

Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten lisäksi ehdotettu muutos vaikuttaa lähinnä yksityisten fysioterapiapalveluja tarjoavien yksiköiden, laboratorio- ja röntgenlaitosten sekä yksityisten sairaaloiden arvonlisäverotukseen.

Arvonlisäverolain 36 §:ään ehdotetaan otettavaksi uusi 5 kohta, jossa säädettäisiin verottomiksi välittömästi terveyden- ja sairaanhoidossa käytettävät tavarat ja palvelut, jotka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja tässä toiminnassaan myy tai vuokraa terveydenhuollon palvelujen antajalle tai terveydenhuollon ammattihenkilölle.

Lainmuutos ehdotetaan säädettäväksi voimaan takautuvasti vuoden 1995 alusta lukien, jotta välttyttäisiin mahdolliselta toimintojen lyhytaikaiselta verottamiselta.

6. Euroopan yhteisöjen hankintojen arvonlisäverotus

Euroopan yhteisöjen hankintojen arvonlisäverotus määräytyy Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan ja arvonlisäverolain 72 d §:n perusteella.

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan 2 momentin mukaan jäsenvaltioiden hallitusten on toteutettava aina kun se on mahdollista aiheelliset toimenpiteet hyvittääkseen tai maksaakseen takaisin irtaimen tai kiinteän omaisuuden hintaan sisältyvät välilliset verot ja myyntiverot, kun Yhteisöt suorittavat vir-

hakäyttöönä huomattavia hankintoja, joiden hintaan sisältyy tällaisia veroja. Näiden määräysten soveltaminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen Yhteisössä.

Arvonlisäverolaissa ei ole Euroopan yhteisöjen hankintoja koskevaa nimenomaista säännöstä. Hankintoihin sovelletaan arvonlisäverolain 72 d §:n 2 momenttia, jonka mukaan veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainvälisille järjestöille ja niiden jäsenille niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamissopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön verottomiin hankintoihin oikeuteksi. Arvonlisäverolain 72 d §:n 2 momentin viittaus järjestön perustamissopimukseen tarkoittaa Euroopan yhteisöjen osalta Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 3 artiklaa.

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan ja arvonlisäverolain 72 d §:n 2 momentin mukaan Euroopan yhteisöillä on oikeus ostaa Suomesta viralliseen käyttöönsä tavaroita verottomaan hintaan. Verottomuus ei koske Suomesta ostettavia palveluja, kuten käännös- ja konsulttipalveluja. Euroopan yhteisöille myydyt palvelut verotetaan arvonlisäverolain säännösten mukaan pääasiassa Suomessa, jolloin niiden hintaan on lisättävä 22 prosenttia arvonlisäveroa.

Euroopan yhteisöille on vanhoissa jäsenvaltioissa myönnetty oikeus ostaa sekä tavaroita että palveluja arvonlisäverottomaan hintaan. Koska suomalaisia palvelun myyjä ei ole tarkoituksenmukaista asettaa huonompaan asemaan ehdotetaan, että Euroopan yhteisöjen hankintojen verovapaus laajennettaisiin myös palveluihin.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännökset Euroopan yhteisöjen hankintojen verovapauden toteuttamistavasta. Verovapaus ehdotetaan toteutettavaksi veron palautuksena silloin, kun hankinnat tekee Suomessa sijaitseva toimielin ja suorana verottomuutena silloin, kun hankinnat tekee toisessa jäsenvaltiossa sijaitseva toimielin.

Kun Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitseva toimielin ostaa Suomesta viralliseen käyttöönsä tavaroita tai palveluja, toimielin ostaisi tavarat ja palvelut arvonlisäverolliseen hintaan, mutta verot palautettaisiin hakemuksesta jälkikäteen. Vastaava verottomuus myönnettäisiin myös tavaroiden maa-

hantuonnissa.

Tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvät verot palautettaisiin Euroopan yhteisöille jälkikäteen myös silloin, kun tavarat ja palvelut ostetaan Suomesta Euroopan yhteisöjen ja julkisen tai yksityisen yhteisön välillä tehdyn tilaustutkimusta koskevan sopimuksen tai yhteistyösopimuksen perusteella. Tältä osin verojen palauttamisen edellytyksenä olisi, että Euroopan yhteisöt rahoittaa hankinnan ja hankinnan tehnyt julkinen tai yksityinen yhteisö ei saa arvonlisäverolain nojalla vähentää hankintaan sisältyvää veroa tai yhteisöllä ei ole arvonlisäverolain nojalla oikeutta saada palautuksena hankintaan sisältyvää veroa.

Edellä mainituissa tilanteissa vapautuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, että tavarain tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 500 Suomen markkaa.

Euroopan yhteisöjen toimielin, joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, voisi ostaa Suomesta viralliseen käyttöönsä tavaroita ja palveluja verottomaan hintaan vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa. Tavarain tai palvelun ostajan olisi annettava myyjälle Euroopan yhteisöjen toimivaltaisen yksikön hyväksymismerkinnällä vahvistettu, asianmukaisesti täytetty lomake. Lomakkeesta säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Suomesta ostettavien tavaroiden ja palvelujen verottomuudesta säädettäisiin arvonlisäverolain 129 §:ssä, toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan toimielimen hankintojen verottomuudesta 72 d §:n 3 momentissa ja maahan tuonnin verottomuudesta 94 §:n 22 kohdassa. Euroopan yhteisöjen verovapaita hankintoja koskevasta menettelystä säädettäisiin lisäksi Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta annetuissa säännöissä.

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja on ollut Suomea sitovasti voimassa vuoden 1995 alusta lukien eli siitä asti, kun Suomi liittyi Euroopan unionin jäseneksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että Euroopan yhteisöjen hankintoja koskeva säännös tulisi voimaan takautuvasti vuoden 1995 alusta lukien.

7. Diplomaattiset hankinnat

Arvonlisäverolain 127 §:n mukaan ulkovaltojen Suomessa toimiville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustus-

toille sekä lähetettyjen konsulien virastoille voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa hankintaan sisältyvä vero viralliseen käyttöön ostetuista, laissa luetelluista tavaroista ja palveluista.

Ulkovaltojen Suomessa toimivat diplomaatit, lähetetyt konsulit tai edustuston muu henkilökunta ei voi ostaa Suomesta tavaroita ja palveluja arvonlisäverottomaan hintaan. Heillä ei ole myöskään oikeutta saada palautuksena Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyvää arvonlisäveroa. Poikkeuksen muodostaa vain Amerikan Yhdysvaltain edustuston henkilökunta, jolle palautetaan Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyvät arvonlisäverot. Verojen palauttaminen perustuu vuonna 1934 Suomen ja Amerikan Yhdysvaltain välillä tehdyn ystävyys-, kauppa- ja konsulisopimuksen nojalla vuonna 1995 allekirjoitettuun asiakirjaan.

Suomessa toimivat diplomaattiset edustajat, lähetetyt konsulit ja eräissä tapauksissa myös edustustojen hallinnollinen ja tekninen henkilökunta voi tuoda maahan tavaroita Yhteisön ulkopuolelta arvonlisäverottomaan hintaan. Maahantuotavien tavaroiden verotomuus perustuu arvonlisäverolain 94 §:n 20 kohtaan, jonka mukaan tullilain (1466/94) 10 §:n mukaan tullittomien tavaroiden maahantuonti on verotonta. Tullilain 10 §:ssä tullittomiksi on säädetty tavarat, jotka tulevat ulkovaltojen Suomessa toimiville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille tai lähetettyjen konsulien virastoille viralliseen käyttöön. Tullittomiksi on säädetty myös diplomaattisten edustajien, lähetettyjen konsulien tai mainittujen edustustojen ulkomaan kansalaisuutta olevien hallinnollisen ja teknisen henkilökunnan jäsenten ja heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön tulevat tavarat sen mukaan kun diplomaattisia suhteita koskevassa Wienin yleissopimuksessa (SopS 4/70) ja konsulisuhteita koskevassa Wienin yleissopimuksessa (SopS 50/80) määrätään. Wienin yleissopimuksen mukaan diplomaattisen edustajan tai hänen talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetut esineet on vapautettava kaikista tulleista ja vastaavista maksuista. Edustuston hallinnolliselle ja teknilliselle henkilökunnalle sekä näiden talouteen kuuluville perheenjäsenille on myönnettävä vastaava oikeus sellaisten esineiden osalta, jotka he tuovat maahan en-

simmäisen kerran sinne asettuessaan.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 10 kohdan ja sitä täydentävän arvonlisäverolain 72 f §:n mukaan Suomessa toimivat diplomaattiset edustustot ja lähetettyjen konsulien virastot voivat ostaa tavaroita viralliseen käyttöön muista jäsenvaltioista arvonlisäverottomaan hintaan. Arvonlisäverolain 72 f §:n mukaan Suomessa toimivat diplomaattiset edustajat ja lähetetyt konsulit sekä eräissä tapauksissa myös edustustojen hallinnollinen ja tekninen henkilökunta voivat ostaa muista jäsenmaista vain uusia kuljetusvälineitä arvonlisäverottomaan hintaan.

Diplomaattikäyttöön tulevien tavaroiden ja palvelujen verovapauden laajuus vaihtelee eri jäsenmaissa. Edustustojen viralliseen käyttöön tulevista tavaroista ja palveluista maksetut arvonlisäverot palautetaan yleensä hakemuksesta jälkikäteen. Suurin osa jäsenmaista palauttaa pääosin maksetut verot myös diplomaattien yksityiskäyttöön hankituista tavaroista ja palveluista. Veroetuja on kuitenkin rajoitettu siten, että kertaostoksen on oltava vähintään tietyn markkamäärän suuruinen. Iso-Britanniassa vain maahantuonti on vapautettu arvonlisäverosta, Ranskassa vain viralliseen käyttöön tulevat tavarat ja palvelut sekä autot ja polttoaineet, Espanjassa sekä maahantuonti että viralliseen käyttöön tulevat tavarat. Tanskassa diplomaattihenkilökunnan verovapaus koskee vain tavaroita, Ruotsissa verovapauden piirissä ovat vain kestokulutushyödykkeet ja niihin kohdistuvat palvelut.

Ulkovaltojen Suomessa toimivat diplomaatit voivat tuoda maahan tavaroita verotta Yhteisön ulkopuolelta ja hankkia uusia kuljetusvälineitä arvonlisäverottomaan hintaan Yhteisön alueelta. Suomesta diplomaatit eivät voi ostaa tavaroita tai palveluja arvonlisäverottomaan hintaan, lukuunottamatta Amerikan Yhdysvaltain diplomaatteja. Koska Suomesta tai Yhteisön alueelta ostettuja tavaroita ei ole syytä asettaa huonompaan asemaan kuin Yhteisön ulkopuolelta ostettuja tavaroita, diplomaattien verovapautta ehdotetaan laajennettavaksi. Tavaroiden ja palvelujen yhdenmukaisen verokohtelun ja hallinnollisen yksinkertaisuuden vuoksi verovapauden piirissä olisivat sekä tavarat että palvelut.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että ulkovaltojen Suomessa toimivalle diplomaattiselle edustajalle ja lähetetylle konsulille voitaisiin vastavuoroisesti hakemuksesta pa-

lauttaa tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyvä vero, kun tavara tai palvelu on hankittu diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin taikka heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön. Veron palauttamisen edellytyksenä olisi, että yksittäisen tavaran tai palvelun verollinen hinta on vähintään 1 000 markkaa. Muulla henkilökunnalla kuin diplomaattisella edustajalla tai lähetetyillä konsulilla ei olisi oikeutta veron palautukseen.

Diplomaattisten edustustojen ja lähetettyjen konsulien virastojen verovapaiden hankintojen luettelo on arvonlisäverolain 127 §:ssä. Lainkohdan mukaan vero voidaan palauttaa viralliseen käyttöön ostetuista rakennustarvikkeista sekä rakennusten sisustamiseen ja varustamiseen käytettävistä tavaroista, edustustoiminnassa käytettävistä tavaroista, moottoriajoneuvoista sekä moottoriajoneuvojen varaosista ja tarvikkeista, edustuston tai viraston rakennukseen sekä edellä mainittuihin tavaroihin liittyvistä palveluista, edustuston tai viraston kiinteistöä varten hankituista telepalveluista, vedestä, jätehuoltopalvelusta, energiahyödykkeistä ja polttoaineista sekä moottoriajoneuvojen polttoaineista maksetut verot. Menettelyn yksinkertaistamiseksi ja verovapauden yhdenmukaistamiseksi diplomaattien hankintojen kanssa ehdotetaan, että diplomaattisille edustustoille myönnettäisiin verovapaus kaikista viralliseen käyttöön ostetuista tavaroista ja palveluista, kun yksittäisen tavaran tai palvelun verollinen hinta on vähintään 1 000 markkaa.

Diplomaattisten hankintojen verovapaudesta ehdotetaan säädettäväksi arvonlisäverolain 127 ja 128 §:ssä. Maksetut verot palautettaisiin edustustoille, lähetettyjen konsulien virastoille, diplomaateille ja lähetetyille konsuleille hakemuksen perusteella jälkikäteen. Menettely olisi vastaavanlainen kuin voimassa olevassa arvonlisäverolain 128 ja 129 §:ssä säädetty diplomaattisten edustustojen palautusmenettely.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 10 kohdan mukaan verosta on vapautettava tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset diplomaattisten ja konsulisuhteiden yhteydessä edustuston sijaintivaltion vahvistamin rajoituksin. Diplomaattisten hankintojen verovapauden laajentaminen arvonlisäverolaissa merkitsee vastaavanlaajuisuista verovapautta myös Yhteisön alueella tehdyistä hankinnoista.

8. Muut muutokset

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi muun muassa seuraavat muutokset:

- lain 45 §:ää tarkistettaisiin siten, että siinä otettaisiin huomioon tekijänoikeuslainsäädännössä tapahtuneet muutokset

- lain menettelysäännöksiin tehtäisiin hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 131/95 vp.) aiheutuvat tarkistukset

- veronlisäystä koskeviin säännöksiin tehtäisiin hallituksen esityksestä laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta (HE 112/95 vp.) aiheutuvat muutokset.

Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia.

9. Esityksen vaikutukset

9.1. Taloudelliset vaikutukset

Toisen yksinkertaistamisdirektiivin johdosta ehdotetuilla sekä muilla ulkomaankauppaan liittyvillä muutoksilla samoin kuin käytettyjen tavaroiden marginaaliverotusmenettelyn lainsäädäntöteknisillä muutoksilla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Vanhan pitkäikäisen käyttöomaisuuden vähennysrajoituksesta luopuminen, lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten erityissäätely sekä Euroopan yhteisöjen hankintojen vapauttaminen verosta vähentäisi arvonlisäveron tuottoa vähäisessä määrin.

Diplomaattisten hankintojen verovapauden laajentaminen vähentää arvonlisäveron tuottoa jonkin verran. Vastavuoroisuuteen perustuva verovapaus voidaan ottaa huomioon ulkoasiainministeriön ulkomailla olevan henkilöstön paikalliskorotusten korotustarvetta vähentävänä tai alentavana tekijänä.

Muilla ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta verotuottoon.

9.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Verottomia varastoja koskevan luvan myöntäminen ja varastojen valvonta muodostaisi verohallinnolle uuden tehtävän. Työtehtäviä lisäävä vaikutus ei kuitenkaan olisi merkittävä. Näihin varastoihin liittyvät verottomuudet puolestaan jossain määrin vähentäisivät hallinnon työtehtäviä.

Esityksen muilla ehdotuksilla ei ole organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

10. Asian valmistelu

Lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotusta samoin kuin muihin varastoihin kuin tullivarastoihin asetettävien tavaroiden ja niihin kohdistuvien palvelujen verovapautta on selvitetty työryhmissä. Muilta osin esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

11. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

11.1. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Toiseen yksinkertaistamisdirektiiviin sekä käytettyjen tavaroiden marginaaliverotusmenettelyyn liittyvät ehdotukset aiheutuvat Euroopan yhteisön kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin tehdyistä muutoksista (95/7/ETY ja 94/5/ETY). Myös Euroopan yhteisöjen hankintojen verovapautta koskeva ehdotus perustuu yhteisöläinsäädäntöön. Yhteisön jäsenenä Suomi on velvollinen sopeuttamaan lainsäädäntönsä Yhteisön arvonlisäverolainsäädäntöön.

11.2. Riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen esityksessä verohallintolaki ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 131/95 vp.) ehdo-

tetaan säädettäväksi verohallinnosta ja verotusmenettelystä uudet lait. Esityksen mukaan muun muassa veronsaajien asiamiesjärjestelmää kehitettäisiin siten, että veronsaajien oikeuden valvonnan järjestäminen säädettäisiin verohallinnon tehtäväksi. Veronsaajien oikeuden valvontaa koskevat yleiset säännökset koottaisiin verohallintolakiin, ja eri verolakien veronsaajien asiamiesnimikkeet yhtenäistettäisiin ja korvattaisiin verosiamies-nimikkeellä. Nämä ja muut esityksestä aiheutuvat muutokset arvonlisäverolakiin on sisällytetty lakiehdotukseen.

Hallituksen esityksessä laiksi tullilain muuttamisesta ja laiksi valmisteverotuslain 21 §:n muuttamisesta ehdotetaan muutettavaksi tullilain 12 §:ssä säädettyjä Suomen ja kolmannen maan välisessä liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökunnan tuomisten tullittomuuden edellytyksiä. Lisäksi säännös laajennettaisiin koskemaan rajatyöntekijöiden tuomisten tullittomuutta. Vastaavat muutokset arvonlisäverolakiin sisältyvät lakiehdotuksen 95 §:n 3 ja 4 momenttiin.

Hallituksen esityksessä laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta (HE 112/95 vp.) ehdotetaan säädettäväksi yleinen verojen ja maksujen viivästyseuraamuksia koskeva laki. Arvonlisäverolain 154 ja 183 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että veronlisäysten suuruuden ja laskentatavan osalta säännöksissä viitattaisiin mainittuun yleislakiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 1 §:ään sisältyvät lain yleistä aineellista ja alueellista soveltamisalaa koskevat säännökset. Veroa on suoritettava liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelun myynnistä sekä Suomessa tapahtuvasta tavaroiden maahantuonnista ja tavaroiden yhteisöhankeinnasta. Lain 1 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan veroa olisi suoritettava myös Suomessa tapahtuvasta lakiehdotuksen 72 l §:ssä tarkoitettua tavaroiden siirrosta varastointimenettelystä.

Lakiehdotuksen 72 h §:ssä säädettäisiin tulli- tai verovarastointimenettelyyn, väliaikaisvarastoon, vapaavarastoon tai vapaa-alueelle siirrettävien tavaroiden tai tällaisessa

menettelyssä tai paikassa olevien tavaroiden ja niihin kohdistuvien palvelujen myynti verottomaksi. Säännös vastaisi pääosiltaan voimassa olevan lain 70 §:n 6 kohtaa ja 71 §:n 6 kohtaa. Nykyiset säännökset eivät kuitenkaan koske verovarastointimenettelyyn asetettävien tavaroiden maahantuontia tai myyntiä taikka tällaisessa menettelyssä olevien tavaroiden ja niihin kohdistuvien palvelujen myyntiä.

Tavaroiden siirto voimassa olevan lain 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettua menettelystä tai paikasta muodostaa pääsääntöisesti lain 86 ja 86 a §:ssä tarkoitettua maahantuontia. Sitä vastoin tavaroiden siirto lakiehdotuksen 72 j §:ssä määritellystä verovarastointimenettelystä ei muodostaisi maahantuontia silloinkaan, kun kyse on Yhteisön ulkopuolelta tuodusta tavarasta, sillä maahantuonti tapah-

tuisi tällöin jo ennen verovarastointimenettelyyn asettamista. Tästä syystä lakiin on tarpeen lisätä säännökset siitä, että tavaroiden siirto 72 h §:ssä tarkoitettusta varastointimenettelystä muodostaa verotettavan tapahtuman. Tämä koskisi verovarastointimenettelyä siirrettävien tavaroiden lisäksi muusta mainitussa säännösehdoituksessa tarkoitettua menettelystä tai paikasta siirrettäviä yhteisötavaroita, joiden osalta siirto ei muodosta maahantuontia.

2 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin viittaus lakiehdotuksen 72 m §:ssä säädettävään verovelvollisuuteen tavarain siirrosta varastointimenettelystä.

2 a §. Pykälän virheellinen viittaus 209 a §:n 3 momenttiin ehdotetaan korvattavaksi viittauksella 209 a §:n 4 momenttiin, jossa säädetään kolmikantakauppaan liittyvistä laskumerkinnöistä.

13 c §. Voimassa olevaan arvonlisäverolakiin ei sisälly säännöksiä paliskuntia koskevasta veron maksamisajankohdasta. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan vero olisi maksettava verokaudelta poronhoitovuotta seuraavan heinäkuun loppuun mennessä.

18 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 18 a §:n 1 kohdan mukaan tavarain myyntinä pidetään tavarain valmistustyön myyntiä, jos valmistustyön ostaja kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta Suomeen ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan. Säännös on perustunut kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan a alakohtaan, joka on kumottu toisella yksinkertaistamisdirektiivillä. Tämän perusteella säännös ehdotetaan poistettavaksi.

18 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 18 b §:n 1 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa tavaroiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon ei katsota tavaroiden myynniksi. Pykälän 1 momentin 1 kohta koskee raaka-aineiden siirtoa valmistustyön myyjälle. Säännös on perustunut kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan neljänteen luetelmakohtaan, joka on poistettu toisella yksinkertaistamisdirektiivillä niin kuin muutkin tavarain valmistustyön myyntiä koskevat erityissäännökset. Tämän perusteella säännös ehdotetaan poistettavaksi. Tällöin nykyinen 2 kohta muuttuisi 1 kohdaksi, 3 kohta 2 kohdaksi, 4 kohta 3 kohdaksi, 5 kohta 4 kohdaksi ja 6 kohta

5 kohdaksi.

Pykälän 1 momentin nykyinen 2 kohta koskee tavaroiden siirtoa Suomesta toiseen jäsenvaltioon siirtäjälle myytävää työsuoritusta varten. Momentin 1 kohdaksi siirrettävään säännökseen lisättäisiin edellytys, että tavara on palautettava työn jälkeen työn ostajalle Suomeen. Jos tämä edellytys ei täytyisi, katsottaisiin tavaroiden siirtäjän suorittavan Suomessa tavarain yhteisömyynnin. Vastaava muutos tehtäisiin tavarain yhteisöhankintaa koskevaan 26 b §:ään.

Pykälän 2 momentissa oleva viittaus 18 a §:n 2 kohtaan muutettaisiin viittaukseksi 18 a §:ään, koska 1 kohdan sisältämä säännös ehdotetaan poistettavaksi.

26 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään tavarain valmistustyön osto toisesta jäsenvaltiosta Suomeen tavarain yhteisöhankinnaksi. Säännös on perustunut kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan a alakohtaan, joka on poistettu toisella yksinkertaistamisdirektiivillä niin kuin muutkin tavarain valmistustyön myyntiä koskevat erityissäännökset. Tämän perusteella säännös ehdotetaan poistettavaksi. Tällöin nykyinen 2 kohta muuttuisi 1 kohdaksi ja nykyinen 3 kohta 2 kohdaksi.

26 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 26 b §:n 1 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa tavaroiden siirtoa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen ei katsota tavaroiden yhteisöhankinnaksi. Pykälän 1 momentin 1 kohta koskee raaka-aineiden siirtoa valmistustyön myyjälle. Säännös on perustunut kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan neljänteen luetelmakohtaan, joka on poistettu toisella yksinkertaistamisdirektiivillä niin kuin muutkin tavarain valmistustyön myyntiä koskevat erityissäännökset. Tämän perusteella säännös ehdotetaan poistettavaksi. Tällöin nykyinen 2 kohta muuttuisi 1 kohdaksi, 3 kohta 2 kohdaksi, 4 kohta 3 kohdaksi, 5 kohta 4 kohdaksi ja 6 kohta 5 kohdaksi.

Pykälän 1 momentin nykyinen 2 kohta koskee tavaroiden siirtoa Suomeen siirtäjälle myytävää, täällä suoritettavaa työsuoritusta varten. Momentin 1 kohdaksi siirrettävään säännökseen lisättäisiin edellytys, että tavara on palautettava työn jälkeen työn ostajalle siihen jäsenvaltioon, josta tavara alunperin kuljetettiin. Jos tämä edellytys ei täytyisi, katsottaisiin tavaroiden siirtäjän suorittavan Suomessa tavarain yhteisöhankinnan. Tavara

voitaisiin ennen sen palauttamista alkuperäiseen jäsenvaltioon siirtää väliaikaisesti toiseen jäsenvaltioon.

Pykälän 2 momentissa oleva viittaus 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohtaan muutetaisiin 1 kohtaan sisältyvän säännöksen poistamisen johdosta viittaukseksi 26 a §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtaan.

26 c §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 26 c §:n 2 momentissa säädetään niistä tilanteista, joissa toisesta jäsenvaltiosta 26 a §:n ja 1 momentin mukaisesti tapahtuvan tavaran oston ei katsota muodostavan arvonlisäverolain soveltamisalan piiriin kuuluvaa tavaran yhteisöhankintaa. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan toiseen alakohtaan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY), jonka mukaan yhteisöhankinta ei ole arvonlisäveron alainen, jos hankinta on tehty 1 a kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa. Voimassa olevan arvonlisäverolain 26 c §:n 2 momentti vastaa mainitun artiklan 1 a kohdan b alakohtaa. Sitä vastoin 1 a kohdan a alakohtaa vastaavaa säännöstä ei laissa ole.

Kyseisen 1 a kohdan a alakohdan mukaan poikkeus koskee tavaroiden yhteisöhankintoja, joiden myynti maan alueella olisi vapautettu verosta 15 artiklan 4-10 kohtien nojalla. Kohdat koskevat kansainvälisessä liikenteessä olevia vesi- ja ilma-aluksia sekä niiden muonitusta, myyntiä diplomaattisten ja konsulisuhteiden yhteydessä sekä myyntiä kansainvälisille järjestöille. Tämän perusteella arvonlisäverolain 26 c §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi vastaavanlainen säännös. Nykyinen 3 momentti siirtyisi tällöin 4 momentiksi.

Nykyisin kyseiset tavarahankinnat ovat verottomia lain 72 f §:n nojalla. Lain 133 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laissa säädetty rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuus sekä muut menettelyä koskevat säännökset koskisivat myös tavaran yhteisöhankintaa, jonka ei ole 72 f §:n 1—3 kohdan nojalla suoritettava veroa. Ehdotettu 26 c §:n 3 momentin muutos on tarpeen, jotta nämä velvollisuudet eivät koskisi siinä tarkoitettuja hankintoja.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 f §:n 4 kohdan mukaan tavaroiden yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos tavaroiden myyntiin on kuljetuksen lähtövaltiossa sovellettu marginaaliverotusmenettelyä. Säännös vastaa direktiivin 26 a artiklan D kohdan b alakohtaa. Säännökseen tehtäisiin

pykälänumeroinnin muutoksesta johtuva viittaustarkistus. Samalla säännös siirrettäisiin 26 c §:n uudeksi 5 momentiksi.

Momentissa säädettäisiin lisäksi, että toisessa jäsenvaltiossa toimivan verovelvollisen jälleenmyyjän olisi tehtävä laskuun merkintä siitä, että myyntiin on sovellettu marginaaliverotusmenettelyä. Vastaavaa nimenomaista säännöstä ei sisälly direktiiviin. Sen ottaminen lakiin on kuitenkin perusteltua valvonnallisista syistä. Suomalaisen ostajan tulisi hankinnan yhteydessä huolehtia siitä, että laskussa on säännöksen edellyttämä merkintä.

26 d §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 26 d §:ssä on sisämarkkinakaupan arvonlisäverotukseen liittyvä uuden kuljetusvälineen määritelmä. Pykälän 2 momenttiin sisältyvä viittaus 70 §:n 8 kohdassa tarkoitettuihin ilma-aluksiin muutettaisiin viittaukseksi 70 §:n 6 kohtaan, jossa lakiehdotuksen mukaan säädettäisiin ilma-alusten verottomuudesta.

36 §. Lainkohdan tarkoituksena on säätää verottomaksi lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten ammatinharjoittajilta perimät korvaukset koneiden ja laitteiden käytöstä sekä niiden puhdistuksesta ja huollosta, hoitoteriaalista ja hoitoon liittyvistä hallintopalveluista. Verottomuuden edellytyksenä olisi, että tavaroita ja palveluja käytetään välittömästi terveyden- ja sairaanhoidossa. Esimerkiksi kirjanpitolpalveluja ei käytetä välittömästi terveyden- ja sairaanhoidossa.

Verottomien tavaroiden ja palvelujen myyjä määriteltäisiin yksityisestä terveydenhuollosta (152/90) annetun lain nojalla. Myyjän olisi oltava yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja eli lain 2 §:ssä määritelty palvelujen tuottaja, itsenäinen ammatinharjoittaja tai työnantaja, joka järjestää itse työterveyshuoltolain (743/78) 2 §:ssä tarkoitettut työterveyshuoltopalvelut. Lain 2 §:n 2 momentin mukaan palvelujen tuottajalla tarkoitetaan yksittäistä henkilöä taikka yhtiötä, osuuskuntaa, yhdistystä tai muuta yhteisöä taikka säätiötä, joka ylläpitää terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä. Lainkohdan 3 momentin mukaan itsenäisellä ammatinharjoittajalla tarkoitetaan henkilöä, joka terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/94) nojalla harjoittaa itsenäisesti ammattiaan. Myynnin verottomuuden edellytyksenä olisi, että myynti on osa myyjän harjoittamaa verotonta hoitotoimintaa.

Terveyden- ja sairaanhoidossa käytettäviä tavaroita ja palveluja voisivat myydä verottomasti lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten lisäksi esimerkiksi yksityiset fysioterapiapalveluja tarjoavat yksiköt, laboratorio- ja röntgenlaitokset ja yksityiset sairaalat.

Verottomien tavaroiden ja palvelujen ostajan olisi oltava yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja tai arvonlisäverolain 35 §:n 2 kohdassa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, joka harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla tai joka on lain nojalla rekisteröity.

Välittömästi terveyden- ja sairaanhoidossa käytettävien tavaroiden ja palvelujen myynti olisi verotonta vain, jos sekä myyjää että ostajaa koskevat edellytykset täyttyvät.

45 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 45 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan veroa ei suoriteta julkisen esiintyjän esityksen myynnistä tilaisuuden järjestäjälle. Käytännössä ohjelmatoimistot ja muut vastaavat yritykset myyvät esityksiä paitsi suoraan tilaisuuden järjestäjille myös toisten ohjelmatoimistojen kautta. Myös ohjelmatoimistojen väliset myynnit ennen myyntiä tilaisuuden järjestäjälle on verotuskäytännössä katsottu verottomiksi. Pykälän sananmuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että se vastaa paremmin nykykäytäntöä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekijänoikeuslain vuoden 1995 toukokuun alussa voimaantulleista muutoksista johtuvat tarkistukset. Lailla tekijänoikeuslain muuttamisesta (446/1995) oikeutta valokuvaan koskevat säännökset sisällytettiin tekijänoikeuslakiin. Samassa yhteydessä kumottiin laki oikeudesta valokuvaan (405/1961). Pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että valokuvaan kohdistuvien oikeuksien luovuttaminen ja niiden perusteella saadut korvaukset jäisivät aikaisempaan tapaan verottomuuden soveltamisalan ulkopuolelle. Verottomuutta ei siten sovellettaisi tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettuun teostason ylittäneeseen valokuvaan kohdistuvaan oikeuteen eikä lain 49 a §:n mukaisesti muihin valokuviin liittyviin oikeuksiin. Yhteisvalvonnan piirissä olevasta valokuvateosten ja muiden valokuvien jälkikäytöstä saadut korvaukset jäisivät edelleenkin verotuksen ulkopuolelle.

Pykälän 3 momentissa on hallinnollisista syistä vapautettu verosta tekijänoikeuslain yhteisvalvonnan piirissä olevasta teosten jäl-

kikäytöstä saadut korvaukset. Verottomuus koskee tekijänoikeuden haltijoita edustavan järjestön saamia korvauksia sekä järjestöltä saatuja korvauksia momentissa luetelluissa tilanteissa. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekijänoikeuslain muutoksista johtuvat viit-taustarkistukset.

Tekijänoikeuslain 25 h §:n 1 momentti sisältää radio- ja televisiolähetysten johtimise tai vapaasti etenevillä radioaalloilla tapahtuvaa edelleenlähettämistä koskevan sopimuslisenssisäännöksen. Vastaava säännös sisältyi aikaisemmin lain 22 a §:ään. Tekijänoikeuslain 25 h §:n 2 momentin ja 48 §:n mukaan lähettäjäyritys myöntää nykyisin itse kaapelitse edelleenlähettettäviä lähetyksiä koskevat luvat, jos lähetys on peräisin toisesta ETA-valtiosta. Tällaiseen lähetykseen sisältyvien teosten edelleenlähettämistä koskevat luvat on myönnettävä samanaikaisesti. Verotuksessa kaapelitse tapahtuvaa edelleenlähettämistä kohdeltaisiin yhdenmukaisesti lähetyksen alkuperämaasta riippumatta. Jälkikäyttökorvaukset olisivat siten kaikissa 25 h §:ssä tarkoitettussa edelleenlähettämistilanteissa verottomia.

Jälkikäyttökorvausten verottomuus koskisi myös jatkossa korvausta tekijänoikeuslain 26 §:ssä tarkoitettulle tekijälle tai muulle korvaukseen oikeutetulle, jota järjestö ei edusta.

Tekijänoikeuslain 46 a § sisältää uuden elokuvatuottajan lähioikeuden. Pykälässä olevien viittaussäännösten johdosta lain 14 §:n 1 momentissa ja 26 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa osa korvauksista maksetaan tekijänoikeusjärjestön kautta elokuvatuottajalle. Nämä korvaukset olisivat verottomia.

Tekijänoikeuslain 26 i §:ssä säädetään muun kuvataiteen teoksen kuin valokuvan tekijän oikeudesta korvaukseen teosten ammattimaisesta ja julkisesta jälleenmyynnistä. Vastaavaa oikeutta ei sisällynyt aikaisemmin tekijänoikeuslakiin. Tällaista myyntiä harjoittavat esimerkiksi taidehuutokaupat ja galleriat. Myös taidenäyttelyissä tapahtuva teosten myynti on julkista taidekauppaa. Säännös ei koske kuvataiteen teosten välitystä. Tekijänoikeuslain 26 j §:n mukaan jälleenmyyntikorvauksen perii tekijöitä edustava järjestö, joka tilittää ne edelleen myyjien teosten oikeudenhaltijoille. Voimassa olevan arvonlisäverolain 45 §:n pykälän 3 momentissa säädetty verottomuus esitetään hallinnollisista syistä laajennettavaksi kattamaan myös jälleenmyyntikorvaukset. Sekä

järjestön perimä korvaus että tekijän järjestöltä sama korvaus olisivat siten verottomia. Korvaus sisältyisi kuitenkin teoksen jälleenmyynnistä suoritettavan veron perusteeseen.

46 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 46 §:n mukaan tekijän ei ole suoritettava veroa kuvataiteen tuotteen myynnistä eikä välittäjän kuvataiteentekijän omistaman tuotteen välityksestä. Tekijän toimesta tapahtuva kuvataiteen tuotteen myynti säilyisi verottomana. Myös tekijän omistaman kuvataiteen tuotteen välitys eli myynti tekijän nimissä säilyisi verottomana. Jos jälleenmyyjä myisi teoksen omista nimissään mutta tekijän lukuun, jälleenmyyjän olisi suoritettava veroa voittomarginaalistaan lakiehdotuksen 79 a §:ssä tarkoitettulla tavalla. Tekijän sama osuus olisi veroton myös tässä tilanteessa.

Lakiehdotuksen 79 c §:ään on ehdotettu otettavaksi taide-esineen määritelmä. Määritelmä liittyy taide-esineiden jälleenmyyntiin sovellettavaan marginaaliverotusmenettelyyn. Yhdenmukaisuuden ja selkeyden vuoksi 46 §:ää tarkistettaisiin siten, että kuvataiteen tuote korvattaisiin käsitteellä taide-esine. Muutoksen tarkoituksena ei olisi kaventaa nykyisen verovapauden laajuutta, eikä se myöskään olennaisesti laajentaisi sitä. Verovapaus laajenisi nykykäytäntöön verrattuna kuitenkin siten, että se kattaisi myös alkupe räisveistosten, ryijyjen ja seinävaatteiden jäljennökset kahdeksan kappaleen määrään asti. Vastaava käsitetarkistus tehtäisiin 94 §:n 2 kohtaan.

58 §. Voimassa olevan lain mukaan veroa ei suoriteta sellaisten vesialusten myynnistä ja vuokrauksesta, joiden rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä. Verottomuus ei koske pääasiallisesti hui- tai urheilukäyttöön tarkoitettuja aluksia.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 5 alakohtaan sisältyy vesialusten verottomuutta koskeva säännös. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on muun muassa vapautettava verosta tietynlaisten vesialusten luovutus, vuokraus sekä rahtaus.

Arvonlisäverolain säännös poikkeaa sanamuodoltaan direktiivistä siten, että siinä ei ole mainittu vesialusten rahtausta. Säännöksen yhdenmukaistamiseksi direktiivin kanssa ja käytännössä ilmenneiden soveltamisongelmien poistamiseksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi käsite rahtaus. Tyypillisestä rahtaustilanteesta on kysymys silloin, kun alus

tai sen osa luovutetaan miehistöineen rahdinantajan käyttöön. Säännös ei edelleenkään koskisi kuljetuspalvelun luovuttamista.

Koska direktiivi on ollut Suomea sitovasti voimassa Suomen EU-jäsenyyden alkamisajankohdasta lukien, muutos ehdotetaan tulemaan voimaan takautuvasti vuoden 1995 alusta.

63 e §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 63 e §:n mukaan tavaran yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavaran kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu siinä jäsenvaltiossa, jossa tavaran kuljetus päättyi. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan A kohdan 2 alakohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin siten, että tavaran yhteisöhankinta tapahtuisi pykälässä tarkoitettussa tilanteessa Suomessa, ellei ostaja näyttäisi, että yhteisöhankinta on verotettu tai että hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa kuljetuksen päättymisvaltiossa. Säännös soveltuisi siten myös tilanteeseen, jossa yhteisöhankinta on veroton.

66 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 66 §:n mukaan kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä. Kuljetukset suoraan ulkomailta tai ulkomaille katsotaan kuitenkin kokonaan myydyin ulkomailta, ellei tavaran yhteisökuljetusta koskevassa 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä. Ehdotetun tavaran yhteisökuljetuksen käsitteen laajentamisen vuoksi myös pykälän ensimmäiseen lauseeseen ehdotetaan lisättäväksi viittaus 66 a §:n 1 momentin sisältämään erityissäännökseen.

66 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 66 §:n sisältämän pääsäännön mukaan kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä; kuljetukset suoraan ulkomailta tai ulkomaille katsotaan kuitenkin kokonaan myydyin ulkomailta. Lain 66 a §:n 1 momentin mukaan yhteisökuljetus eli tavaran kuljetus jäsenvaltiosta suoraan toiseen jäsenvaltioon on myyty Suomessa, jos tavaran kuljetus alkaa täältä. Jos tavaran yhteisökuljetuksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua voimassa olevaa arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus on kuitenkin 2 momentin mukaan myyty Suomessa,

jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Lain 72 e §:n 1 ja 2 momentin mukaan tavarankuljetukseen välittömästi liittyvä kuljetuspalvelu ja tällaiseen kuljetukseen välittömästi liittyvä lastaus-, purku- tai muu sellainen palvelu on veroton, jos ostajana on toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka olisi 122 §:n nojalla oikeutettu saamaan palvelusta suoritettavan veron kokonaan takaisin.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin muutoksen johdosta ehdotetaan arvonlisäverolain 66 a §:ään sisältyvää tavarankuljetuksen määritelmää muutettavaksi siten, että se kattaisi myös yhteiskuljetukseen välittömästi liittyvän, jäsenvaltion sisällä suoritettavan tavarankuljetuksen. Tämä muutos laajentaisi myös yhteiskuljetuksen välitystä koskevan 66 a §:n 3 ja 4 momentin sekä yhteiskuljetuksen liitännäispalveluja ja niiden välitystä koskevan 67 a §:n soveltamisalaa.

Tavarankuljetukseen välittömästi liittyvän kuljetuksen ja sen liitännäispalvelujen verottomuutta koskevat 72 e §:n 1 ja 2 momentit ehdotetaan kumottaviksi. Ehdotettu sääntely johtaisi useimmiten käytännössä samaan lopputulokseen kuin nykyinen, koska myyjä ei yleensä olisi verovelvollinen kyseisistä palveluista, vaan veron suorittaisi ostaja, joka voisi vähennysoikeuden avulla eliminoida veron.

67 §. Pykälän sisältämään myyntimaasääntöön ehdotetaan lisättäväksi viittaus tavarankuljetukseen liitännäispalveluja koskevaan arvonlisäverolain 67 a §:n 1 momenttiin sekä irtaimen esineen arvonmäärityksen ja irtaimen esineisiin kohdistuvien työsuoritusten yhteiskauppaa koskevaan lakiin lisättävään 67 b §:ään. Voimassa olevan arvonlisäverolain 67 a §:n 1 momentin sisältämä viittaus 67 §:n 2 kohtaan ehdotetaan vastaavasti poistettavaksi.

67 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 67 a §:n 1 momentin sisältämä viittaus 67 §:n 2 kohtaan ehdotetaan poistettavaksi, koska lakiehdotuksen mukaan ensin mainitussa pykälässä viitattaisiin jälkimmäiseen lainkohtaan.

67 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 67 §:n mukaan irtaimen esineen arvonmääritys ja irtaimen esineeseen kohdistuvat työsuoritukset on myyty Suomessa, jos ne suoritetaan täällä. Lain 72 e §:n 1 ja 2 momentin mukaan irtaimen esineen arvonmääritys sekä irtaimen esineeseen kohdistuvat työ-

suoritukset ovat verottomia, jos ostajana on toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka olisi 122 §:n nojalla oikeutettu saamaan palvelusta suoritettavan veron kokonaan takaisin.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin muutoksen johdosta lakiin lisättäisiin 67 b §, jonka mukaan, jos irtaimen esineen arvonmäärityksen tai irtaimen esineeseen kohdistuvan työsuorituksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu olisi myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa. Säännöstä sovellettaisiin kuitenkin vain, jos esine kuljetetaan pois siitä jäsenvaltiosta, jossa palvelu suoritettiin. Jos työn kohteena ollut tai valmistustyön tuloksena syntynyt tavara jäisi työn suoritusmaahan, palvelun myynnin katsottaisiin 67 §:n mukaan tapahtuvan Suomessa, jos palvelu on suoritettu täällä.

Puheena olevien palvelujen verottomuutta koskevat 72 e §:n 1 ja 2 momentit ehdotetaan kumottaviksi. Ehdotettu sääntely johtaisi useimmiten käytännössä samaan lopputulokseen kuin nykyinen, koska myyjä ei yleensä olisi verovelvollinen kyseisistä palveluista, vaan veron suorittaisi ostaja, joka voisi vähennysoikeuden avulla eliminoida veron. Säännöstä sovellettaisiin myös irtaimen esineeseen kohdistuvaan valmistustyöhön. Valmistustyöhön ei siten enää missään tilanteessa sovellettaisi tavarankuljetukseen liittyviä ja yhteisömuutoksia koskevia säännöksiä.

70 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 §:n 6 kohdassa säädetään varastointimenettelyyn, vapaa-alueelle ja vapaavarastoon siirrettävän tavarankuljetuksen verottomuudesta. Tätä vastaava säännös sisältyisi lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaan.

Voimassa olevan lain 70 §:n 7 kohdassa säädetään matkailijoille tapahtuvan myynnin verottomuudesta ja 10 kohdassa verottomien tavaroiden myymälässä tapahtuvan myynnin verottomuudesta. Näistä verottomuuksista säädettäisiin lakiehdotuksen 70 b §:ssä.

Voimassa olevan lain 70 §:n 8 kohdassa oleva säännös ilma-aluksen ja sen varusteen myynnin verottomuudesta siirtyisi pykälän 6 kohtaan. Vastaavasti pykälän 9 kohdassa oleva säännös tavarankuljetuksen myynnistä ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalle alukselle tai aluksella siirtyisi pykälän 7 kohtaan. Viimeksi mainitussa säännökses-

sä todettaisiin nykyisestä poiketen nimenomaisesti, että aluksella tapahtuva myynti olisi verotonta vain sillä edellytyksellä, että myynti tapahtuu ulkomaille matkustavalle. Tämä koskisi myös myyntiä henkilökunnalle.

70 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 a §:n mukaan veroa ei ole suoritettava matkatavarana mukaan otettavien tavaroiden myynnistä matkustajille vesi- ja ilma-aluksissa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana. Säännöksen mukaan veroa ei myöskään ole suoritettava mainitunlaisten tavaroiden myynnistä satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitettussa tullivarastossa matkustajille, joilla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa ilma- tai vesikuljetusta koskeva matkalippu. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 k artiklaan.

Pykälän 1 momentin sanamuotoa selkeytettäisiin toteamalla nimenomaisesti, että myös aluksissa tapahtuva myynti on verotonta vain silloin, kun matkustajalla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa kuljetusta koskeva matkalippu. Lisäksi säännöstä täydennettäisiin siten, että veroton myynti satamassa tai lentokentällä voisi tullivaraston lisäksi tapahtua myös lakiehdotuksen 72 j §:ssä tarkoitettussa verottomassa varastossa tai, valmisteveronalaisten tuotteiden osalta, valmisteverottomassa varastossa. Edellytyksenä olisi se, että myyjä on saanut lakiehdotuksen 72 k §:ssä tai valmisteverotuslain 7 §:n 2 kohdassa tarkoitetun luvan mainitunlaisen verottoman varaston pitämiseen.

Pykälään lisättäisiin 4 momentti, jonka mukaan muu tavaroiden myynti ulkomaille matkustaville vesi- ja ilma-aluksissa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana olisi verotonta, jos tavarat on tarkoitettu kulutettaviksi aluksella. Siten esimerkiksi matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynti aluksen henkilökunnalle toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana ei olisi säännöksen nojalla verotonta.

70 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 §:n 7 kohdan mukaan veroa ei ole suoritettava tavaroiden myynnistä henkilölle, joka ei asu Yhteisössä, jos hänen selvitetään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, itse vievien tavarat Yhteisöstä niitä täällä käyttämättä. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan, jossa säädetään tavaroiden myynnin verottomuudesta, kun tava-

rat kuljetetaan sellaisen ostajan toimesta tai toimeksiannosta Yhteisön ulkopuolelle, joka ei ole sijoittautunut maan alueelle.

Toisella yksinkertaistamisdirektiivillä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 2 alakohdan toiseen ja kolmanteen alakohtaan on lisätty erityissäännökset matkailijoille tapahtuvan myynnin verottomuuden edellytyksistä ja menettelytavoista. Toisen alakohdan mukaan, jos myynti koskee matkustajien henkilökohtaisissa matkatavaroissa kuljetettavia tavaroita, verovapautus voidaan myöntää edellyttäen, että:

- matkustaja ei ole sijoittautunut Yhteisön alueelle

- tavarat kuljetetaan Yhteisön ulkopuolelle kolmen kuukauden kuluessa siitä kuukaudesta, jona myynti suoritettiin

- myynnin kokonaisarvo, arvonlisävero mukaan lukien, on kansallisena valuuttana enemmän kuin 175 ECU:a; jäsenvaltiot voivat kuitenkin vapauttaa verosta myynnin, jonka kokonaisarvo on tätä määrää pienempi.

Kolmannessa alakohdassa määritellään Yhteisön alueelle sijoittumaton matkustaja ja säädetään siitä, miten tavaroiden vienti on osoitettava.

Verottomasta myynnistä matkailijoille säädettäisiin nykyisen 70 §:n 7 kohdan sijasta lakiin lisättävän 70 b §:n 1 momentissa. Säännökseen lisättäisiin direktiivimuutoksen edellyttämä kolmen kuukauden määräaika sekä myynnin vähimmäismäärä. Koska matkailijoille tapahtuvan myynnin edistämiseksi myyntiin on perusteltua soveltaa alhaista vähimmäismäärää, ehdotetaan määrä asetettavaksi 250 markkaan. Säännöksessä käytettäisiin nykyisin käytetyn asumisen sijasta käsitettä kotipaikka, jota käytetään direktiivissä ja arvonlisäverolain 10 §:ssä olevassa ulkomaalaisen määritelmässä.

Arvonlisäveroasetuksessa säädettäisiin siitä, miten myyjän on näytettävä verottomuuden edellytykset toteen.

Selkeyden vuoksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin myynnistä matkailijalle, jonka kotipaikka on Norjassa. Säännös perustuisi matkatavaran verotuksesta Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välisessä matkustajaliikenteessä sekä lentoasemalla tapahtuvasta verovapaasta myynnistä näissä valtioissa tehtyyn sopimukseen (SopS 33-34/81), joka on saatettu voimaan lailla 317/81. Mainitussa sopimuksessa määritellään matkatavaran käsite. Sopimus ei enää Suomen, Ruotsin ja

Tanskan EU-jäsenyyden vuoksi soveltuva myyntiin Ruotsissa ja Tanskassa asuville.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nykyistä 70 §:n 10 kohtaa vastaavasti matkatarvarana mukaan otettavien tavaroiden myynnistä matkustajille satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa tullivarastossa. Nykyisestä poiketen myynti voisi myös tapahtua lakiehdotuksen 72 j §:ssä tarkoitettussa verottomassa varastossa tai, valmisteveronalaisten tuotteiden osalta, valmisteverottomassa varastossa edellyttäen, että myyjä on saanut lakiehdotuksen 72 k §:ssä tai valmisteverotuslain 7 §:n 2 kohdassa tarkoitetun luvan mainitunlaisen verottoman varaston pitämiseen. Säännöksessä todettaisiin lisäksi selkeyden vuoksi, että verottomuus on rajoitettu tiettyihin tuotteisiin, jos ostajana on henkilö, jonka kotipaikka on Norjassa. Säännös perustuisi edellä mainittuun pohjoismaiseen sopimukseen. Verottomasta myynnistä toisiin jäsenvaltioihin matkustaville säädettäisiin nykyiseen tapaan 70 a §:ssä.

71 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 71 §:n 1 kohdan mukaan veroa ei suoriteta muun muassa ulkoisessa tai sisäisessä passitusmenettelyssä olevaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen välittömästi liittyvän lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynnistä. Säännöstä täsmennettäisiin siten, että se koskisi sisäisessä passitusmenettelyssä olevan tavarahan osalta vain maahantuotavaa tavaraa. Myös maahantuonnin käsitettä koskevaa lain 86 §:ää ja 86 a §:n 4 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi. Kuljetuksen ja sen liitännäispalvelujen verottomuus koskisi siten vain sellaista sisäiseen passitusmenettelyyn asetettua tavaraa, joka tuodaan Yhteisön veroalueelle alueelta, joka kuuluu Yhteisön tullialueeseen, mutta ei sen veroalueeseen. Säännös ei sitä vastoin koskisi tavaraa, joka kuljetetaan jäsenvaltiosta kolmannen maan kautta toiseen jäsenvaltioon.

Voimassa olevan lain 71 §:n 2 kohdan mukaan verotonta on kuljetus-, lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti, jos palvelun arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavarahan veron perusteeseen sisältyvänä. Säännöstä muutettaisiin siten, että verottomuus koskisi tilanteita, joissa tavarahan maahantuontiin liittyvä palvelu on lain 91 §:n mukaan sisällytettävä maahan tuodun tavarahan veron perusteeseen. Säännöksen soveltamiseen ei siten vaikuttaisi, vaikka maahantuonti olisi säädetty verottomaksi. Säännös

perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan i alakohtaan.

Pykälän 3 kohtaa täsmennettäisiin siten, että kansainvälisessä liikenteessä olevilla aluksilla tapahtuvan palvelun myynnin verottomuus koskisi vain myyntiä ulkomaille matkustaville.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 71 §:n 4 kohdan mukaan veroa ei suoriteta ilma-aluksen vuokrauksesta sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka harjoittaa maksua vastaan pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 6 alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta ilma-alusten vuokraus ja rahtaus käytettäväksi lentoyhtiölle, joka toimii palkkiota vastaan pääasiallisesti kansainvälisillä reiteillä. Säännöksen yhdenmukaistamiseksi direktiivin kanssa pykälään ehdotetaan lisättäväksi käsite rahtaus. Koska direktiivi on ollut Suomea sitovasti voimassa Suomen EU-jäsenyyden alkamisajankohdasta lukien, muutokset ehdotetaan tulemaan voimaan takautuvasti vuoden 1995 alusta lukien.

Voimassa olevan lain 71 §:n 6 kohdassa säädetään varastointimenettelyssä, vapaa-alueella tai vapaavarastossa oleviin tavarihin kohdistuvien palvelujen myynnin verottomuudesta. Tätä vastaava säännös siirrettäisiin lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 5 kohtaan. Siten nykyinen 71 §:n 7 kohdan säännös muuttuisi 6 kohdaksi, 8 kohta 7 kohdaksi, 9 kohta 8 kohdaksi, 10 kohta 9 kohdaksi ja 11 kohta 10 kohdaksi.

Lakiehdotuksen 10 kohtaan, jossa säädettäisiin nykyistä 11 kohtaa vastaavasti verotta myytävien hyödykkeiden välityksen verottomuudesta, tehtäisiin viittaustarkistus. Lisäksi välityksen verottomuus laajennettaisiin koskemaan 58 §:ssä tarkoitettuja vesialuksia sekä niiden vuokrausta ja rahtausta.

72 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 b §:n 3 momentissa säädetään niistä toiseen jäsenvaltioon tapahtuvista tavaramyynneistä, joita ei katsota verottomaksi yhteisömyynniksi. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan A kohdan a alakohdan toiseen alakohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY), jonka mukaan verovapautus ei koske myyntiä sellaisille elinkeinonharjoittajille tai muille oikeushenkilöille kuin elinkeinonharjoittajille, joiden hankinnat eivät ole 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan toiseen alakohtaan mukaan yhteisöhankintana veronalaisia. Tämän

säännöksen mukaan yhteisöhankinta ei ole arvonlisäveron alainen, jos hankinta on tehty 1 a kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa. Direktiivin mukaan rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuus ei koske tällaisten hankintojen tekijöitä. Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 b §:n 3 momentti vastaa mainitun 1 a artiklan b kohtaa. Sen sijaan 1 a artiklan a kohtaa vastaavaa säännöstä ei voimassa olevassa laissa ole.

Viimeksi mainitun direktiivisäännöksen mukainen poikkeus koskee tavaroiden yhteisöhankintoja, joiden myynti maan alueella olisi vapautettu verosta 15 artiklan 4—10 kohtien nojalla. Nämä artiklat koskevat kansainvälisessä liikenteessä olevia vesi- ja ilma-aluksia sekä niiden muonitusta, myyntiä diplomaattisten ja konsulisuhteiden yhteydessä sekä myyntiä kansainvälisille järjestöille. Lakiehdotuksen 26 c §:n 3 momentissa säädettäisiin, ettei tavarankäntä hankinta näissä tilanteissa muodostaisi yhteisöhankintaa.

Edellä olevaa vastaavasti lain 72 b §:n 3 momenttia muutettaisiin siten, ettei yhteisömyynnistä olisi kyse silloinkaan, kun tavarankäntä hankinta ei asianomaisessa jäsenvaltiossa 26 c §:n 3 momenttia vastaavan säännöksen nojalla muodosta verotettavaa yhteisöhankintaa. Tällainen toiseen jäsenvaltioon kuljetettavaa tavaraa koskeva myynti ei siten olisi lain 72 a §:n nojalla veroton yhteisömyynti, vaan verottomuus seuraisi erityissäännöksistä. Esimerkiksi myynti toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle diplomaattiselle edustustolle ei olisi yhteisömyynti, jos myynti olisi veroton 72 d §:n nojalla. Kansainvälisessä liikenteessä käytettävien vesi- ja ilma-alusten, niiden osien ja muonitustavaroiden myynti ei olisi veroton yhteisömyynti, jos tavarankäntä hankinta ei muodosta hankintajäsenvaltiossa verotettavaa yhteisöhankintaa. Verotettavalla yhteisöhankinnalla tarkoitetaan hankintaa, joka kuuluu arvonlisäverotuksen soveltamisalan piiriin, mutta joka voi olla säädetty verottomaksi. Muutos vaikuttaisi siihen, miten verottomuuden edellytykset näytetään toteen, sekä myyjän ilmoitusvelvollisuuteen. Muutos ei koskisi uusien kuljetusvälineiden eikä valmisteveronalaisten tavaroiden myyntiä lakiehdotuksen 72 b §:n 4 momentissa ja lain 72 c §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa; tällaista myyntiä pidettäisiin siis mainituissa lainkohdissa säädetyin edellytyksin yhteisömyyntinä.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 b §:n 4 momentin mukaan pykälän 2 ja 3 momenttia ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden myyntiin. Pykälän 2 momentin mukaan tavarankäntä yhteisömyynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiva elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja.

Pykälän 4 momentin sanontaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että uusien kuljetusvälineiden myynti katsottaisiin yhteisömyynniksi myös silloin, kun kyse on 3 momentissa tarkoitettusta tilanteesta tai kun ostaja on yksityishenkilö. Jos uuden kuljetusvälineen ostaja olisi elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, jota pykälän 3 momentti ei koskisi, tavarankäntä myynti katsottaisiin 2 momentin mukaisesti yhteisömyynniksi vain, jos ostaja toimii elinkeinonharjoittajan tai muun oikeushenkilön kuin elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa toisessa jäsenvaltiossa. Toisin sanoen myynnin verottomuuden edellytyksenä olisi tällöin se, että ostaja on merkitty toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin myyntiajankohdaksi.

Direktiivin 26 a artiklan D kohdan c alakohdan mukaan käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden myyntiä toisiin jäsenvaltioihin ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin sovelletaan voittomarginaaliverotusmenettelyä. Vastaavaa periaatetta sovelletaan nykykäytännössä. Asiaa koskeva nimenomainen säännös ehdotetaan lisättäväksi arvonlisäverolain 72 b §:n uudessa 5 momentissa. Pykälän vanha 5 momentti siirtyisi 6 momentiksi.

72 d §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 d §:n 1 momentissa säädetään toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille edustustoille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille sekä lähetettyjen konsulien virastoille tapahtuvan myynnin verottomuudesta. Verottomuus myönnetään vastaavain edellytyksin kuin verottomuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 10 kohtaan. Säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siinä mainittaisiin myös myynti säännöksessä tarkoitettujen edustustojen ja virastojen henkilökunnalle.

Pykälän 2 momentissa säädetään myynti kansainvälisille järjestöille ja niiden jäsenille verottomaksi niillä edellytyksillä ja rajoituk-

silla, jotka on säädetty järjestön perustamis- sopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön verottomiin hankintoihin oikeutetuksi. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 10 kohtaan. Säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi ensinnäkin siten, että se koskisi jäsenen sijasta myyntiä järjestön henkilökunnalle. Lisäksi ehdotetaan, että verottomuus voisi perustua järjestön perustamis- sopimuksen lisäksi järjestön päämajaa koskevaan sopimukseen. Verottomuuden edellytyksenä olisi, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön kansainväliseksi järjestök- si.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka tarkoituksena on vapauttaa verosta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan Euroopan yhteisöjen toimielimen Suomesta tekemät hankinnat. Euroopan yhteisöjen toimielimillä tarkoitettaisiin Euroopan parlamenttia, neuvostoa, komissiota ja tuomioistuimia sekä eri jäsenmaissa sijaitsevia toimielimiä.

Verottomuus koskisi vain viralliseen käyttöön hankittavia tavaroita ja palveluja. Verottomuus myönnettäisiin samoin edellytyksin kuin vastaava vapaus myönnetään toimielimen sijaintivaltiossa. Tavarain tai palvelun ostohinnan vähimmäismäärä määräytyisi siten sijaintivaltion säännösten mukaan. Tavarain tai palvelun ostajan olisi annettava myyjälle Euroopan yhteisöjen toimivaltaisen yksikön hyväksymismerkinnällä vahvistettu, asianmukaisesti täytetty lomake.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 4 momentti, jonka mukaan verottomuuden edellytykset olisi osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

72 e §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 e §:n 1 ja 2 momentin mukaan tavarain yhteisökuljetukseen välittömästi liittyvä kuljetuspalvelu, tällaiseen kuljetukseen välittömästi liittyvä lastaus-, purku- tai muu sellainen palvelu, irtaimen esineen arvonmääritys sekä irtaimen esineeseen kohdistuvat työsuoritukset ovat verottomia, jos ostajana on toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka olisi 122 §:n nojalla oikeutettu saamaan palvelusta suoritettavan veron kokonaan takaisin. Pykälän 3 momentin mukaan verottomuuden edellytyksenä on se, että ostajan arvonlisäverotunniste on merkitty myyntitositteeseen. Momentit ehdotetaan kumottaviksi, koska mainituilla palveluilla

käytävän sisäkaupan verokohtelun yksinkertaistaminen toteutettaisiin verottomuuden sijasta lakiehdotuksen 66 a §:n 1 momentin ja 67 b §:n myyntimaasäännöksillä. Muutos perustuu toiseen yksinkertaistamisdirektiiviin.

72 f §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 f §:ssä säädetään siitä, milloin tavarain yhteisöhankinta on veroton. Pykälän 2 kohdan mukaan tavarain yhteisöhankinta on veroton, jos tavarain myynnistä ei olisi 46 tai 61 §:n taikka 70 §:n 6 kohdan nojalla suoritettava veroa. Lain 70 §:n 6 kohdassa säädetään tavarain myynnin verottomuudesta, kun tavara ilmoitetaan tullikoodeksissa tarkoitettuun varastointimenettelyyn, vapaa-alueelle tai vapaavarastoon. Mainituista verottomuuksista säädettäisiin lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 1 kohdassa. Lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin lisäksi erityiseen verovarastointimenettelyyn asetettavan tavarain myynnin verottomuudesta. Tämän perusteella ehdotetaan, että 70 §:n 6 kohdan viittaus korvattaisiin viittauksella 72 h §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaan. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 a kohtaan (28 c artiklan E kohdan 1 alakohta sellaisena kuin se on muutettuna toisella yksinkertaistamisdirektiivillä). Lisäksi säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 f §:n 3 kohdan mukaan tavarain yhteisöhankinta on veroton, jos hankkija olisi oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin. Lakiehdotuksen 133 §:n 3 momentin mukaan lain rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuus ja muut menettelysäännökset koskisivat valvonnallisista syistä myös 72 f §:n 1—3 kohdan nojalla verottoman yhteisöhankinnan tekijää. Jotta ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti ei jäisi ilman sanktiota, ehdotetaan ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen säädettäväksi yhteisöhankinnan verottomuuden edellytykseksi.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 72 §:n 4 kohtaa vastaava säännös siirrettäisiin 26 c §:ään.

Verovarastointimenettelyihin, vapaa-alueisiin ja vapaavarastoihin liittyvät verottomuudet

Nykyisestä poiketen verovarastointimenettelyihin, vapaa-alueisiin ja vapaavarastoihin

liittyvät säännökset koottaisiin selkeyden vuoksi oman otsikon alle arvonlisäverolain 6 lukuun. Lain 72 h ja 72 i §:ssä säädettäisiin näihin menettelyihin liittyvän tavaroiden ja palvelujen myynnin verottomuudesta, 72 j ja 72 k §:ssä verovarastointimenettelyn käsitteestä ja luvasta verottoman varaston pitämiseen, 72 l §:ssä veron suoritusvelvollisuudesta siirrettäessä tavara pois mainituista menettelyistä tai paikoista, 72 m §:ssä verovelvollisesta ja tämän veron suoritusvelvollisuuden syntyhetkestä sekä 72 n §:ssä suoritettavan veron perusteesta. Tullivarastointimenettelystä tai muusta vastaavasta menettelystä siirretyn tavaran veron perusteesta silloin, kun siirto muodostaa maahantuonnin, säädettäisiin kuitenkin nykyiseen tapaan 93 a §:ssä maahantuontia koskevassa luvussa.

72 h §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 §:n 6 kohdan mukaan veroa ei suoriteta tavaran myynnistä, kun tavara ilmoitetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50—53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn tai 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon niin kauan, kun tavara on mainitun menettelyn alaisena tai mainituissa paikoissa, lukuun ottamatta siellä käytettäviä tavaroita. Säännös koskee Yhteisön ulkopuolelta Suomen alueelle tuotuja tavaroita, joita ei kuitenkaan ole vielä arvonlisäverotuksellisesti maahantuotu. Säännös koskee lisäksi muualta Suomesta tai Yhteisöstä toimitettuja tavaroita, sikäli kuin niitä voidaan ilmoittaa mainittuun menettelyyn tai paikkoihin.

Edellä selostettua vastaava säännös sisältäisi lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaan. Kohdassa 1 säädettäisiin mainittuun menettelyyn tai paikkoihin siirrettävien tavaroiden myynnin verottomuudesta. Kohdassa 3 säädettäisiin mainitussa menettelyssä tai paikoissa olevien tavaroiden myynnistä. Pykälän 2 momentissa todettaisiin nimenomaisesti, että vapaa-alueelle tai vapaavarastoon siirrettävän tai näissä paikoissa olevan yhteisötavaran myynnin verottomuuden edellytyksenä olisi, että tavara asetetaan tullikoodeksin 161 artiklassa tarkoitettuun vientimenettelyyn. Lisäksi pykälän 3 momentissa todettaisiin nimenomaisesti, että verottomuuden edellytyksenä on se, ettei tavaraa myyntiin liittyen siirretä varastointimenettelystä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta. Laissa ei tarvita säännöstä siitä, ettei verottomuus koske mainituissa paikoissa

käytettäviä tavaroita, koska tällaisia tavaroita ei voida asettaa tullivarastointimenettelyyn, väliaikaiseen varastoon tai vientimenettelyyn.

Voimassa oleva lain 72 f §:n 2 kohdan mukaan tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos tavaran myynnistä ei olisi 70 §:n 6 kohdan nojalla suoritettava veroa. Vastaava säännös sisältäisi lakiehdotuksen 72 h §:n 4 momenttiin.

Voimassa olevan lain 71 §:n 6 kohdan mukaan verotonta on tullikoodeksin 51, 99 tai 166 artiklassa tarkoitettussa varastossa tai vapaa-alueella suoritettua palvelun myyntiä, kun palvelu kohdistuu varastointimenettelyssä olevaan tai vapaa-alueelle tai vapaavarastoon ilmoitettuun tavarahan. Vastaava säännös sisältäisi lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 5 kohtaan.

Jos jäsenvaltio on säätänyt tullivarastointimenettelyssä olevien tavaroiden ja niihin kohdistuvien palvelujen myynnin verottomaksi, sen tulee kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan D alakohtaan lisätyn toisen alakohdan mukaan toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta verovapautus koskisi myös maan alueella muussa varastointimenettelyssä oleviin tavaroihin kohdistuvia vastaavia liiketoimia. Tämä velvollisuus koskee kuitenkin vain direktiivin J-liitteessä lueteltuja tavaroita. Nämä tavarat ovat raaka-aineita ja muita tavaroita, joilla käydään kauppaa kansainvälisillä termiinimarkkinoilla.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että verottomuus ulotettaisiin koskemaan myös muussa varastointimenettelyssä kuin tullivarastointimenettelyssä olevien tavaroiden myyntejä sekä tällaisiin tavaroihin kohdistuvien, verottomassa varastossa suoritettavien palvelujen myyntejä. Tästä verottomuudesta säädettäisiin lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa. Verottomuus koskisi kuitenkin vain lakiehdotuksen 72 i §:ssä tarkoitettuja tavaroita, joita olisivat pääasiassa toisen yksinkertaistamisdirektiivin J-liitteessä luetellut tavarat. Verovarastointimenettelyssä olevien tavaroiden myynnin verottomuuden edellytyksenä olisi 3 momentin mukaan se, ettei tavaroita myyntiin liittyen siirretä menettelystä.

Verottomaksi säädettäisiin 72 h §:n 1 momentin 2 kohdassa myös mainittujen tavaroiden maahantuonti ja myynti, jos tavarat on tarkoitettu siirrettäväksi verovarastointimenettelyyn. Lisäksi verottomaksi säädettäisiin

siin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 a kohdan mukaisesti myös verovarastointimenettelyyn asetettavien mainittujen tavaroiden yhteisöhankinta.

Verovarastointimenettely määriteltäisiin lakiehdotuksen 72 j §:ssä.

72 i §. Pykälässä lueteltaisiin ne tavarat, joita 72 h §:n 1 momentin 2, 4 ja 5 kohdassa tarkoitettu verovarastointimenettelyyn liittyvä verottomuus koskisi. Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin toisen yksinkertaistamisdirektiivin J-liitteessä tarkoitettut tavarat, joiden osalta jäsenvaltion tulee säätää vastaavanlaajuinen verottomuus kuin se on sääntänyt tullivarastointimenettelyssä oleville tavaroille ja niihin kohdistuville palveluille. Tämän lisäksi momentin luetteloon sisältyisi puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu selluloosa, jolla myös käydään ketjukauppaa termiinimarkkinoilla.

Edellä mainittujen tavaroiden lisäksi verovarastointimenettelyyn asetettavia tai siinä olevia tavaroita koskeva verottomuus koskisi pykälän 2 momentin mukaan myös muita tavaroita, jotka on tarkoitettu elinkeinoharjoittajalle

- myytäväksi 70 §:n 7 kohdan mukaisesti verotta ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien vesi- tai ilma-alusten varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa myyntiä varten taikka myytäväksi verotta tällaisella aluksella

- myytäväksi 70 a §:n mukaisesti verotta satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa myymälässä taikka vesi- tai ilma-aluksessa toiseen jäsenvaltioon matkustaville

- myytäväksi 70 b §:n 3 momentin mukaisesti verotta verottomien tavaroiden myymälässä Yhteisön ulkopuolelle matkustaville.

Edellä mainittujen tavaroiden varastoille haetaan yleensä tullivarastolupa. Yhteisön ulkopuolelta tuotavat tavarat voidaan asettaa tullivarastointimenettelyyn, jolloin niiden tuonti ei muodosta maahantuontia ennen kuin ne lakkaavat olemasta mainitussa menettelyssä. Sitä vastoin tavaroiden myynti Suomesta tällaisiin varastoihin on verollista. Säännös on tarpeen, jotta kotimaasta ja muualta Yhteisöstä hankittavat tavarat asetettaisiin samaan asemaan kuin Yhteisön ulkopuolelta tuotavat tavarat.

72 j §. Verovarastointimenettelyssä olevalle tavaramallalle tarkoitettaisiin luvan nojalla pidetyssä verottomassa varastossa olevaa tavaraa, joka ei ole tullivarastointimenettelyssä tai väliaikaisessa varastossa. Tavaralla ei kui-

tenkaan katsottaisi olevan verovarastointimenettelyssä, jos se on tarkoitettu myytäväksi vähittäiskauppavaiheessa, ellei kyse ole 72 i §:n 2 momentissa tarkoitetuista tavaroista eli tavaroista, jotka on tarkoitettu kansainvälisessä liikenteessä olevien ilma- ja vesialusten muonitukseen tai myytäväksi verottomien tavaroiden myymälässä. Tavaralla katsottaisiin olevan tarkoitettu myytäväksi vähittäiskauppavaiheessa, jos se on tarkoitettu myytäväksi varastosta suoraan kulutukseen. Tavaralla ei myöskään katsottaisi olevan verovarastointimenettelyssä, jos sitä käytetään varastossa.

Valmisteveron alaisten tavaroiden katsottaisiin olevan verovarastointimenettelyssä silloin, kun ne ovat valmisteverotuslain (1469/94) 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettua varastossa. Näiden tavaroiden osalta ei siis tarvitsisi erikseen hakea arvonlisäverolaissa tarkoitettua lupaa, vaan valmisteverotuslain mukaan myönnetty lupa riittäisi. Valmisteveron alaisten tavaroiden arvonlisäverottomuus koskisi edellä mainittujen 72 i §:n 2 momentissa tarkoitettujen tavaroiden lisäksi mineraaliöljyjä, jotka kuuluvat toisen yksinkertaistamisdirektiivin pakolliseen tavaraluetteloon.

Tavaralla katsottaisiin olevan verovarastointimenettelyssä silloinkin, kun se siirretään Suomen alueella verottomasta varastosta toiseen. Sitä vastoin siirto Suomessa olevasta verottomasta varastosta toisen jäsenvaltion alueella olevaan verottomaan varastoon aiheuttaisi verovarastointimenettelyn päättymisen Suomessa. Tässä suhteessa verovarastointimenettely eroaisi esimerkiksi tullivarastointimenettelystä, jossa oleva tavara voidaan ilman veroseuraamuksia siirtää jäsenvaltiosta toiseen. Myös valmisteveron alaisten tavaroiden siirto Suomessa sijaitsevasta verottomasta varastosta toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan vastaavaan varastoon aiheuttaisi arvonlisäverotuksessa varastointimenettelyn päättymisen, vaikka valmisteverotuksessa siirto olisi veroton.

Ehdotettu säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdan e alakohdan toiseen ja kolmanteen alakohtaan.

72 k §. Koska tavaralla siirtäminen pois verovarastointimenettelystä aiheuttaisi kotimaan verotuksen piiriin kuuluvan veron maksu- ja ilmoitusvelvollisuuden, ehdotetaan, että luvan verottoman varaston pitämiseen antaisi 158 §:n mukaan toimivaltainen lääninverovi-

rasto. Lupa myönnettäisiin hakemuksesta. Lupapäätöksessä vahvistettaisiin kirjanpidon laatimista ja muuta varastoinnin järjestämistä koskevat ehdot. Lääninverovirasto voisi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta. Vakuuden vaatiminen olisi tarkoitettu poikkeukselliseksi menettelyksi. Varaston pitäjäksi hyväksyminen voitaisiin peruuttaa, jos hyväksymisen edellytyksiä ei enää ole tai jos lupaehtoja ei ole noudatettu. Verohallitus antaisi tarkemmat määräykset varaston pitämistä koskevista ehdoista.

72 l §. Pykälän mukaan tavarän siirrosta tullitai verovarastointimenettelystä, väliaikaisvarastosta, vapaavarastosta tai vapaa-alueelta taikka, kahdessa viimeksi mainitussa paikassa olevien tavaroiden osalta, vientimenettelystä olisi pääsääntöisesti suoritettava veroa. Tällainen siirto ei kuitenkaan muodostaisi itessään verotettavaa tapahtumaa seuraavassa neljässä tilanteessa:

Veroa ei olisi suoritettava ensinnäkään silloin, kun tavaraa tai siihen kohdistuvaa palvelua ei ole myyty lakiehdotuksen varastointimenettelyjä, vapaa-alueita ja vapaavarastoja koskevan 72 h §:n nojalla verotta.

Silloin kun kyse on Yhteisön ulkopuolelta tulleista tavaroista, siirto tullivarastointimenettelystä, väliaikaisvarastosta, vapaavarastosta tai vapaa-alueelta muualle Suomeen katsotaan arvonlisäverolain 86 ja 86 a §:n mukaan Suomessa tapahtuvaksi tavarän maahantuonniksi. Jotta vältettäisiin kaksinkertainen verotus, siirto ei tällöin muodostaisi itessään verotettavaa tapahtumaa.

Verotettavasta siirrosta ei myöskään olisi kyse silloin, kun siirto liittyy tavarän myyntiin. Tällainen tilanne olisi silloin, kun tavarän myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa tavarän myyntiin liittyen pois verottomasta varastosta tai tullivarastosta siten, että kyseinen menettely päättyy, taikka pois vapaavarastosta, vapaa-alueelta tai väliaikaisesta varastosta. Lakiehdotuksen 72 h §:n 3 momentin mukaan tällainen myynti ei olisi enää 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla veroton. Myynti voisi sitä vastoin olla veroton jonkin erityissäännöksen nojalla. Esimerkiksi jos verovarastointimenettelyssä oleva tavara myydään toiseen jäsenvaltioon, katsottaisiin myynti verottomaksi lain 72 a—72 c §:ssä säädettyillä edellytyksillä ja myyjän tulisi täyttää yhteisömyyntiin liittyvä ilmoitusvelvollisuus.

Verotettavasta siirrosta ei olisi kyse silloinkaan, kun tavara siirretään suoraan Yh-

teisön ulkopuolelle.

Ehdotettu säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen ja kolmanteen alakohtaan. Voimassa olevaan lakiin ei sisälly vastaavaa säännöstä, koska nykyisin tavarän siirto 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettusta menettelystä muodostaa yleensä 86 ja 86 a §:n mukaisesti maahantuonnin.

72 m §. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin siitä, kuka on velvollinen suorittamaan 72 l §:ssä tarkoitettun veron ja milloin veron suorittamisvelvollisuus syntyy. Verosta vastaisi 3 momentin mukaan myös varaston pitäjä.

72 n §. Pykälässä säädettäisiin 72 l §:ssä tarkoitettusta tavarän siirrosta suoritettavan veron perusteesta. Jos tavaraa ei ole myyty sen ollessa vero- tai tullivarastointimenettelyssä, väliaikaisvarastossa, vapaa-alueella tai vapaavarastossa, veron perusteeseen luettaisiin ensinnäkin sen tavarän myynnin, maahantuonnin tai yhteisöhankinnan veron perusteen arvo, joka on aiheuttanut tavarän siirtymisen asianomaiseen menettelyyn tai paikkaan ja joka on siis ollut veroton. Tämän lisäksi veron perusteeseen olisi luettava niiden palvelujen veron perusteen arvo, jotka on myyty 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla verotta tavarän ollessa mainitussa menettelyssä tai paikassa.

Jos taas tavara olisi yhden tai useamman kerran myyty sen ollessa kyseisissä menettelyissä tai paikoissa, veron perusteeseen luettaisiin viimeisen tällaisen 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla verottoman myynnin veron perusteen arvo sekä tämän myynnin jälkeen suoritettujen sellaisten palvelujen veron perusteen arvo, jotka on myyty verotta tavarän ollessa asianomaisessa menettelyssä tai paikassa.

Lakiehdotuksen 93 a §:ään sisältyisi vastaavanlainen säännös tullivarastointimenettelystä, väliaikaisesta varastosta, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta siirretyn tavarän veron perusteesta tilanteessa, jossa tavarän siirto muodostaa maahantuonnin.

Ehdotettu säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

73 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 73 § sisältää myynnistä suoritettavan veron perustetta koskevan yleissäännöksen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Momentissa viitattaisiin lakiehdotuksen 72 n §:ään, jossa säädettäisiin tavarän siir-

rosta tulli- tai verovarastointimenettelystä, väliaikaisvarastosta, vapaa-alueelta taikka vapaavarastosta suoritettavan veron perusteesta.

73 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 73 a §:n 2 momentissa säädetään lain 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua tavaran yhteisöhankesta suoritettavan veron perusteesta. Lain 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohta muuttuisivat lakiehdotuksen mukaan 1 ja 2 kohdaksi, joten 73 a §:n 2 momentin viittausta ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti.

Käytetyt tavarat sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineet

79 a—79 k §. Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettelystä säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 a artiklassa. Vastaavat säännökset ovat voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:ssä. Arvonlisäverolaki ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan direktiivisäännöksiä. Yhdenmukaisuussyistä sääntelyssä omaksuttaisiin direktiivin mukainen lainsäädäntötekniikka ja käsitteistö.

Arvonlisäverolain 83 § kumottaisiin ja marginaaliverotusmenettelyä koskevat säännökset sisällytettäisiin uusiin 79 a—79 k §:iin. Pykälien edelle lisättäisiin uusi väliotsikko "Käytetyt tavarat sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineet". Samalla 7 luvun väliotsikkoa muutettaisiin siten, että 79 §:n edellä oleva otsikko "Erytysäännöksiä" korvattaisiin otsikolla "Tuet ja avustukset", 80 §:n edelle lisättäisiin otsikko "Matkatoimistopalvelut" ja 80 a §:n edelle otsikko "Erytysäännöksiä".

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisalaa koskevat säännökset sisältyisivät 79 a ja 79 f—79 i §:ään, eri tavararyhmien määritelmät 79 b—79 e §:ään ja veron perusteen laskemista koskevat säännökset 79 j—79 k §:ään.

79 a §. Pykälän 1 momentti sisältäisi käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettelyn soveltamisalaa koskevan perussäännöksen. Sen mukaan verovelvollisen jälleenmyyjän myydessä verollista edelleenmyyntiä varten hankkimansa käytetyn tavaran taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineen, veron perusteena saataisiin pitää jälleenmyyjän voitomarginaalia. Säännös vastaisi direktiivin

26 a artiklan B kohdan 1 alakohtaa.

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisala säilyisi pääosin nykyisen laajuisena. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan menettely koskee käytettyjä tavaroita, joiksi on katsottu myös käytetyt taide-, keräily- ja antiikkiesineet. Menettelyn soveltamisala laajenisi siten, että se kattaisi myös uudet taide- ja keräilyesineet. Aikaisemmin uusien esineiden jälleenmyynti on ollut yleisten sääntöjen mukaan verollista.

Marginaaliverotusmenettelyäsovellettaisiin nykyiseen tapaan myös komissiomyyntiin, jossa myynti tapahtuu jälleenmyyjän nimissä mutta toisen lukuun. Menettelyä ei sovellettaisi välitykseen eli toisen nimissä tapahtuvaan myyntiin.

Marginaaliverotusmenettelyäsovellettaisiin nykyiseen tapaan vain sellaisten tavaroiden myyntiin, jotka verovelvollinen jälleenmyyjä on hankkinut verollista edelleenmyyntiä varten.

Marginaaliverotusmenettelyn soveltaminen olisi nykyiseen tapaan vapaaehtoista. Verovelvollinen jälleenmyyjä saisi halutessaan soveltaa marginaaliverotusmenettelyn piiriin kuuluvaan myyntiin arvonlisäverolain yleisiä säännöksiä. Näin olisi edullista menetellä silloin, kun myynti tapahtuu verovelvolliselle, koska tällöin ostaja voi normaalien sääntöjen mukaan vähentää ostohintaansa sisältyvän veron. Säännös vastaisi tältä osin direktiivin 26 a artiklan B kohdan 11 alakohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan tavara katsottaisiin hankittuna edelleenmyyntiä varten myös silloin, kun se myydään osina. Vastava säännös sisältyy voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n 2 momenttiin.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi verovelvollisen jälleenmyyjän määritelmä. Säännös vastaisi direktiivin 26 a artiklan A kohdan e alakohtaa.

79 b §. Pykälään sisältyisi direktiivin 26 a artiklan A kohdan d alakohdan mukainen käytettyjen tavaroiden määritelmä. Määritelmä on tarpeen muun muassa sen vuoksi, että myös taide-, keräily- ja antiikkiesineet ovat sanan tavallisessa merkityksessä käytettyjä tavaroita. Tietyt marginaaliverotusta koskevat säännökset koskevat kuitenkin vain taide-, keräily- ja antiikkiesineitä.

Käytetyillä tavaroilla tarkoitettaisiin irtaimia esineitä, jotka ovat olleet käytössä ja jotka soveltuvat edelleen käytettäväksi sellaisinaan taikka korjauksen tai kunnostuksen jälkeen taikka osiin purettuna.

Käytettyinä tavaroina ei pidettäisi taide-, keräily- tai antiikkiesineitä. Nämä tavaryhmittä määriteltäisiin 79 c—79 e §:ssä.

79 c §. Pykälä sisältäisi direktiivin I-liitteen mukaisen taide-esineen määrittelyn. Määritelmä perustuisi pääosin Yhteisön tullitariffiin. Vastaavaa määritelmää ei sisälly voimassa olevaan arvonlisäverolakiin.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 46 §:ssä käytetty kuvataiteen tuotteen käsite on edellä ehdotettu korvattavaksi käsitteellä taide-esine. Kuvataiteen tuote ei sisällä keramiikka- ja emaljitoita muutoin kuin alkupe-raisveistoksina eikä valokuvateoksia. Direktiivin 26 a artiklan A kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltio voi katsoa tällaiset esi- neet muiksi kuin taide-esineiksi. Nykykäytännön säilyttämiseksi edellä mainittuja tava- roita ei pidettäisi pykälässä tarkoitettuina taide-esineinä. Niihin voitaisiin kuitenkin so- veltaa marginaaliverotusmenettelyä silloin, kun ne olisivat yleisen määritelmän mukaisia käytettyjä tavaroita.

79 d §. Pykälässä määriteltäisiin keräilyesine. Direktiivin mukaan keräilyesineinä pidetään vain sellaisia postimerkkejä, jotka eivät ole voimassa tai eivät tule voimaan. Myös käypiä postimerkkejä ostetaan ja myy- dään keräilytarkoituksiin. Menettelyn yksin- kertaistamiseksi ehdotetaan, että myös sellai- sia käypiä postimerkkejä, joiden hinta mää- räytyy keräilyarvon perusteella, pidettäisiin keräilyesineinä.

79 e §. Pykälässä määriteltäisiin antiikkiesine direktiivin mukaisella tavalla.

79 f §. Pykälässä täsmennettäisiin mar- ginaaliverotusmenettelyn soveltamisalaa. Vastaava säännös sisältyy direktiivin 26 a artiklan B kohdan 2 alakohtaan.

Marginaaliverotusmenettely koskisi kuten aikaisemminkin jälleenmyyjän Suomesta tai toisesta jäsenvaltiosta ostamia tavaroita.

Marginaaliverotusmenettelyä sovellettaisiin aikaisempaan tapaan vain sellaisten tavaroi- den myyntiin, jotka on hankittu verotta kul- taltajalta tai sellaiselta elinkeinonharjoittajal- ta, joka ei ole voinut tehdä vähennystä tava- roiden hankintahintaan sisältyvästä verosta. Pykälän 1—5 kohdassa lueteltaisiin kysymy- kseen tulevat hankintatilanteet. Vastaavaa luetteloa ei sisälly voimassa olevaan arvon- lisäverolakiin. Ehdotettu sääntely vastaisi kuitenkin pääasiallisesti nykyistä oikeustilaa.

Pykälän 1 kohta koskisi muulta kuin elin- keinonharjoittajalta ostettuja tavaroita. Tähän ryhmään kuuluisivat ostot yksityishenkilöiltä

ja sellaisilta oikeushenkilöiltä, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia.

Pykälän 2 kohdan mukaan marginaalivero- tusmenettelyä sovellettaisiin tavaroihin, jotka on ostettu sellaiselta elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 61 §:n, 223 §:n tai vastaavan voimaantulosäännök- sen perusteella taikka vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa. Lain 61 §:n mukaan verosta on vapautettu muussa kuin vähennykseen oikeuttavassa käytössä olevan tavarahan myynti. Lain 223 §:n mukaan verosta on vapautettu sellaisen ennen arvon- lisäverolain voimaantuloa hankitun käyttö- omaisuuden myynti, josta ei ole voitu tehdä vähennystä. Vastaavia säännöksiä sisältyy arvonlisäverolain muuttamisesta annettujen lakien 1218/94 ja 1483/94 voimaantulosään- nöksiin.

Säännös koskisi tilanteita, joissa tavara on ostettu elinkeinonharjoittajalta, jonka toiminta jää kokonaan verotuksen ulkopuolelle. Lisäksi säännöstä sovellettaisiin tilanteissa, joissa tavara on ostettu verovelvolliselta elinkeinonharjoittajalta, jolla ei ole ollut oi- keutta vähentää tavarahan hankintaan sisälty- vää veroa vähennysoikeuden rajoitusten vuoksi. Marginaaliverotusta sovellettaisiin esimerkiksi tilanteessa, jossa jälleenmyyjä on ostanut pankilta verovapaassa rahoitustoi- minnassa käytetyn kaluston tai verovelvolliselta elinkeinonharjoittajalta vähennyskel- vottomassa käytössä olleen käytetyn henkilö- auton.

Säännös soveltuisi myös ostoihin sellaisel- ta elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta arvonlisäverolain 3 §:n perusteella tai vastaavan säännöksen perus- teella toisessa jäsenvaltiossa. Lain 3 §:ssä verosta on vapautettu tietyn liikevaihtorajan alle jäävä vähäinen liiketoiminta.

Pykälän 3 kohta koskisi tavaroita, jotka on hankittu elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 46 §:n perus- teella tai vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa. Lakiehdotuksen 46 §:n mukaan verosta vapautettaisiin teki- jän myymät taide-esineet. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukainen marginaalivero- tusmenettely ei ole koskenut uusia taide-esi- neitä. Säännös koskisi jälleenmyyjää, joka myy taide-esineen omissa nimissään. Tekijän nimissä myydyin taide-esineen välitys säilyisi verottomana.

Pykälän 4 kohta koskisi tavaroita, jotka on hankittu elinkeinonharjoittajalta, joka sovel-

taa myyntiinsä 79 a §:ssä tarkoitettua marginaaliverotusmenettelyä tai vastaavaa menettelyä toisessa jäsenvaltiossa. Lisäedellytyksenä olisi nykyiseen tapaan, että hankintaan liittyvässä myyntitositteessa on menettelyä koskeva merkintä.

Pykälän 5 kohta koskisi lain 62 §:ssä tarkoitettua liikeomaisuuden myyntiä liiketoiminnan jatkajalle. Liiketoiminnan jatkaja voisi soveltaa marginaaliverotusmenettelyä sellaisten liiketoiminnan luovuttajalta ostettujen tavaroiden myyntiin, joihin liiketoiminnan luovuttaja olisi voinut soveltaa mainittua menettelyä. Liiketoiminnan luovuttajan itse maahantuomien taide-, keräily- ja antiikkiesineiden osalta edellytyksenä olisi, että luovuttaja ei ole tehnyt maahantuonnin yhteydessä suoritettavasta verosta 10 luvussa tarkoitettua vähennystä. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa olevaan arvonlisäverolakiin.

79 g §. Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 4 alakohdan mukaan verovelvollinen jälleenmyyjä voi halutessaan soveltaa marginaaliverotusmenettelyä myös seuraaviin verollisiin hankkimiinsa tavaroihin:

- itse maahantuodut taide-, keräily- tai antiikkiesineet;
- tekijältä tai tämän oikeudenomistajilta hankitut taide-esineet; ja
- muulta elinkeinonharjoittajalta kuin verovelvolliselta jälleenmyyjältä hankitut taide-esineet, jos myyntiin on sovellettu 12 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella alennettua verokantaa.

Pykälään sisällytettäisiin direktiivimääräyksen edellyttämä säännös. Sen mukaan verovelvollinen jälleenmyyjä voisi halutessaan soveltaa marginaaliverotusta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin. Tällöin hän ei lakiehdotuksen 115 §:n 2 momentin mukaan saisi tehdä vähennystä maahantuonnin yhteydessä suoritettavasta verosta. Verotuksellinen lopputulos olisi sama riippumatta siitä, sovelletaanko myyntiin lain yleisiä sääntöjä vai marginaaliverotusta. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa olevaan arvonlisäverolakiin.

Tekijältä tai muulta elinkeinonharjoittajalta kuin verovelvolliselta jälleenmyyjältä hankittuja taide-esineitä koskevia säännöksiä ei otettaisi lakiin. Tekijän myymät taide-esineet kuuluisivat aina marginaaliverotusmenettelyn piiriin, koska ne on Suomessa vapautettu verosta. Muulta elinkeinonharjoittajalta kuin

jälleenmyyjältä tapahtuvia hankintoja koskeva säännös ei tulisi sovellettavaksi, koska tällaisiin hankintoihin ei Suomessa sovellettaisi alennettua verokantaa.

79 h §. Pykälän mukaan myyntiin sovellettaisiin arvonlisäverolain yleisiä säännöksiä, jos myyntitositteeseen olisi tehty veroa koskeva merkintä. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n 2 momenttiin.

79 i §. Marginaaliverotusmenettelyä ei sovellettaisi toiseen jäsenvaltioon kuljetettavien 26 d §:ssä tarkoitettujen uusien kuljetusvälineiden myyntiin. Säännös vastaisi voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n 4 momenttia ja direktiivin 26 a artiklan D kohdan a alakohtaa.

79 j §. Pykälään sisältyisi veron perusteen eli voittomarginaalin laskemista koskeva perussäännös. Sitä täydentäisi lakiehdotuksen 79 k §:n säännös yksinkertaistetusta veron perusteen laskemisesta.

Perussäännöksen mukaan voittomarginaali laskettaisiin tavarakohtaisesti. Pykälän 1 momentin mukaan voittomarginaalina pidettäisiin tavaran myynnistä saadun vastikkeen ja tavaran ostohinnan erotusta. Säännös vastaisi 26 a artiklan B kohdan 3 alakohtaa.

Veron perusteen tavarakohtainen laskemistapa merkitsisi periaatteellista muutosta nykyiseen menettelyyn. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan jälleenmyyjä tekee vähennyksen tavaran ostohinnan perusteella ostoajankohtana ja suorittaa veron tavaran myyntihinnan perusteella myyntiajankohtana. Lakiehdotuksen mukaan ostovähennys tehtäisiin tavaran myyntihinnasta myyntiajankohtana. Verovelvollinen jälleenmyyjä voisi kuitenkin edelleenkin menetellä nykyiseen tapaan, jos hän soveltaisi 79 k §:ssä tarkoitettua yksinkertaistettua menettelyä.

Vastike on määritelty voimassa olevan arvonlisäverolain 73 §:n 1 momentissa. Ostohinnalla tarkoitetaan ostajan saamaa vastiketta. Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 3 alakohdan mukaiset myynti- ja ostohinnan määritelmät ovat vastaavan sisältöiset. Eriytyisiä marginaaliverotuksessa sovellettavia myynti- ja ostohinnan määritelmiä ei siten ole tarpeen sisällyttää lakiin.

Ehdotettu veron perusteen laskemistapa johtaisi normaalitilanteessa yksittäisen tavaran kohdalla samaan veron määrään kuin voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n 1 momentin mukainen sääntely. Veron peruste voitaisiin laskea seuraavassa esimerkki-

lanteessa esitetyllä tavalla:

Verovelvollinen jälleenmyyjä ostaa tavaran yksityishenkilöltä 1 000 markalla ja myy sen edelleen 2 000 markalla. Jälleenmyyjä merkitsisi myyntilaskuunsa viimeksi mainitun summan. Laskuun ei merkittäisi veron määrää, vaikka myyntihinta sisältäisi myyntimarginaalista suoritettavan veron. Jälleenmyyjän voittomarginaali, johon sisältyy veron osuus, olisi myynti- ja ostohinnan erotus eli 1 000 markkaa. Veron peruste vastaisi voittomarginaalia vähennettynä veron osuudella. Veron peruste olisi siten 1 000 markkaa - $22/122 \times 1\,000$ markkaa eli 819,70 markkaa. Valtiolle suoritettava vero olisi 22 prosenttia 819,70 markasta eli 180,30 markkaa. Mikäli kysymyksessä olisi kirja, johon sovelletaan 12 prosentin verokantaa, veron peruste olisi 1 000 markkaa - $12/112 \times 1\,000$ markkaa eli 892,90 markkaa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi ostohinnan määritelmän tilanteessa, jossa verovelvollinen jälleenmyyjä haluaa soveltaa marginaaliverotusta itse maahantuomiinsa taide-, keräily- tai antiikkiesineisiin. Ostohintana pidettäisiin tällöin maahantuonnissa sovellettua veron perustetta lisätynä arvonlisäveron osuudella. Säännös vastaisi direktiivin 26 a artiklan B kohdan 4 alakohdan 3 alakohtaa.

Pykälän 3 momenttiin sisältyisi negatiivista voittomarginaalia koskeva säännös. Mikäli tavaran ostohinta ylittäisi sen myyntihinnan, erotusta ei voitaisi vähentää muiden tavaroiden voittomarginaaleista. Tämä johtuisi siitä, että veron peruste lasketaan kunkin tavaran osalta erikseen. Selkeyden vuoksi tästä otettaisiin lakiin nimenomainen säännös. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukainen menettely on mahdollistanut negatiivisen marginaalin vähentämisen muiden tavaroiden myyntihinnoista. Negatiivinen marginaali voitaisiin kuitenkin vähentää marginaaliverotusmenettelyn piiriin kuuluvien tavaroiden myyntihinnoista sovellettaessa 79 k §:ssä tarkoitettua yksinkertaistettua menettelyä.

79 k §. Direktiivin mukaan pääsääntönä on, että voittomarginaali lasketaan tavarakohtaisesti. Direktiivin 26 a artiklan B kohdan 10 alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin menettelyn yksinkertaistamiseksi -säättää, että tiettyjen liikkeitoimien tai tiettyjen verovelvollisten jälleenmyyjien osalta arvonlisävero lasketaan verokauden voittomarginaalin perusteella. Tätä yksinkertaistettua menettelyä koskevat säännökset sisällytettäisiin lakiehdotuksen 79 k §:ään.

Marginaaliverotusmenettelyn säilyttämiseksi mahdollisimman yksinkertaisena verovelvollisten kannalta verovelvolliselle jälleenmyyjälle annettaisiin oikeus valita, soveltaako hän tavarakohtaista vai verokausikohtaista voittomarginaalin laskemistapaa. Jälleenmyyjä voisi myös soveltaa kumpaakin menettelyä rinnakkain. Tätä koskeva säännös otettaisiin pykälän 1 momenttiin.

Pykälän 2 momentin mukaan verokauden yhteenlaskettu voittomarginaali olisi sen aikana myytyjen marginaaliverotuksen piiriin kuuluvien tavaroiden myyntihintojen yhteismäärän ja sen aikana hankittujen tavaroiden ostohintojen yhteismäärän erotus.

Pykälän 3 momentti sisältäisi verokauden negatiivista voittomarginaalia koskevan säännöksen. Jos verokauden ostohintojen yhteismäärä olisi suurempi kuin verokauden myyntihintojen yhteismäärä, erotus voitaisiin lisätä seuraavien verokausien ostohintojen yhteismäärään. Yksinkertaistettua menettelyä sovellettaessa, toisin kuin normaalimenettelyssä, mahdolliset yksittäisistä liikkeitoimista aiheutuvat tappiot voitaisiin siten nykyiseen tapaan vähentää muista yksinkertaistetun marginaaliverotusmenettelyn piiriin kuuluvista liikkeitoimista saatavista voitoista. Mikäli alijäämää jäisi jostakin syytä kuittaamatta, sitä ei, toisin kuin nykyisin, kuitenkaan palautettaisi verovelvolliselle.

Edellä mainittu kuittausoikeus koskisi vain yksinkertaistetun marginaaliverotuksen piiriin kuuluvia liikkeitoimia. Verokauden alijäämää ei voitaisi kuitata arvonlisäverolain yleisten sääntöjen mukaan tai 79 j §:n mukaan verotettavista myynneistä syntyvää ylijäämää vastaan. Voimassa olevan arvonlisäverolaki on mahdollistanut alijäämän kuittauksen myös yleisten sääntöjen mukaan verotettavien myyntien ylijäämästä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tavaran ostohinnasta tehdyn vähennyksen lisäämisestä verokauden voittomarginaaliin. Lisäys olisi tehtävä, jos tavara otetaan muuhun tarkoitukseen kuin verollisena edelleenmyytäväksi. Tämä koskisi esimerkiksi tilanteita, joissa tavara otetaan käyttöomaisuudeksi tai myydään verotta Yhteisön ulkopuolelle. Lisäys olisi tehtävä myös silloin, kun verovelvollinen päättäisi soveltaa tavaran myyntiin 79 k §:ssä tarkoitettua veron perusteen tavarakohtaista laskemistapaa. Säännös vastaisi voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n 2 momenttia.

86 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain

86 §:n mukaan tavarahan maahantuonnilla tarkoitetaan tavarahan tuontia Yhteisöön. Säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, ettei maahantuontina pidettäisi sellaisen tavarahan tuontia, joka on muussa kuin 86 a §:n 4 momentin tarkoittamassa tilanteessa asetettu tullikoodeksin 163—165 artiklassa tarkoitettuun sisäiseen passitusmenettelyyn. Tullikoodeksin 163 artiklan mukaan sisäiseen passitusmenettelyyn asettaminen mahdollistaa tavarahan siirron tullialueeseen kuuluvalta alueelta kolmannen maan kautta toiselle tullialueeseen kuuluvalla alueella ilman, että tavarahan tullioikeudellinen asema muuttuu. Sisäistä passitusmenettelyä käytetään myös tietyistä Yhteisön tullikoodeksin soveltamista koskevista säännöksistä annetun komission asetuksen (ETY) n:o 2454/93 (soveltamisasetus) 311 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdan mukaan muun muassa siirrettäessä tavaraa Yhteisön tullialueen osasta, joka ei kuulu Yhteisön arvonlisäveroalueeseen, muuhun tullialueen osaan, joka kuuluu veroalueeseen. Viimeksi mainitussa tilanteessa tavarahan saapuminen Yhteisön veroalueelle katsotaan arvonlisäverolain 86 a §:n 4 momentin mukaan tavarahan maahantuonniksi. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 7 artiklaan.

86 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 86 a §:ssä säädetään siitä, milloin tavarahan maahantuonti tapahtuu Suomessa. Pykälän 2 momentin mukaan, jos tavarahan on Yhteisön tullialueelle tuotaessa sovellettu jotakin momentissa lueteltua tulliselvitysmuotoa tai tullimenettelyä, tavarahan maahantuonti tapahtuu Suomessa silloin, kun tavara on Suomessa kyseisen menettelyn päättyessä. Pykälän 4 momentin mukaan 2 momentin säännöksiä sovelletaan myös Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavarahan, joka on ilmoitettu tullikoodeksin 163—165 artiklan mukaiseen sisäiseen passitusmenettelyyn tai johon olisi voitu soveltaa jotakin 3 momentin 1—4 kohtaa, jos tavara olisi tuotu Yhteisön tullialueen ulkopuolelta. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 7 artiklaan. Artiklan 3 kohdan mukaan, jos Yhteisön tullialueelta, mutta veroalueen ulkopuolelta tuotavat tavarat on niitä Yhteisön veroalueelle tuotaessa asetettu johonkin 33 a artiklan 1 kohdan b tai c alakohdassa tarkoitettuun menettelyyn, maahantuonnin katsotaan tapahtuvan siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella mainittu menettely päättyy.

Säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi

siten, että se koskisi tavaroita, jotka on asetettu sisäiseen passitusmenettelyyn tai johonkin pykälän 3 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuun menettelyyn. Lakiehdotuksen 101 §:n 3 momentissa säädettäisiin tullilainsäädännön menettelyjä koskevien säännösten soveltamisesta tullialueelta tuotavaan tavarahan. Lisäksi säännöksessä todettaisiin nimenomaisesti, että se koskee Yhteisön tullialueelta tuotavaa tavaraa.

90 §. Pykälän 1 momentissa oleva kirjoitusvirhe ehdotetaan korjattavaksi.

91 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 91 §:n mukaan tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron perusteeseen sisällytetään tavarahan kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskustannukset sekä muut kuljetukseen liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaikkaan saakka.

Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan 3 alakohdan b alakohtaan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY). Tämän alakohdan ensimmäisen alakohdan mukaan veron perusteeseen sisällytetään liitännäiset kustannukset, kuten provisio-, pakkaus-, kuljetus- ja vakuutuskulut, jotka kertyvät tavaroiden tuontijäsenvaltion alueella sijaitsevaan ensimmäiseen määräpaikkaan saakka. Toisen alakohdan mukaan ensimmäisellä määräpaikalla tarkoitetaan paikkaa, joka mainitaan siinä rahtikirjassa tai muussa kuljetusasiakirjassa, jolla tavarat tuodaan tuontijäsenvaltioon. Puheena olevan b alakohdan kolmatta alakohtaa on toisella yksinkertaistamisdirektiivillä muutettu siten, että veron perusteeseen on sisällytettävä edellä tarkoitettuihin liitännäiset kustannukset myös silloin, kun ne johtuvat kuljetuksesta toiseen Yhteisössä sijaitsevaan määräpaikkaan, jos tämä paikka on tiedossa silloin, kun verotettava tapahtuma toteutuu.

Edellä olevan perusteella 91 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin maahantuontiin liittyvien kustannusten sisällyttämisestä veron perusteeseen toiseen Yhteisön alueella sijaitsevaan määräpaikkaan asti. Lisäksi 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan paremmin direktiivin säännöksiä.

93 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 93 a §:n mukaan veron perusteeseen sisällytetään tavarahan maahantuonnissa myös maahantuotuun tavarahan kohdistuneiden sellaisten palvelujen arvo tai vastike, jotka on 71 §:n 6 kohdan perusteella myyty verotta.

Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan. Arvonlisäverolain 71 §:n 6 kohdassa säädetään tiettyissä tullilainsäädännön tarkoittamissa menettelyissä oleviin tavarihin kohdistuvien palvelujen myyntien verottomuudesta. Vastaava säännös sisältyy lakiehdotuksen 72 h §:n 1 momentin 5 kohtaan. Lain 93 a §:ään tehtäisiin tästä aiheutuva muutos. Säännöstä tarkennettaisiin myös sanonnallisesti.

Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan, jos maahantuotu tavara on myyty verotta sen ollessa jossakin 72 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä, veron perusteena olisi viimeisen tällaisen myynnin perusteiden arvo lisättyä tämän myynnin jälkeen 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla verotta suoritettujen palvelujen veron perusteiden arvolla. Maahantuodusta tavarasta suoritettavan veron peruste ei siten tällaisessa tilanteessa määräytyisi tullikoodeksin ja soveltamisasetuksen säännösten mukaisesti. Säännös vastaisi lakiehdotuksen 72 n §:ää, jossa säädettäisiin veron perusteesta silloin, kun tavarantoimituksen siirto verovarastointimenettelystä tai tullilainsäädännön mukaisesta menettelystä ei muodostaisi maahantuontia. Ehdotettu säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan.

94 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:ssä säädetään tavarantoimituksen maahantuonnin arvonlisäverottomuudesta.

Pykälän 2 kohtaa tarkistettaisiin siten, että kuvataiteen tuote korvattaisiin käsitteellä taide-esine. Vastaava muutos on ehdotettu tehtäväksi 46 §:ään.

Pykälän 9 kohdassa oleva viittaus 70 §:n 8 kohdassa tarkoitettuihin ilma-aluksiin, varosiin ja varusteisiin muutettaisiin viittaukseksi 70 §:n 6 kohtaan, jonne mainittu säännös ehdotetaan siirrettäväksi.

Pykälän 21 kohta koskee tullilain 9 §:n perusteella tullittomia tavaroita sekä näitä tavaroita myös silloin, kun ne on tarkoitettu Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä liikennöiviin vesi- ja ilma-aluksiin. Koska tullilain 9 § koskee myös Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä liikennöivien alusten muonitusta, asiaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi arvonlisäverolain 94 §:n 21 kohdasta.

Voimassa olevan pykälän 22 kohta koskee tullilain 12 §:n mukaan tullittomia tavaroita eli Suomen ja kolmannen maan välisessä

ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökunnan tuomisia. Koska säännös liittyy arvonlisäverolain 95 §:n matkustajatuomisia koskevaan säännökseen, se siirrettäisiin kyseiseen pykälään.

Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitseva toimielin saisi 129 §:n nojalla palautuksena Suomesta viralliseen käyttöön ostamiensa tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvän veron. Koska maahantuontia ei ole syytä asettaa eriarvoiseen asemaan, Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitsevan toimielimen maahantuomat tavarat säädettäisiin vastaavin edellytyksin verottomiksi. Tätä koskeva säännös otettaisiin pykälän 22 kohtaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa todettaisiin selkeyden vuoksi, että 1 momentissa säädettyjä, tullittomuuteen perustuvia verottomuuksia sovellettaisiin myös Yhteisön tullialueelta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavaraan, joka olisi tulliton, jos se tuotaisiin tullialueen ulkopuolelta.

95 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 95 §:ssä säädetään matkustajien henkilökohdistaisten matkatavaroiden maahantuonnin verottomuudesta. Säännös perustuu kansainvälisessä matkustajaliikenteessä myönnettäviä liikevaihtovero- ja valmisteverovapautuksia koskevien määräysten harmonisoinnista 28 päivänä toukokuuta 1969 annettuun neuvoston direktiiviin (69/169/ETY). Kyseisen direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaan (sellaisena kuin se muutettuna direktiivillä 72/230/ETY) jäsenvaltiot voivat alentaa sellaisten verosta vapautettujen tavaroiden arvoa ja/tai määrää, jotka raja-alueella asuvat henkilöt, rajatyöntekijät tai kolmannen maiden ja Yhteisön välisessä liikenteessä käytettyjen kulkuneuvojen henkilöstö tuovat maahan. Rajatyöntekijällä tarkoitetaan 5 kohdan mukaan henkilöä, joka tavantomaisessa toiminnassaan joutuu työpäivinä siirtymään rajan toiselle puolelle. Nämä säännökset vastaavat Yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettua neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 (tullittomuusasetus) 49 artiklan säännöstä mainittujen henkilöiden tuomien tullittomuuden rajoittamisesta.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 22 kohdan mukaan verotonta on tullilain 12 §:n mukaan tullittomien tavaroiden maahantuonti. Tullilain 12 §:n mukaan Suomen ja kolmannen maan välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henki-

lökuntaan kuuluva henkilö, jonka kotipaikka on Suomessa, saa tuoda tullitta matkatavaroita ja tuomisia sen mukaan kuin tullittomuusasetuksessa matkustajasta säädetään. Tuomisten määrä ei tullilain 12 §:n 2 momentin mukaan saa kuitenkaan kalenterikuukauden aikana ylittää määrää, joka matkustajalla on oikeus kerralla tuoda tullitta. Valtiovarainministeriö voi pykälän 3 momentin mukaan rajoittaa 1 momentissa tarkoitetun kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluvan henkilön, jonka kotipaikka on tullialueen ulkopuolella, oikeutta tuoda tuomisia.

Koska arvonlisäverolain 94 §:n 22 kohdan säännös liittyy arvonlisäverolain 95 §:n matkustajatuomisia koskevaan säännökseen, se ehdotetaan siirrettäväksi 95 §:ään.

Erikseen annetussa hallituksen esityksessä laiksi tullilain muuttamisesta ja laiksi valmisteverotuslain 21 §:n muuttamisesta tullilain 12 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomen ja kolmannen maan välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva henkilö ja tullittomuusasetuksessa tarkoitettu rajatyöntekijä saisivat tuoda tullittomina tavaroita, joiden yhteenlaskettu arvo on enintään 150 markkaa, ja lisäksi tupakkatuotteita ja alkoholijuomia enintään säännösehdoituksessa luetellut määrät. Arvonlisäverolain 95 §:ään lisättävässä 3 momentissa ehdotetaan tulli- ja arvonlisäverokohtelyyhdennä mukaisesti säädettäväksi, että mainittujen henkilöiden tuomisten osalta sovellettaisiin, mitä tullilain 12 §:n 1 momentissa säädetään.

Lisäksi pykälään otettaisiin uusi 4 momentti, jonka mukaan, jos 3 momentissa mainittu kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva henkilö, jonka kotipaikka on Yhteisössä, on työtehtäviensä vuoksi ollut yhtäjaksoisesti yli 15 vuorokautta Yhteisön ulkopuolella, sovelletaan kuitenkin 1 momentin säännöksiä. Tällaisessa tilanteessa sovellettaisiin siis normaalia matkustajatuomisten verottomuutta koskevaa säännöstä. Säännös vastaisi mainitun hallituksen esityksen mukaista tullilain 12 §:n 2 momenttia.

101 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 86 §:n mukaan tavarahan maahantuonnilla tarkoitetaan tavarahan tuontia Yhteisöön. Yhteisöllä tarkoitetaan 1 a §:n mukaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaista Yhteisön arvonlisäveroa aluetta. Tietty Yhteisön tullialueeseen kuuluvat alueet eivät kuulu Yhteisön arvonlisäveroa alueeseen. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 33 a artiklan 1 koh-

dan a alakohdan mukaan Yhteisön tullialueelta Yhteisön veroalueelle tuotavaan tavarahan sovelletaan Yhteisön tullilainsäädännön mukaisia, Yhteisön tullialueelle tuotavaa tavaraa koskevia muodollisuuksia. Kohdan c alakohta koskee Yhteisön veroalueelle tuotavia tavaroita, joihin voitaisiin soveltaa jokin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdan a-d alakohdassa tarkoitettua menettelyä tai väliaikaista maahantuontimenettelyä täysin tulletta, jos tavarat olisi tuotu Yhteisön tullialueen ulkopuolelta. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tällaisessa tilanteessa tavarat voivat olla Yhteisössä niillä edellytyksillä, joita sovelletaan mainittuihin menettelyihin.

Arvonlisäverolain 101 §:n 1 momentin mukaan tavarahan maahantuonnin arvonlisäverotuksessa ei sovelleta tullia koskevia säännöksiä, ellei laissa erikseen siitä säädetä. Pykälän 2 momentin mukaan tavarahan maahantuontia, veron suorittamista, palauttamista tai takaisin perimistä koskevasta sekä muustakin menettelystä on, ellei laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tullista tullilainsäädännössä määrätään.

Pykälään ehdotetaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin edellä selostettujen säännösten perusteella selkeyden vuoksi lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan tullilainsäädännön säännöksiä, jotka koskevat Yhteisön tullialueelle tuotavaa tavaraa koskevia esittämistä ja ilmoittamisvelvoitteita ja muita muodollisuuksia sekä väliaikaista varastointia, siirtämistä vapaavarastoon tai vapaa-alueelle taikka asettamista tullivarastointimenettelyyn, sisäiseen jalostusmenettelyyn suspensiojärjestelyin tai väliaikaiseen maahantuontimenettelyyn täysin tulletta, sovellettaisiin myös Yhteisön tullialueelta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta Yhteisön veroalueelle tuotavaan tavarahan.

102 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 102 §:ään sisältyy vähennysoikeutta koskeva pääsääntö. Pykälän 2 momentin mukaan hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitetaan 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua veroa eli ostetusta tavarasta tai palvelusta suoritettavaa veroa, maahantuodusta tavarasta suoritettavaa veroa ja yhteisöhankinnasta suoritettavaa veroa. Pykälän 4 momentin mukaan sitä, mitä arvonlisäverolaissa säädetään ostohintaan sisältyvästä verosta, sovelletaan myös 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun veroon eli autoverosta autoverolain mukaan suoritettuun veroon.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta, jonka mukaan verovelvollinen saisi vähentää verollista liiketoimintaa varten tekemästään lakiehdotuksen 75 l §:ssä tarkoitettua tavaran siirrosta varastointimenetelystä suoritettavan veron.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitettaisiin myös edellä mainitusta siirrosta suoritettavaa veroa ja autoverosta autoverolain mukaan suoritettavaa veroa. Pykälän 4 momentti ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

102 a §. Voimassa olevan lain 102 a §:ssä säädetään vähennysoikeuden edellytyksenä olevista tositteista. Pykälän sanamuotoa täsmennettäisiin.

113 §. Vuokrauspalvelun ostajan erityisvähennystä koskevan 113 §:n sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan lain 102 §:n 3 momentissa käytettyjä sanontoja.

115 §. Voimassa olevan säännöksen mukaan 102 §:ssä tarkoitettua vähennystä ei saa tehdä käytettynä ostetusta tavarasta, jos sen myyjällä on ollut oikeus tehdä 83 §:n 1 momentissa tarkoitettu marginaaliverotukseen liittyvä veron perusteesta tehtävä vähennys. Vastaava vähennyskielto sisältyy direktiivin 26 a artiklan B kohdan 6 alakohtaan. Säännöstä tarkistettaisiin sanonnallisesti vastaamaan direktiivin määräystä.

Voimassa olevan säännöksen mukaan vähennyskielto ei koske tilannetta, jossa myyjä on tehnyt veromerkinnän myyntitositteeseen. Säännös poistettaisiin tarpeettomana, koska lakiehdotuksen 79 h §:n mukaan tällöin sovellettaisiin lain yleisiä säännöksiä ja vähennysoikeus seuraisi suoraan niiden perusteella.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan verovelvollinen jälleenmyyjä ei saisi tehdä vähennystä itse maahantuomistaan taide-, keräily- tai antiikkiesineistä, jos hän soveltaisi niiden myyntiin marginaaliverotusmenetelyä. Säännös on tarpeen kaksinkertaisen vähennyksen estämiseksi. Säännös vastaisi direktiivin 26 a artiklan B kohdan 7 alakohtaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa olevaan lakiin.

122 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 122 §:ssä säädetään ulkomaisen elinkeinonharjoittajan oikeudesta saada hakemuksesta takaisin Suomessa hankkiensa tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvät verot. Säännös koskee ulkomaalaista, joka ei ole Suomessa harjoittamastaan myynnistä vero-

velvollinen ja jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan ulkomaalaisella on oikeus palautukseen myös niistä tavaroista ja palveluista, joiden hankinta liittyy ulkomaalaisen Suomessa harjoittamaan myyntiin, josta ostaja on 9 §:n mukaan verovelvollinen. Kohdan sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että palautusoikeus koskisi myös tilannetta, jossa ostajana on valtio.

Pykälän 3 kohdan mukaan oikeus pykälässä tarkoitettuun palautukseen koskee myös sellaista hyödykettä, jonka hankinta liittyy ulkomaalaisen Suomessa harjoittamaan nollaverokannan alaiseen toimintaan. Tämä kohta kumottaisiin, ja 132 §:n 1 momentin sanontaa muutettaisiin siten, että ulkomaalainen olisi oikeutettu 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen riippumatta siitä, harjoitetaanko kyseistä toimintaa kiinteästä toimipaikasta vai ei. Muutos perustuu 6 päivänä joulukuuta 1979 annettuun neuvoston kahdeksanteen direktiiviin jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - maan alueelle sijoittumattomille verovelvollisille suoritettavaa arvonlisäveron palautusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt (79/1072/ETY) sekä 17 päivänä marraskuuta 1986 annettuun kolmanteentoista neuvoston direktiiviin jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta - Yhteisön alueelle sijoittumattomille verovelvollisille suoritettavaa arvonlisäveron palautusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt (86/560/ETY). Muutos liittyy myös ehdotettuun arvonlisäverolain 133 §:n 3 momentin muutokseen, joka merkitsisi muun muassa sitä, että Suomessa yhteisömyyntejä harjoittavat olisivat aina rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisia.

Ulkomaalaisen elinkeinonharjoittajan palautusoikeus vastaa laajuudeltaan verovelvollisen oikeutta vähentää hankintoihin sisältyvä vero. Ulkomaalaisella elinkeinonharjoittajalla ei siten ole oikeutta saada palautuksena veroa hankinnoista, joihin kohdistuu vähennysoikeuden rajoitus. Asiaa koskeva nimenomainen säännös ehdotetaan sisällytettäväksi 2 momenttiin.

127 §. Lainkohdassa laajennettaisiin diplomaattisten hankintojen verovapautta siten, että ulkovaltojen Suomessa toimiville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille sekä lähetettyjen konsulien virastoille palautettaisiin viralliseen käyttöön

hankittujen tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyvä vero. Laissa ei rajoitettaisi palautuksen piiriin kuuluvia tavaroita ja palveluja.

Veronpalautus laajennettaisiin koskemaan myös ulkovaltojen Suomessa toimivien diplomaattisten edustajien ja lähetettyjen konsulien henkilökohtaista käyttöä. Vero palautettaisiin myös diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin talouteen kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön hankituista tavaroista ja palveluista.

Verojen palauttamisen edellytyksenä olisi, että yksittäisen tavarain tai palvelun verollinen hinta on vähintään 1 000 markkaa.

128 §. Veronpalautusmenettelyyn ei ehdoteta muita muutoksia kuin se, että laskujen tarkistaminen siirrettäisiin ulkoasiainministeriöstä Uudenmaan lääniverovirastoon. Hakemus verojen palauttamisesta olisi edelleen tehtävä ulkoasiainministeriölle kalenterivuoden neljännekseltä ja viimeistään vuoden kuluessa hakemukseen liitettävän laskun maksupäivästä. Ulkoasiainministeriö vahvistaisi sen, että hakijalla on oikeus asemansa ja tavarain käyttötarkoituksen perusteella saada palautuksena tavarain ja palvelujen hintaan sisältyvä vero. Uudenmaan lääniverovirasto tarkistaisi muut palautuksen edellytykset ja palauttaisi veron.

Verohallitus määräisi hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista. Voimassa olevan 128 §:n 2 ja 3 momentti säilyisivät ennallaan.

129 §. Pykälän 1 momentin tarkoituksena on vapauttaa verosta Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitsevan toimielimen tekemät hankinnat. Toimielimelle palautettaisiin hakemuksesta viralliseen käyttöön ostettujen tavarain ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero. Verottomuuden edellytyksenä olisi 3 momentin mukaan se, että tavarain tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 500 Suomen markkaa.

Pykälän 2 momentin mukaan Euroopan yhteisöille palautettaisiin hakemuksesta myös tilaustukimusta koskevan sopimuksen ja yhteistyösopimuksen perusteella Suomessa hankittujen tavarain ja palveluiden hintaan sisältyvät verot. Verot palautettaisiin vain siltä osin kuin Euroopan yhteisöt rahoittaa hankinnan. Verojen palauttamisen edellytyksenä olisi 500 markan vähimmäishinnan lisäksi se, että hankinnan tehnyt julkinen tai yksityinen yhteisö ei saa vähentää hankintaan sisältyvää veroa tai yhteisöllä ei ole oikeutta saada palautuksena hankintaan sisäl-

tyvää veroa. Tavarain tai palvelun ostotositteessa ostajaksi voisi olla merkittynä Euroopan yhteisöjen toimitin tai sopimuksen osapuolena oleva yksityinen tai julkinen yhteisö. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, että Euroopan yhteisöt antaa kirjallisen vahvistuksen, jonka mukaan tavarain ja palvelun on tarkoitettu Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksissa vahvistettujen yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

131 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 131 §:n mukainen palautusoikeus koskee pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan muun muassa 70 ja 71 §:n nojalla verotonta toimintaa varten tehtyjä hankintoja. Koska näiden pykälien 6 kohdassa säädettyä verottomuutta vastaava säännös sisältyisi lakiehdotuksen 72 h §:ään, 131 §:n 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin viittaus tähän sääntöeseen.

132 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 132 §:n 1 momentin mukaan ulkomaalaisella, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka ei ole täällä harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen, ei ole oikeutta saada 131 §:ssä säädettyä palautusta.

Lain 122 §:ää muutettaisiin lakiehdotuksen mukaan siten, että ulkomaalaisen Suomessa harjoittamaa nollaverokannan alaista toimintaa varten tehty hankinnat eivät oikeuttaisi kyseisessä pykälässä tarkoitettuun palautukseen. Jotta ulkomaalaisella olisi oikeus 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, 132 §:n 1 momentin sanontaa muutettaisiin.

133 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 133 §:n 3 momentin mukaan, mitä menettelyä koskeissa 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan mukainen ilmoitusvelvollisuus koskee myös sellaisia yhteisöhankintoja, jotka ovat verottomia. Tämän perusteella ja valvonnallisista syistä ehdotetaan, että momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan lain 13—23 lukuja sovellettaisiin myös tavarain yhteisöhankinnan tekijään, jonka ei ole 72 f §:n 1—3 kohdan nojalla suoritettava hankinnasta veroa.

Voimassa olevan lain mukainen ilmoitusvelvollisuus ja muut menettelyyn liittyvät säännökset koskevat periaatteessa myös henkilöä, joka harjoittaa pelkästään palautukseen oikeuttavaa toimintaa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan 133 §:n 3 momenttia ei sovellettaisi

henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaa myyntiä, jos hän ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Pykälän 3 momenttia sovellettaisiin kuitenkin aina henkilöön, joka suorittaa Suomessa tavarahan yhteisömyyjä. Tällaisen henkilön olisi siis rekisteröidyttävä ja annettava laissa säädetyt ilmoitukset. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 9 kohdan a alakohdan, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa tietyt elinkeinonharjoittajat tietyistä tai kaikista verotusmenettelyyn liittyvistä velvollisuuksista. Vapautus ei kuitenkaan voi koskea muun muassa tavarahan yhteisömyyjä tai yhteisöhankintoja maan alueella suorittavia henkilöitä.

140 §. Pykälään tehtäisiin käytettyjen tavaroitten sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettelyn muutoksista aiheutuvat ajallista kohdistamista koskevat tarkistukset.

Voimassa olevan lain mukaan marginaaliverotusmenettelyn kohteena olevan tavarahan myynnistä suoritettava vero kohdistetaan kalenterikuukaudelle yleisten ajallista kohdistamista koskevien säännösten mukaisesti. Myynnistä suoritettavan veron ajallista kohdistamista koskeviin säännöksiin ei ehdoteta muutoksia.

Voimassa olevan lain 140 §:n mukaan veron perusteesta vähennettävä 83 §:n 2 momentissa tarkoitettu määrä kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana tavara on vastaanotettu.

Sovellettaessa 79 j §:ssä tarkoitettua liike-toimikohtaista veron perusteen laskemistapaa hankinnan johdosta tehtävää vähennystä ei enää voitaisi tehdä tavarahan vastaanottokuukaudelta, vaan se kohdistettaisiin samalle kuukaudelle kuin myynnistä suoritettava vero. Tämä seuraisi suoraan lakiehdotuksen 79 a §:stä.

Kun veron peruste laskettaisiin lakiehdotuksen 79 k §:ssä tarkoitettulla tavalla verokausittain, tavarahan hankinnan yhteydessä tehtävä vähennys kohdistettaisiin nykyiseen tapaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana tavara on vastaanotettu. Asiaa koskeva tarkistus tehtäisiin 140 §:n 1 momenttiin.

Voimassa olevan lain 140 §:n 2 momentin mukaan veron perusteeseen 83 §:n 2 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön tai 83 §:n 2 momentissa tarkoitettua tava-

rasta on veloitettu ostajaa. Lakiehdotuksen mukaan vastaavaa sääntöä sovellettaisiin laskettaessa veron peruste 79 k §:ssä tarkoitettulla tavalla verokausittain. Asiaa koskeva tarkistus tehtäisiin 140 §:n 2 momenttiin.

Sovellettaessa lakiehdotuksen 79 j §:ssä tarkoitettua veron perusteen liike-toimikohtaista laskemistapaa vähennyksen palauttamista koskevat säännökset eivät tulisi sovellettaviksi, koska vähennys voitaisiin tehdä vasta myyntiajankohtana.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka koskisi tilanteita, joissa verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa itse maahantuomansa taide-, keräily- tai antiikkiesineen myyntiin lain yleisiä säännöksiä. Säännösehdoituksen mukaan maahantuonnista suoritettava vero kohdistettaisiin tällöin sille kuukaudelle, jolle myynnistä suoritettava vero kohdistetaan. Säännös vastaisi direktiivin 26 a artiklan B kohdan 11 alakohdan.

141 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 141 b §:ssä säädetään tavarahan yhteisöhankinnasta tehtävän vähennyksen ajallisesta kohdentamisesta. Koska laissa ei ole 141 a §:ää, 141 b § kumottaisiin ja vastaava säännös sisällytettäisiin lakiin lisättävään 141 a §:ään.

149 §. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin käytettyjen tavaroitten sekä taide- keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettelystä johtuva tarkistus. Lakiehdotuksen mukaan kalenterikuukaudelta vähentämättä jäänyt määrä voitaisiin siirtää seuraavalle kalenterikuukaudelle vain sovellettaessa 79 k §:ssä tarkoitettua verokausittaista voitomarginaalin laskemistapaa. Tätä koskevat säännökset sisältyisivät lakiehdotuksen 79 k §:n 3 momenttiin.

Viittaussäännöstä ehdotetaan lisäksi tarkistettavaksi siten, että se koskisi 80 §:ssä tarkoitettua matkatoimistopalveluista tehtävää marginaalivähennystä.

154 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 154 §:n 2 momentissa säädetään ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle virheellisesti palautetun veron johdosta maksuunpantavalle määrälle määrättävästä korosta. Hallituksen esityksessä laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta (HE 112/1995 vp) ehdotetaan säädettäväksi yleiset verojen ja maksujen viivästysseuraamuksia koskevat säännökset. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan yhtenäistettäväksi näiden säännösehdoitusten kanssa.

158 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 158 §:ssä säädetään lääniveroviraston alu-

ellisestä toimivallasta. Pykälässä oleva viittaus verotuslakiin ehdotetaan korvattavaksi viittauksella verotusmenettelystä annettuun lakiin. Muutos johtuu hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 131/95). Muutos ei aiheuttaisi aineellisia muutoksia toimivaltaisen lääninveroviraston määrätymiseen.

159 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 159 §:n mukaan lääninverovirasto määrää lääninverovirastoon valtionasiamiehen valvomaan valtion oikeutta verotuksessa. Hallituksen esityksessä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi ehdotetaan, että eri verolaissa olevat veronsaajien asiamiesnimikkeet yhtenäistettäisiin ja korvattaisiin veroasiamiesnimikkeellä. Ehdotettu verohallintolaki sisältää säännöksen, jonka mukaan valtion oikeutta verotuksessa ja verotusta koskevassa muutoksenhaussa valvoo veroasiamies, josta säädetään tarkemmin asetuksella. Laki koski myös arvonlisäverotusta, joten arvonlisäverolain vastaava pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

162 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 162 b §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 3 momentissa säädetään yhteenvetoilmoituksen antamisesta tilanteessa, jossa valmistustyön ostaja lähettää raaka-aineita toiseen jäsenvaltioon. Pykälän 2 momentin 1 kohtaan sisältyvä säännös ehdotetaan poistettavaksi ja 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Muutokset liittyvät ehdotettuun valmistustyön myyntiä ja ostoa koskevien erityissäännösten poistamiseen, mikä perustuisi toiseen yksinkertaistamisdirektiiviin.

169 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 169 §:ssä säädetään verovelvollisen velvollisuudesta esittää viranomaiselle kaikki tallenteet, jotka saattavat olla tarpeen häntä verottaessa, verotarkastusta toimitettaessa tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä sekä velvollisuudesta näyttää toimintaan kuuluva omaisuus. Pykälän 2 momentissa säädetään tarkastuksen suorittamispaikasta ja verovelvollisen velvollisuudesta asettaa tarkastajan käyttöön tarpeelliset apuneuvot.

Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa hallituksen esityksessä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi ehdotettua lainsäädäntötekniikkaa. Pykälän 1 momentin mukaan verovelvollisen olisi asianomaisen

viranomaisen kehotuksesta esitettävä tarkastettavaksi kaikki se toimintaan liittyvä sekä muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai muutoksenhakua käsiteltäessä. Muulla kuin välittömästi toimintaan liittyvällä aineistolla ja omaisuudella tarkoitettaisiin esimerkiksi sellaisia yksityiskäytössä olevia dokumentteja ja omaisuutta, joilla saattaa olla vaikutusta verovelvollisen verotuksessa. Tarkastuksen yhteydessä esitettävästä aineistosta ja omaisuudesta sekä tarkastusmenettelystä säädettäisiin 3 momentin nojalla tarkemmin asetuksella.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen säännös, jonka nojalla tarkastuksesta olisi laadittava kertomus, ellei erityisestä syystä muuta johdu. Kertomus voitaisiin jättää laatimatta esimerkiksi silloin, kun tarkastuksessa ei havaita sellaisia puutteita tai virheitä, jotka vaikuttaisivat verotukseen.

175 §. Pykälässä oleva käsite valtionasiamies ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla veroasiamies. Ehdotettu muutos johtuu hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

179 §. Pykälän 2 momentissa oleva käsite vero toimisto ehdotetaan korvattavaksi lääninverovirastolla. Ehdotettu muutos johtuu hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

180 §. Pykälässä säädetään jälkiverotuksen toimittamatta jättämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan jälkiverotusta ei tarvitse suorittaa, jos veron maksamatta jääminen tai liian suuri palautus johtuu virheestä, jonka johdosta toinen verovelvollinen on joutunut maksamaan liian paljon veroa.

Kuittausta ei voida suorittaa tilanteissa, joissa vero on virheen johdosta jäänyt palauttamatta ulkomaalaiselle elinkeinonharjoittajalle 122 §:n nojalla. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuittausmahdollisuus ulottuisi myös edellä mainittuun tilanteeseen. Aikaisemmasta poiketen säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä lueteltaisiin tyhjentävästi sen soveltamisalaan kuuluvat palautukset. Kuntien palautusten takaisinperintäjärjestelmän vuoksi kuittausta ei voitaisi suorittaa tilanteessa, jossa vero on virheen johdosta jäänyt palauttamatta kunnalle 130 §:n nojalla.

183 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 183 §:ään sisältyvät säännökset määrääjan

jälkeen maksettavalle verolle suoritettavasta veronlisäyksestä. Hallituksen esityksessä laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta ehdotetaan säädettäväksi yleinen verojen ja maksujen viivästysseuraamuksia koskeva laki. Lailla korvattaisiin eri verolajeissa olevat säännökset veronlisäyksen ja viivästyskorkea vastaavan koron suuruudesta ja laskentata- vasta. Arvonlisäverolain 183 §:ään ehdote- taan tehtäväksi mainitusta lakiehdotuksesta aiheutuvat muutokset.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vero- velvollisen oma-aloitteisesti maksettavasta veronlisäyksestä. Nykyisin tällainen säännös sisältyy pykälän 4 momenttiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa lääninverovirasto määrää veronlisäyksen. Nykyisen pykälän 1 ja 2 momenttiin sisältyy vastaava säännös.

Pykälän 3 momentin mukaan veronlisäys laskettaisiin veronlisäyksestä ja viivekorosta annettavan lain mukaan. Veronlisäys olisi siten määrältään Suomen Pankin vuosittain vahvistama viivästyskoron viitekorko lisätty- nä yhdeksällä prosenttiyksiköllä. Kuluvana vuonna viitekorko on kuusi prosenttiyksik- köä. Veronlisäys laskettaisiin 147 §:ssä sää- dettyä viimeistä maksupäivää seuraavasta päivästä maksupäivään, viimeksi mainittu päivä mukaan lukien. Jos maksamatta jätetty vero maksuunpannaan, veronlisäys laskettai- siin verolle määrättävään eräpäivään, vii- meksi mainittu päivä mukaan lukien. Pykä- län 3 momenttiin siirrettäisiin lisäksi nykyi- seen 6 momenttiin sisältyvä säännös, jonka mukaan viranomainen voisi erityisestä syystä laskea veronlisäyksen myöhemmästä ajan- kohdasta. Veronlisäystä voitaisiin siten edel- leenkin kohtuullistaa esimerkiksi silloin, kun veronlisäys johtuu tulkintavirheestä.

Pykälän 4 momenttiin siirrettäisiin nykyi- seen 3 momenttiin sisältyvä säännös muuttu- mattomana. Pykälän 5 momenttia täsmennet- täisiin siten, että veronlisäyksen määrä siinä tarkoitetuissa tilanteissa laskettaisiin veron- kantoasetuksen 11 §:n nojalla 9 prosentin vuotuisen koron mukaan. Lisäksi momentin ensimmäinen lause myöhemmin määrättä- västä veronlisäyksestä poistettaisiin tarpeet- tomana.

Pykälän 7 momentti ehdotetaan kumotta- vaksi, koska vastaava säännös sisältyy ehdo- tettuun lakiin veronlisäyksestä ja viivekoros- ta.

Veronlisäystä koskeviin päätöksiin haettai- siin edelleenkin muutosta arvonlisäverolain

säännösten mukaisesti.

185, 193, 194, 199 ja 202 §. Pykälässä oleva käsite valtionasiamies ehdotetaan kor- vattavaksi ilmaisulla veroasiamies. Ehdotettu muutos johtuu hallituksen esityksestä vero- hallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

190 §. Pykälän 3 momentissa oleva viit- taus ehdotetaan muutettavaksi. Muutos joh- tuu hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

197 §. Pykälän 2 momentissa oleva viit- taus ehdotetaan muutettavaksi. Muutos joh- tuu hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

209 a §. Voimassa olevan arvonlisävero- lain 209 a §:ssä säädetään myyjän velvolli- suudesta antaa ostajalle myynnistä tosite. Pykälän 1 momentin mukaan tositteeseen on merkittävä tavaran tai palvelun veroton myyntihinta ja myyntiin sisältyvän veron määrä. Momentin sanamuotoa ehdotetaan korjattavaksi siten, että käsite myyntiin sisäl- tyvä vero korvataan käsitteellä myynnistä suoritettava vero.

Pykälän 3 momentissa säädetään niistä myynneistä, joiden osalta myyjän on merkit- tävä tositteeseen myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tällaiset merkinnät tulisi tehdä myös lakiehdotuksen 67 b §:ssä tarkoitettu irtaimen esineen arvonmäärityk- sen ja irtaimen esineeseen kohdistuvien työsuoritusten myynnistä, jossa ostaja käyt- tää toisessa jäsenvaltiossa annettua arvon- lisäverotunnistetta. Säännös perustuisi ku- dennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 3 kohdan b alakohdan toisen alakohdan ensi- mäiseen luetelmakohtaan, sellaisena kuin se muutettuna toisella yksinkertaistamisdirektii- villä. Lisäksi momentissa oleva viittausvirhe ehdotetaan korjattavaksi. Sanamuotoa ehdo- tetaan myös täsmennettäväksi siten, että uuden kuljetusvälineen myyntitositteeseen olisi merkittävä tiedot, joiden perusteella 26 d §:n 1 momentissa tarkoitettut edellytykset voi- daan todeta.

Pykälän 4 momentissa säädetään kolmi- kantakauppaan liittyvistä laskumerkinnöistä. Momentin sanamuotoa ehdotetaan täsmen- nettäväksi korvaamalla ilmaisu yhteisömyyn- ti ilmaisulla edelleenmyynti ja ilmaisu osta- jan ja seuraavan ostajan arvonlisäverotunnis- te sanonnalla oma ja ostajan arvonlisävero-

tunniste. Koska kolmikantakauppaa koskevat säännökset koskevat vain tavaroita pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininta palveluista.

209 b §. Verovelvollisen on voimassa olevan arvonlisäverolain 209 §:n 1 momentin mukaan pidettävä luettelo niistä tavaroista, jotka hän kuljettaa toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—4 kohdissa tarkoitettuja liiketoimia varten. Momentti muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin vain 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohtiin.

Valmistustyön myyjän on pykälän 2 momentin mukaan pidettävä erityistä luetteloä hänelle lähetetyistä raaka-aineista. Momentti kumottaisiin. Muutokset liittyvät ehdotettuun valmistustyön myyntiä ja ostoa koskevien erityissäännösten poistamiseen. Ehdotettu muutos perustuisi toiseen yksinkertaistamisdirektiiviin.

214 §. Pykälässä oleva käsite valtionasiamies ehdotetaan korvattavaksi ilmaisulla veroasiamies ja yleinen aloikeus ilmaisulla käräjäoikeus. Ehdotetut muutokset johtuvat hallituksen esityksestä verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi ja oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta annetusta laista (354/1987).

217 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 70 §:n 1—4 kohdan mukaan tavaroiden myynti on verotonta, kun tavara toimitetaan Yhteisön ulkopuolelle. Yhteisöllä tarkoitetaan lain 1 a §:n mukaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaista Yhteisön arvonlisäveroaluetta. Tiedut Yhteisön tullialueeseen kuuluvat alueet eivät kuulu Yhteisön arvonlisäveroalueeseen. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 33 a artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan Yhteisön veroalueelta sen ulkopuolelle, mutta Yhteisön tullialueelle vietävään tavaraan sovelletaan Yhteisön tullilainsäädännön mukaisia, Yhteisön tullialueelta vietävää tavaraa koskevia muodollisuuksia.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin edellä selostetun säännöksen perusteella lisättäväksi uusi 217 a §, jonka mukaan tullilainsäädännön säännöksiä, jotka koskevat Yhteisön tullialueelta vietävää tavaraa koskevia muodollisuuksia sovellettaisiin myös Yhteisön veroalueelta Yhteisön tullialueelle, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelle vietävään tavaraan.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset arvonlisäverolain täytäntöönpanosta on annettu arvonlisäveroasetuksessa (50/94). Arvonlisäveroasetukseen tehtäisiin lakiehdotuksesta aiheutuvat muutokset.

3. Voimaantulo

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Voimaantulosäännöksen 2 momenttiin sisältyisi lain voimaantuloa koskeva pääsääntö. Pääsäännön mukaan lakia sovellettaisiin, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta, tavara tai palvelu otettu omaan käyttöön taikka tavara on siirretty varastointimenetelystä lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Toimitusperiaatteen mukainen säännösehdotus vastaa aikaisemmissa lainmuutostilanteissa sovellettua käytäntöä.

Voimaantulosäännöksen 3 momenttiin sisältyisi käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusta koskeva erityissäännös. Marginaaliverotussäännöksiä sovellettaisiin niihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Kumottavaksi ehdotettua 83 §:ää sovellettaisiin niihin tavaroihin, jotka on toimitettu mainitussa pykälässä tarkoitettulle vähennykseen oikeutetulle käytetyn tavaran kauppialle ennen lain voimaantuloa.

Voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan eräitä lakiehdotuksen säännöksiä sovellettaisiin takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 1995 lukien. Takautuva säännös koskisi lakiehdotuksen 36 §:n 5 kohdassa tarkoitettuja välittömästi terveyden- ja sairaanhoitoon liittyviä tavaroiden ja palvelujen luovutuksia, 58 §:n 1 momentissa ja 71 §:n 4 kohdassa tarkoitettun rahtauspalvelun myyntiä sekä 72 d §:n 3 momentissa, 94 §:n 22 kohdassa ja 129 §:ssä tarkoitettuja Euroopan yhteisöjen toimielinten hankintoja.

Voimaantulosäännöksen 5 momentin mukaan lakia sovellettaisiin lakiehdotuksen 45 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin jälki- käyttö- ja jälleenmyyntikorvauksiin takautuvasti 1 päivästä toukokuuta 1995 lukien. Säännös on tarpeen hallinnollista syistä, kos-

ka tekijänoikeuslain muutokset tulivat voimaan tästä ajankohdasta lukien.

Voimaantulosäännöksen 6 momenttiin sisältyisi säännös, jonka nojalla ennen lain

voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 70 §:n 8—10 kohta, 71 §:n 11 kohta, 72 e §:n 1—3 momentti, 72 f §:n 4 kohta, 83 §, 102 §:n 4 momentti, 122 §:n 3 kohta, 141 b §, 159 §, 162 b §:n 3 momentti, jolloin nykyiset 4—6 momentit siirtyvät 3—5 momentiksi, 209 b §:n 2 momentti, 224 § sekä 228 §:n 3 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 70 §:n 8—10 kohta, 71 §:n 11 kohta, 72 e §:n 1—3 momentti, 72 f §:n 4 kohta, 122 §:n 3 kohta, 141 b §, 162 b §:n 3 momentti, 209 b §:n 2 momentti ja 228 §:n 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), 83 § osittain muutettuna 27 päivänä toukokuuta 1994 ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (337/94 ja 1486/94), 159 § 16 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1228/94), 102 §:n 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1483/94);

muutetaan 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 §:n 2 momentti, 2 a §, 13 c §:n 4 momentti, 18 a ja 18 b §, 26 a §:n 2 momentti, 26 b §, 26 c §:n 2 momentin johdantolause, 26 d §:n 2 momentti, 36 §:n 4 kohta, 45 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 46 §, 58 §:n 1 momentti, 63 e §, 66 §:n 1 momentti, 66 a §:n 1 momentti, 67 §:n johdantolause, 67 a §:n 1 momentti, 70 §:n 6 ja 7 kohta, 70 a §:n 1 momentti, 71 §:n 1—4 ja 6—10 kohta, 72 b §:n 3—5 momentti, 72 d §, 72 f §:n 2 ja 3 kohta, 73 a §:n 2 momentti, väliotsikko 79 §:n edellä, 86 §, 86 a §:n 4 momentti, 90 §:n 1 momentti, 91 ja 93 a §, 94 §:n 2, 9, 21 ja 22 kohta, 102 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, 102 a §, 113 ja 115 §, 122 §:n 2 kohta, 127 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 128 §:n 1 momentti, 129 §, 131 §:n 1 momentin 1 kohta, 132 §, 133 §:n 3 momentti, 140 §, 149 §:n 1 momentti, 154 §:n 2 momentti, 158 §:n 1 momentti, 162 b §:n 2 momentti, 169 §, 175 §:n 2 momentti, 179 §:n 2 momentti, 180 §:n 1 momentti, 183 ja 185 §, 190 §:n 3 ja 5 momentti, 193 §:n 1 ja 2 momentti, 194 §:n 1 ja 4 momentti, 197 §:n 2 momentti, 199 ja 202 §, 209 a §:n 1, 3 ja 4 momentti, 209 b § sekä 214 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 a §, 13 c §:n 4 momentti, 18 a §, 18 b §, 26 a §:n 2 momentti, 26 b §, 26 c §:n 2 momentin johdantolause, 26 d §:n 2 momentti, 45 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 58 §:n 1 momentti, 63 e §, 66 §:n 1 momentti, 66 a §:n 1 momentti, 67 a §:n 1 momentti, 70 §:n 6 ja 7 kohta, 70 a §:n 1 momentti, 71 §:n 1—4 ja 6—10 kohta, 72 b §:n 3—5 momentti, 72 d §, 72 f §:n 2—3 kohta, 73 a §:n 2 momentti, 86 §, 86 a §:n 4 momentti, 90 §:n 1 momentti, 91 ja 93 a §, 94 §:n 9, 21 ja 22 kohta, 102 §:n 3 momentti, 102 a §, 122 §:n 2 kohta, 131 §:n 1 momentin 1 kohta, 132 ja 140 §, 162 b §:n 2 momentti, 183 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 209 a §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 209 b §, mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) ja 115 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä 102 §:n 1 momentin 4 kohta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1483/94), 193 §:n 1 momentti, 194 §:n 4 momentti, 199 § ja 202 § 2 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (700/94), 175 §:n 2 momentti, 193 §:n 2 momentti 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (377/94) ja 179 §:n 2 momentti 19 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (735/94);

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1486/94), uusi 4 kohta, 26 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä uusi 5 momentti, 36 §:ään uusi 5 kohta, la-

kiin uusi 67 b §, 70 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 4 momentti, lakiin uusi 70 b §, 72 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 5 momentti, jolloin muutettu 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, 72 f §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) uusi 2 momentti, lakiin uusi 72 h—72 n § ja niiden edelle uusi väliotsikko, 73 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 79 a—79 k § ja niiden edelle uusi väliotsikko, uusi väliotsikko 80 § ja 80 a §:n edelle, 94 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1218/94) ja 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1486/94), uusi 2 momentti, 95 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 3 ja 4 momentti, 101 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 3 momentti, 102 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (1483/94 ja 1486/94), uusi 5 kohta, 122 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 2 momentti, 128 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2—3 momentit siirtyvät 3—4 momentiksi, uusi väliotsikko 129 §:n edelle, 133 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 141 a ja 217 a § seuraavasti:

1 §

Arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

3) Suomessa tapahtuvasta 26 a §:ssä tarkoitetusta tavaran yhteisöhankinnasta;

4) Suomessa tapahtuvasta 72 l §:ssä tarkoitetusta tavaran siirrosta varastointimenetelystä.

2 §

Velvollisuudesta suorittaa veroa tavaran maahantuonnista säädetään 9 luvussa ja tavaran siirrosta varastointimenettelystä 72 m §:ssä.

2 a §

Verovelvollinen 72 g §:ssä tarkoitetusta edelleenmyynnistä on ostaja, jos myyjä on tehnyt myyntitositteeseen 209 a §:n 4 momentissa tarkoitetut merkinnät.

13 c §

Paliskuntaryhmän verokausi on poronhoitovuosi. Veroilmoitus verokaudelta on annettava ja vero maksettava poronhoitovuotta seuraavan heinäkuun loppuun mennessä.

18 a §

Tavaran myyntinä pidetään myös elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten.

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyin 18 a §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) kuljetuksen päättymisvaltiossa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten ja tavara palautetaan työn jälkeen hänelle Suomeen;

2) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

3) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti Yhteisön ulkopuolelta;

4) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

5) 63 §:n 3 momentissa taikka 63 b, 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitetun myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn toiseen jäsenvaltioon 18 a §:ssä tarkoitetulla tavalla.

26 a §

Tavaran yhteisöhankintana pidetään myös:

1) elinkeinonharjoittajan toisessa jäsenvaltiossa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomeen elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten;

2) elinkeinonharjoittajan liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa muussa kuin 1 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen käytettäväksi täällä harjoitettavassa liiketoiminnassa, jos tavara oli

hankittu tai valmistettu kyseisessä jäsenvaltiossa.

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) Suomessa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten ja tavara palautetaan työn jälkeen hänelle siihen jäsenvaltioon, josta tavara alunperin kuljetettiin;

2) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

3) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti Yhteisön ulkopuolelta;

4) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

5) 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn Suomeen 26 a §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

26 c §

Yhteisöhankinnasta ei kuitenkaan ole kyse siltä osin kuin hankintojen arvo ilman veron osuutta, lukuun ottamatta uusia kuljetusvälineitä, valmisteveronalaisia tavaroita ja 3 momentissa tarkoitettuja hankintoja, on enintään 50 000 markkaa kalenterivuodessa, jos

Yhteisöhankinnasta ei myöskään ole kyse, jos

1) tavaran myynnistä ei olisi 58 §:n taikka 70 §:n 6 tai 7 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

2) tavaran hankinta oikeuttaisi 127 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa; tai

3) hankkijana on kansainvälinen järjestö tai sen henkilökunnan jäsen, joka olisi perustamis- tai päämajasopimuksen mukaan oikeutettu hankintaan sisältyvän veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

Yhteisöhankinnasta ei myöskään ole kyse, jos tavaran myyntiin on kuljetuksen alkamisvaltiossa sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua

menettelyä vastaavaa menettelyä. Edellytyksenä on, että ulkomaisen jälleenmyyjän antamassa myyntitositteessa on merkintä siitä, että myyntiin on sovellettu edellä mainittua menettelyä.

26 d §

Kuljetusvälineenä ei kuitenkaan pidetä vesii- tai ilma-aluksia, jotka voidaan 58 §:n tai 70 §:n 6 kohdan nojalla myydä verotta.

36 §

Veroa ei suoriteta myöskään seuraavien palvelujen ja tavaroiden myynnistä:

4) äidinmaito, ihmisveri, ihmiselimet ja ihmiskudokset;

5) välittömästi terveyden- ja sairaanhoitossa käytettävät tavarat ja palvelut, jotka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja tässä toiminnassaan luovuttaa terveydenhuollon palvelujen antajalle tai 35 §:n 2 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon ammattihenkilölle.

45 §

Veroa ei suoriteta:

2) tilaisuuden järjestäjälle luovutettavaksi tarkoitettua 1 kohdassa mainitun esiintyjän esityksen myynnistä;

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu verottomuus ei koske valokuvaa, mainosteosta, karttaa tai sen valmistamiseen käytettyä aineistoa, automaattista tietojenkäsittelyjärjestelmää tai tietokoneohjelmaa koskevan oikeuden eikä elokuvan, video-ohjelman tai muun sellaisen ohjelman esittämisoikeuden luovuttamista.

Veroa ei myöskään suoriteta tekijänoikeuslakiin perustuvan oikeuden luovuttamisesta tai oikeuden perusteella saadusta korvauksesta tekijänoikeuslain 13 §:ssä, 14 §:n 1 momentissa, 25 h §:n 1 ja 2 momentissa, 25 i §:ssä, 26 a §:ssä, 26 i §:ssä, 47 §:ssä ja 47 a §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa, kun korvauksen saajana on tekijänoikeuden haltijoita edustava järjestö tai korvaus saadaan tällaiselta järjestöltä.

46 §

Tekijän ei ole suoritettava veroa 79 c §:ssä tarkoitettua taide-esineen myynnistä eikä vä-

littäjän tekijän omistaman taide-esineen välityksestä.

58 §

Veroa ei suoriteta sellaisten vesialusten myynnistä, vuokrauksesta tai rahtauksesta, joiden rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä ja jotka eivät ole rakenteeltaan pääasiallisesti huvi- tai urheilukäyttöön tarkoitettuja.

63 e §

Tavarahan yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavarahan kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu tai hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa siinä jäsenvaltiossa, missä tavarahan kuljetus päättyi.

66 §

Kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä, ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä. Kuljetuspalvelu, joka suoritetaan sekä Suomessa että ulkomailta, katsotaan kuitenkin kokonaisuudessaan myydyin ulkomailta, jos kuljetus tapahtuu suoraan ulkomaille tai ulkomailta, ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä.

66 a §

Tavarahan yhteisökuljetus on myyty Suomessa, jos kuljetus alkaa täältä, ellei 2 momentissa toisin säädetä. Yhteisökuljetuksella tarkoitetaan tavarahan kuljetusta jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon ja tällaiseen kuljetukseen välittömästi liittyvää jäsenvaltiossa suoritettavaa tavarahan kuljetusta.

67 §

Seuraavat palvelut on myyty Suomessa, jos ne suoritetaan täällä, ellei 67 a §:n 1 momentissa tai 67 b §:ssä toisin säädetä:

67 a §

Jos tavarahan yhteisökuljetukseen liittyvän lastaus- ja purkupalvelun sekä muun vastaanottavan palvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnis-

tetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

67 b §

Jos irtaimen esineen arvonmäärityksen tai irtaimen esineeseen kohdistuvan työsuorituksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa. Tätä sovelletaan kuitenkin vain, jos esine kuljetetaan pois siitä jäsenvaltiosta, jossa palvelu suoritettiin.

70 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

6) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

7) tavarahan myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa myyntiä varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva myynti ulkomaille matkustaville, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä.

70 a §

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden 2 ja 3 momentissa tarkoitettu myynnistä matkustajalle, jolla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa vesi- tai ilmakuljetusta koskeva matkalippu tai vastaava asiakirja, jos myynti tapahtuu:

1) satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitettuassa tullivarastossa tai 72 j §:ssä tarkoitettuassa varastossa; tai

2) vesi- ja ilma-aluksessa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana.

Muu tavaroiden myynti ulkomaille matkustaville 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kuljetuksen aikana on verotonta, jos tavarat on tarkoitettu kulutettaviksi aluksella.

70 b §

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynnistä matkustajalle, jonka kotipaikka ei ole Yhteisössä eikä Norjassa, jos hänen selvitetään, siten kuin asetuksella säädetään, vieneen tavarat Yhteisöstä myyntikuukautta seuraavien kolmen

kuukauden kuluessa ja jos matkustajalta peritty vastike on vähintään 250 markkaa.

Veroa ei suoriteta tavarän tai tavanmukaisesti kokonaisuuden muodostavan tavararyhmän myynnistä henkilölle, jonka kotipaikka on Norjassa ja joka on välittömästi myyntiin liittyen vienyt tavarat matkatavarana Norjaan ja maksanut siellä arvonlisäveron maahan tuonnin yhteydessä. Edellytyksenä on lisäksi, että tavarän tai tavararyhmän myyntihinta ilman veroa on vähintään 1 000 markkaa.

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan otettävien tavaroiden myynnistä 70 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa paikassa Yhteisön ulkopuolelle matkustavalle. Henkilölle, jonka kotipaikka on Norjassa, saadaan verotta myydä kuitenkin vain alkoholi-juomia, tupakkavalmisteita, suklaa- ja makeist tuotteita, hajusteita, kosmeettisia aineita ja toalettilmisteita.

71 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) Yhteisön ulkopuolelle kuljetettavaa tai ulkoisessa passitusmenettelyssä olevaa tavaraa taikka sisäisessä passitusmenettelyssä olevaa maahantuotavaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen välittömästi liittyvän lastaus- ja purkupalvelun sekä muun sellaisen palvelun myynti;

2) kuljetus-, lastaus- ja purkupalvelun sekä muun tavarän maahantuontiin liittyvän palvelun myynti, jos palvelun arvo on 91 §:n mukaan sisällytettävä maahan tuodun tavarän veron perusteeseen;

3) palvelun myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen taikka sen lastin välittömiä tarpeita varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva palvelun myynti ulkomaille matkustaville;

4) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen vuokraus tai niihin kohdistuvan työsuorituksen myynti taikka ilma-aluksen rahtaus sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

6) tavarään kohdistuvan korjaustyön myynti takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

7) kansainvälistä teleliikennettä koskevan telepalvelun myynti ulkomaille teletointaa harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

8) kansainvälistä postiliikennettä koskevan kuljetuspalvelun ja siihen liittyvien palvelujen myynti ulkomaille postiliikennettä harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

9) jäljempänä 80 §:ssä tarkoitetun matkatoimistopalvelun myynti siltä osin kuin kysymys on toisten elinkeinonharjoittajien Yhteisön ulkopuolella välittömästi matkustajan hyväksi luovuttamista palveluista ja tavaroista;

10) verotta 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70, 70 b, 71 tai 72 d §:n nojalla myytävien tavaroiden ja palvelujen välitys.

72 b §

Yhteisömyynnistä ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun ostajana on 63 b §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö,

1) jonka hankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verotettavuuden alarajaa eikä henkilö ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi; tai

2) jonka hankinta ei asianomaisessa jäsenvaltiossa 26 c §:n 3 momenttia vastaavan säännöksen nojalla muodosta verotettavaa yhteisöhankintaa.

Uusien kuljetusvälineiden myynti katsotaan yhteisömyynniksi myös silloin, kun kyse on 3 momentissa tarkoitettusta tilanteesta tai kun ostaja on yksityishenkilö.

Tavarän myyntiä ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin on sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Yhteisömyyntinä pidetään myös 18 a §:ssä tarkoitettua tavarän siirtoa.

72 d §

Veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille, lähetettyjen konsulien virastoille sekä niiden henkilökunnalle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa.

Veroa ei myöskään suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainvälisille järjestöille ja niiden henkilökunnalle niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai päämajasopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön kansainväliseksi järjestöksi.

Veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen

myynnistä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle Euroopan yhteisöjen toimielimelle vastavain edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

72 f §

Tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos:

2) tavaran myynnistä ei olisi 46 tai 61 §:n taikka 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

3) hankkija olisi oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin ja hän on täyttänyt 162 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Varastointimenettelyihin, vapaa-alueisiin ja vapaavarastoihin liittyvät verottomuudet

72 h §

Veroa ei suoriteta:

1) sellaisen tavaran myynnistä, joka asetetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50 tai 98 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn, taikka siirretään tullikoodeksin 166 artiklassa tarkoitetulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon;

2) sellaisen 72 i §:ssä tarkoitetun tavaran maahantuonnista ja myynnistä, joka siirretään 72 j §:ssä tarkoitettuun verovarastointimenettelyyn;

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettussa varastointimenettelyssä, vapaa-alueella tai vapaavarastossa olevan tavaran myynnistä;

4) sellaisen 72 i §:ssä tarkoitetun tavaran myynnistä, joka on 72 j §:ssä tarkoitettussa verovarastointimenettelyssä;

5) tullikoodeksin 51 tai 99 artiklassa tarkoitettussa varastossa, vapaa-alueella, vapaavarastossa taikka 72 j §:ssä tarkoitettussa verottomassa varastossa suoritetun palvelun myynnistä, jos palvelu kohdistuu edellä 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun tavaraan.

Jos kyse on tavarasta, jonka siirto vapaa-varastosta tai vapaa-alueelta muualle Yhteisöön ei muodostaisi tavaran maahantuontia, edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun verottomuuden edellytyksenä on, että tavara asetetaan tullikoodeksin 161 artiklassa tarkoitettuun vientimenettelyyn.

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoi-

tetun myynnin verottomuuden edellytyksenä on, ettei tavaraa myyntiin liittyen siirretä pykälässä tarkoitettusta menettelystä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos tavaran myynnistä ei olisi 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

72 i §

Edellä 72 h §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tavaroita ovat seuraavat tullitariffi- ja tilastointinimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) n:o 2658/87 (tullitariffi) tarkoitettut tavarat:

1) tina, nimike 8001;
2) kupari, nimikkeet 7403, 7403, 7405 ja 7408;

3) sinkki, nimike 7901;
4) nikkeli, nimike 7502;
5) alumiini, nimike 7601;
6) lyijy, nimike 7801;
7) indium, nimikkeet ex. 8112 91 ja ex. 8112 99;

8) vilja, nimikkeet 1001—1005, 1006 (vain käsittelemätön riisi) ja 1007—1008;

9) öljysiemenet ja öljyhedelmät, nimikkeet 1201—1207, kookospähkinät, parapähkinät ja cashew-pähkinät, 0801, muut pähkinät 0802 ja oliivit, 0711 20;

10) jyvät ja siemenet (sisältäen soijapavut), nimike 1201—1207;

11) kahvi, ei paahdettu, nimikkeet 0901 11 00 ja 0901 12 00;

12) tee, nimike 0902;

13) kaakaopavut, kokonaiset tai rouhitut, raa'at tai paahdetut, nimike 1801;

14) raakasokeri, nimikkeet 1701 11 ja 1701 12;

15) kumi, alkumuodot tai laatat, levyt tai kaistaleet, nimikkeet 4001 ja 4002;

16) villa, nimike 5101;

17) kemikaalit irtolastina, luvut 28 ja 29;

18) mineraaliöljyt (sisältäen propanin ja butaanin; sisältäen myös petroleumiraakaöljyt); nimikkeet 2709, 2710, 2711 12 ja 2711 13;

19) hopea, nimike 7106;

20) platina (palladium, rodium), nimikkeet 7110 11 00, 7110 21 00 ja 7110 31 00;

21) perunat, nimike 0701;

22) kasvisöljyt ja -rasvat sekä niiden ja-keet, sekä puhdistetut että puhdistamattomat, mutta kemiallisesti muuntamattomat, nimikkeet 1507—1515;

23) selluloosa, nimikkeet 4701—4706.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muihin tavaroihin, jos tavarat on tarkoitettu elinkeinonharjoittajalle 70 §:n 7 kohdassa, 70 a §:ssä tai 70 b §:n 3 momentissa tarkoitettuja myyntejä varten.

72 j §

Verovarastointimenettelyssä olevalla tavaramalla tarkoitetaan 72 k §:ssä tarkoitettua luvan nojalla pidetyssä verottomassa varastossa olevaa tavaraa, joka ei ole tullikoodeksin 50 tai 98 artiklassa tarkoitettua varastointimenettelyssä. Tavarat ei kuitenkaan katsota olevan verovarastointimenettelyssä, jos se on tarkoitettu myytäväksi vähittäiskauppavaiheessa, lukuun ottamatta 72 i §:n 2 momentissa tarkoitettua tavaraa, tai jos sitä käytetään varastossa.

Valmisteveron alaisten tavaroiden katsotaan olevan verovarastointimenettelyssä silloin, kun ne ovat valmisteverotuslain 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettua varastossa.

Tavara on verovarastointimenettelyssä silloinkin, kun se siirretään Suomen alueella verottomasta varastosta tai 2 momentissa tarkoitettua varastosta toiseen.

72 k §

Luvan verottoman varaston pitämiseen antaa lääninverovirasto hakemuksesta. Lupapäätöksessä vahvistetaan varaston pitämistä koskevat ehdot. Lääninverovirasto voi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

Varastonpitäjäksi voidaan hyväksyä elinkeinonharjoittaja, joka taloudellisten olosuhteidensa puolesta ja muutoinkin on sellaiseksi sopiva.

Varastonpitäjäksi hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytyksiä ei enää ole tai jos lupaehtoja ei ole noudatettu.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset varaston pitämistä koskevista ehdoista.

72 l §

Veroa on suoritettava tavarat siirrosta 72 h §:ssä tarkoitettua menettelyä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Veroa ei kuitenkaan suoriteta, jos

1) tavaraa ja siihen kohdistuvaa palvelua ei ole myyty 72 h §:n nojalla verotta;

2) siirrosta on kyse tavarat maahantuonnista;

3) tavarat siirto liittyy tavarat myyntiin; tai

4) tavara siirretään Yhteisön ulkopuolelle.

72 m §

Velvollinen suorittamaan veroa 72 l §:ssä tarkoitettua tavarat siirrosta on se, joka aiheuttaa 72 h §:ssä tarkoitettua menettelyn päättymisen tai siirrosta vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun tavara siirtyy 72 h §:ssä tarkoitettua menettelyä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Tavarat siirrosta verovarastointimenettelyä suorittavasta verosta on vastuussa myös verottoman varaston tai 72 j §:n 2 momentissa tarkoitettua varaston pitäjä.

72 n §

Edellä 72 l §:ssä tarkoitettua tavarat siirrosta suoritettavan veron perusteeseen luetaan, jos tavaraa ei ole 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla myyty verotta,

1) 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla verottoman tavarat myynnin, maahantuonnin tai yhteisöhankinnan veron perusteen arvo; ja

2) 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla verottomien palvelujen myyntien veron perusteen arvo.

Jos tavara on 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla myyty verotta, veron perusteeseen luetaan:

1) viimeisen tällaisen tavarat myynnin veron perusteen arvo; ja

2) niiden 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla verottomien palvelujen myyntien veron perusteen arvo, jotka on suoritettu 1 kohdassa tarkoitettua tavarat myynnin jälkeen.

73 §

Tavarat siirrosta varastointimenettelyä suoritettavan veron perusteesta säädetään 72 n §:ssä.

73 a §

Edellä 26 a §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua yhteisöhankinnasta suoritettavan veron peruste on 74 §:ssä tarkoitettu arvo.

Tuet ja avustukset

79 §

Käytetyt tavarat sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineet

79 a §

Kun verovelvollinen jälleenmyyjä myy verollista edelleenmyyntiä varten hankkimansa käytetyn tavarain taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineen, veron perusteena saadaan pitää voittomarginaalia ilman veron osuutta.

Tavara katsotaan hankitun edelleenmyyntiä varten myös silloin, kun se myydään osina.

Verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan verovelvollista, joka liiketoiminnan muodossa ostaa tai maahantuo käytettyjä tavaroita taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineitä edelleenmyyntiä varten.

79 b §

Käytetyillä tavaroilla tarkoitetaan irtaimia esineitä, jotka ovat olleet käytössä ja jotka soveltuvat edelleen käytettäväksi sellaisinaan, korjauksen tai kunnostuksen jälkeen taikka osiin purettuina. Käytettyinä tavaroina ei kuitenkaan pidetä taide-, keräily- tai antiikkiesineitä.

79 c §

Taide-esineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

1) taulut, alkuperäiskaiverrukset ja muut nimikkeeseen 9701 tai 9702 00 00 kuuluvat esineet;

2) nimikkeeseen 9703 00 00 kuuluvat veistokset ja niistä tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnassa valmistamat jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään; ja

3) nimikkeeseen 5805 00 00 kuuluvat käsin tehdyt ryijyt ja nimikkeeseen 6304 00 00 kuuluvat seinävaatteet ja niistä tehdyt jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään.

79 d §

Keräilyesineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

1) nimikkeeseen 9704 00 00 kuuluvat postimerkit, veromerkit, arvoleimat, ensipäiväkuoret, ehiöt ja vastaavat tavarat, edellyttäen, että ne eivät ole voimassa eivätkä tule voimaan tai että niiden hinta määräytyy keräilyarvon perusteella; ja

2) kokoelmat ja keräilyesineet, joilla on eläintieteellistä, kasvitieteellistä, mineralogista, anatomista, historiallista, arkeologista,

paleontologista, etnografista tai numismaatista arvoa.

79 e §

Antiikkiesineellä tarkoitetaan tavaroita, jotka ovat yli 100 vuotta vanhoja ja jotka eivät ole taide- tai keräilyesineitä.

79 f §

Edellä 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä sovelletaan vain sellaisten tavaroiden myyntiin, jotka verovelvollinen jälleenmyyjä on ostanut Suomessa tai Yhteisössä:

1) muulta kuin elinkeinonharjoittajalta;
2) elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 61 §:n, 223 §:n tai vastaavan säännöksen perusteella taikka vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa;

3) elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 46 §:n perusteella tai vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa;

4) elinkeinonharjoittajalta, joka soveltaa myyntiinsä 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä tai vastaavaa menettelyä toisessa jäsenvaltiossa, ja myyntitositteessa on tätä koskeva merkintä; taikka

5) 62 §:ssä tarkoitettulla tavalla liiketoiminnan luovuttajalta, jos luovuttaja on ostanut tavarain 1—4 kohdassa tarkoitettulta myyjältä taikka jos luovuttaja ei ole tehnyt itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineistä 10 luvussa tarkoitettua vähennystä.

79 g §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa soveltaa 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä myös itse maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin.

79 h §

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä on tehnyt myyntitositteeseen myynnistä suoritettavaa veroa koskevan merkinnän, myyntiin sovelletaan 79 a tai 79 g §:n estämättä tämän lain yleisiä säännöksiä.

79 i §

Mitä 79 a §:ssä säädetään, ei sovelleta 26 d §:ssä tarkoitettujen uusien kuljetusvälineiden myyntiin, kun kuljetusväline kuljetetaan 72 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla toiseen jäsenvaltioon.

79 j §

Edellä 79 a §:ssä tarkoitettu voittomarginaali on tavarahan myynnistä saadun vastikkeen ja tavarahan ostohinnan erotus, ellei 79 k §:ssä toisin säädetä.

Verovelvollisen jälleenmyyjän itse maahantuoman taide-, keräily- tai antiikkiesineen 1 momentissa tarkoitettuna ostohintana pidetään 9 luvussa tarkoitettua veron perustetta lisättyinä veron osuudella.

Jos tavarahan ostohinta on suurempi kuin sen myynnistä saatu vastike, erotusta ei voida vähentää muiden tavaroiden myynnistä saaduista vastikkeista.

79 k §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa käyttää voittomarginaalina 162 §:ssä tarkoitettua verokauden voittomarginaalia.

Verokauden voittomarginaali on verokauden aikana myydyistä 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyyn piiriin kuuluvista tavaroista saatujen vastikkeiden yhteismäärän ja sen aikana hankittujen mainitun menettelyyn piiriin kuuluvien tavaroiden ostohintojen yhteismäärän erotus.

Jos 2 momentissa tarkoitettu ostohintojen yhteismäärä on suurempi kuin myydyistä tavaroista saatujen vastikkeiden yhteismäärä, erotus voidaan lisätä seuraavalla verokaudella tämän pykälän mukaisen menettelyyn piirissä olevien tavaroiden ostohintojen yhteismäärään.

Jos tavara, jonka ostohinta on 2 momentissa tarkoitettulla tavalla vähennetty verokauden voittomarginaalia laskettaessa, otetaan muuhun tarkoitukseen kuin verollisena edelleenmyytäväksi tai jos sen myyntiin sovelletaan 79 j §:ää taikka jos myyntiositteeseen on tehty 79 h §:ssä tarkoitettu veroa koskeva merkintä, vähennetty määrä on lisättävä verokauden voittomarginaaliin.

Matkatoimistopalvelut

80 §

Erityissäännöksiä

80 a §

86 §

Tavarahan maahantuonnilla tarkoitetaan tavarahan tuontia Yhteisöön. Tavarahan maahan-

tuontina ei kuitenkaan pidetä sellaisen tavarahan tuontia, joka on muussa kuin 86 a §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa asetettu tullikoodeksin 163—165 artiklassa tarkoitettuun sisäiseen passitusmenettelyyn.

86 a §

Mitä edellä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön tullialueelta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavaraan, joka on asetettu tullikoodeksin 163—165 artiklan mukaiseen sisäiseen passitusmenettelyyn tai johonkin 3 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuun menettelyyn.

90 §

Yhteisön ulkopuolella korjattavana, valmistettavana tai muutoin käsiteltävänä olleen tavarahan samoin kuin korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavarahan veron peruste on korjaus-, käsittely- tai niitä vastaavien muiden kustannusten ja lähetyskulujen määrä sekä Yhteisön ulkopuolella tavaraan lisättyjen tavarahan osien arvo. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai jos Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty Yhteisön ulkopuolella.

91 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavarahan kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutus- kustannukset sekä muut maahantuontiin liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaikkaan saakka.

Jos veron suorittamisvelvollisuuden syntyhetkellä on tiedossa, että tavara kuljetetaan toiseen Yhteisön alueella sijaitsevaan määräpaikkaan, kustannukset sisällytetään kuitenkin veron perusteeseen tähän määräpaikkaan saakka.

93 a §

Veron perusteeseen sisällytetään myös maahantuotuun tavaraan kohdistuneiden sellaisten palvelujen veron perusteen arvo, jotka on 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla myyty verotta.

Jos maahantuotu tavara on 72 h §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla myyty verotta, veron peruste on viimeisen tällaisen tavarahan myynnin veron perusteen arvo lisättyinä tämän myynnin jälkeen suoritettujen 1 mo-

mentissa tarkoitettujen palvelujen veron perusteen arvolla.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

2) tekijän omistama 79 c §:ssä tarkoitettu taide-esine;

9) 58 §:n 1 momentissa tarkoitettut vesialukset ja 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettut ilma-alukset, varaosat ja varusteet;

21) tullilain 9 §:n perusteella tullittomat tavarat;

22) 129 §:n 1 momentissa tarkoitettut Euroopan yhteisöjen viralliseen käyttöön hankitut tavarat, jos tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättyä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 500 markkaa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön tullialueelta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavarahan, joka olisi tulliton, jos se tuotaisiin tullialueen ulkopuolelta.

95 §

Suomen ja Yhteisön ulkopuolisen maan välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluvan henkilön ja tullittomuusasetuksen 49 artiklassa tarkoitettun rajatyöntekijän osalta sovelletaan, mitä tullilain 12 §:n 1 momentissa säädetään.

Jos 3 momentissa tarkoitettu kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva henkilö, jonka kotipaikka on Yhteisössä, on työtehtäviensä vuoksi ollut yhtäjaksoisesti yli 15 vuorokautta Suomen ulkopuolella, sovelletaan, mitä 1 momentissa säädetään.

101 §

Mitä tullilainsäädännössä säädetään Yhteisön tullialueelle tuotavaa tavaraa koskevista muodollisuuksista sekä väliaikaisesta varastoinnista, siirtämisestä vapaavarastoon tai vapaa-alueelle taikka asettamisesta tullivarastointimenettelyyn, sisäiseen jalostusmenettelyyn suspensiojärjestelyin tai väliaikaiseen maahantuontimenettelyyn täysin tulleita, sovelletaan myös Yhteisön tullialueel-

ta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta Yhteisön veroalueelle tuotavaan tavarahan.

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

4) autoverosta autoverolain mukaan suoritettua arvonlisäveroa;

5) tekemästään 72 l §:ssä tarkoitettua tavarahan siirrosta varastointimenettelystä suoritettavan veron.

Hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitetaan tässä laissa 1 momentissa tarkoitettua veroa.

102 a §

Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta tosite, josta ilmenee myynnistä suoritettava vero.

Maahan tuodusta tavarasta suoritettavan veron vähennysoikeuden edellytyksenä on, että maahantuojalla on tullauspäätös ja siihen liittyvät asiakirjat.

113 §

Vuokrauspalvelun ostaja saa vähentää vuokralle ottamansa tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron, jos hänen on suoritettava veroa tavarahan vuokraamisesta 9 §:n perusteella.

115 §

Tavarasta ei saa tehdä 102 §:ssä tarkoitettua vähennystä, jos sen myyjä on soveltanut myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa vähentää itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineestä suoritettavaa veroa, jos hän soveltaa tavarahan myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

122 §

Ulkomaalaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen tai jossa ostajana on valtio.

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla

vähentää, jos ulkomaalainen olisi ollut toiminnastaan verovelvollinen.

Diplomaattiset hankinnat

127 §

Ulkovaltojen Suomessa toimivalle diplomaattiselle ja muulle samassa asemassa olevalle edustustolle sekä lähetettyjen konsulien virastolle voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa viralliseen käyttöön ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero.

Ulkovaltojen Suomessa toimivalle diplomaattiselle edustajalle ja lähetetyille konsulle voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, kun tavara tai palvelu on ostettu diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin taikka heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön.

Palautuksen edellytyksenä on, että yksittäisen tavarain tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 1 000 markkaa.

128 §

Hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä ulkoasiainministeriölle kalenterivuoden neljännekseltä ja viimeistään vuoden kuluessa hakemukseen liitettävän laskun maksupäivästä. Ulkoasiainministeriö vahvistaa, onko hakijalla vastavuoroisuuden, hakijan aseman sekä tavarain tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Uudenmaan lääniverovirasto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Verohallitus määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

Euroopan yhteisöjen toimielimet

129 §

Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitsevalle toimielimelle palautetaan kalenterivuositain hakemuksesta Suomesta viralliseen käyttöön ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero.

Euroopan yhteisöille palautetaan kalenterivuositain hakemuksesta Euroopan yhteisöjen ja Suomessa sijaitsevan julkisen tai yksityisen yhteisön välillä tehdyn tilaustutkimusta koskevan sopimuksen tai yhteistyösopimuksen perusteella Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen tai maahan tuo-

tujen tavaroiden hankintaan sisältyvä vero. Vero palautetaan siltä osin kuin Euroopan yhteisöt rahoittaa hankinnan ja ostajalla ei ole 10 luvun nojalla oikeutta vähentää hankintaan sisältyvää veroa tai saada sitä 122 tai 131 §:n nojalla palautuksena.

Palautuksen edellytyksenä on, että tavarain tai palvelun verollinen ostohinta tai maahan tuonnista suoritettavan veron peruste lisätynä arvonlisäveron osuudella on vähintään 500 markkaa.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarain tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 55, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70—72 e §:n tai 72 h §:n perusteella;

132 §

Ulkomaalaisella ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta, jos hän on 122 §:n mukaan oikeutettu palautukseen.

133 §

Mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun sekä tavarain yhteisöhankeijaan, jonka ei ole 72 f §:n nojalla suoritettava veroa.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaa myyntiä ja joka ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Jos kyse on 72 a §:ssä tarkoitettusta myynnistä, 3 momenttia kuitenkin sovelletaan.

140 §

Veron perusteesta vähennettävä 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu määrä ja 79 k §:n 2 momentissa tarkoitettu verokauden aikana hankitun tavarain ostohinta kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on vastaanotettu.

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai 79 k §:n 4 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön taikka 79 h §:ssä tarkoitettua tavarasta on veloitettu ostajaa.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa itse maahantuomansa taide-, keräily- tai an-

tiikkiesineen myyntiin lain yleisiä säännöksiä, vähennetään maahantuonnista suoritettava vero siltä kalenterikuukaudelta, jolle tavarann myynnistä suoritettava vero kohdistetaan.

141 a §

Tavarann yhteisöhankinnasta tehtävä vähennys kohdistetaan samalle kalenterikuukaudelle kuin yhteisöhankinnasta suoritettava vero.

149 §

Jos 10 luvussa taikka 78 tai 80 §:ssä tarkoitettuja vähennyksiä ei voida tehdä täysimääräisinä kalenterikuukauden tilitettävää veroa laskettaessa, vähentämättä jäänyt määrä kohdistetaan seuraaville kalenterikuukausille. Lääninverovirasto maksaa hakemuksen tai muun saadun selvityksen perusteella tilikauden päätyttyä tilikaudelta vähentämättä jääneen veron. Jos verovelvollinen on hakenut tilikauden päätyttyä vähentämättä jääneen veron palautuksena takaisin, ei sitä saa vähentää seuraavilla tilikausilla.

154 §

Maksuunpantavalle määrälle määrätään veronlisäystä siitä päivästä, jona palautus on maksettu, asetettavaan eräpäivään, viimeksi mainittu päivä mukaan lukien. Veronlisäyksen määrä lasketaan muutoin sen mukaan, mitä laissa veronlisäyksestä ja viivekorosta () säädetään.

158 §

Verovelvollista koskevat asiat kuuluvat sen lääninveroviraston käsiteltäviin, jonka toimialueella verovelvollisen kotikunta on. Kotikuntana pidetään kuntaa, jossa verovelvolliselle verotusmenettelystä annetun lain () mukaan olisi määrättävä valtionvero.

162 b §

Yhteenvetoilmoitus tulee antaa myös silloin, kun verovelvollisen tekemä tavarann yhteisöhankinta katsotaan 63 f §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa.

169 §

Verovelvollisen on verohallituksen, läänin-

veroviraston tai veroasiamiehen kehotuksesta esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpitoonsa, muistiinpanonsa sekä kaikki se toimintaan liittyvä ja muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksesaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

Suoritetusta tarkastuksesta on laadittava kertomus, ellei erityisistä syistä muuta johdu.

Tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä sekä esitettävästä aineistosta ja omaisuudesta säädetään tarkemmin asetuksella.

175 §

Lääninverovirasto antaa asianomaisen tai veroasiamiehen pyynnöstä päätöksen rekisteröintiäsiassa sekä verovelvollisuusryhmän muodostamis- ja purkamisasiassa.

179 §

Verovelvollisen kuoltua jälkiverotus kohdistetaan kuolinpesään. Jälkiverotus on toimitettava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu lääninverovirastolle.

180 §

Jälkiverotus voidaan jättää toimittamatta, jos 179 §:ssä tarkoitettu veron maksamatta jääminen tai liian suuri palautus johtuu selaisesta virheestä, jonka johdosta toisen verovelvollisen maksettavaksi on tullut liikaa veroa tai 122 §:ssä tai 131 §:ssä tarkoitettu vero on jäänyt palauttamatta. Edellytyksenä on se, että verovelvollinen esittää palautukseen oikeutetun antaman sitoumuksen, jossa tämä luopuu oikeudestaan palautukseen. Sitoumuksen antaneelle ei palauteta veroa.

183 §

Jos verovelvollinen maksaa verokaudelta tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron maksamisen yhteydessä omaaloitteisesti maksettava veronlisäystä.

Jos verokaudelta tilitettävää veroa ei ole maksettu 147 §:ssä säädettyssä määräajassa, määrätään maksamatta jääneelle verolle veronlisäystä. Veronlisäystä määrätään myös määräajan jälkeen maksetulle verolle, jolle

verovelvollinen ei ole 1 momentissa tarkoitulla tavalla maksanut veronlisäystä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu veronlisäys lasketaan siten kuin laissa veronlisäyksestä ja viivekorosta säädetään. Erityisesti syystä viranomaisen voi kuitenkin laskea veronlisäyksen säädettyä myöhemmästä ajankohdasta.

Jos vero on määrätty kokonaan tai osittain arvioimalla kalenterikuukautta pidemmältä ajalta taikka jos muutoin ilman kohtuutonta lisätyötä ei ole selvitettävissä, miltä kalenterikuukaudelta veroa on jäänyt maksamatta, voidaan veronlisäyksen laskemisen alkamisajankohta arvioida ottaen huomioon maksamatta jääneen veron todennäköinen jakautuminen eri kuukausille.

Milloin veron määrääminen perustuu valtion puolesta tehtyyn valitukseen sekä milloin valtiolle on perittävä verovelvollisen jo maksama, mutta hänelle takaisin maksettu vero, veronlisäys on määrältään veronkantoasetuksen 11 §:ssä tarkoitettun koron suuruinen.

185 §

Jos veroasiamies katsoo, että verovelvollisen maksettavaksi olisi määrättävä veroa, veronlisäystä tai veronkorotusta, lääninveroviraston on hänen pyynnöstään tehtävä asiassa päätös.

190 §

Verotusmenettelystä annetun lain 84 §:ssä tarkoitettu keskusverolautakunta voi, jos se katsoo hakijalle erityisen tärkeäksi tai jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai verotuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saada asia ratkaistuksi, hakemuksesta antaa arvonsäverotusta koskevan ennakkotiedon.

Ennakkotietoa koskeva asia on käsiteltävä lääninverovirastossa, Uudenmaan lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

193 §

Lääninveroviraston tämän lain nojalla tekemään arvonsäverotusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen. Valtion puolesta on valitusoikeus lääninverovirastossa olevalle veroasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon.

Verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä lukiin, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkotietoa koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitettusta päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

194 §

Lääninveroviraston tulee varata veroasiamiehen tekemästä valituksesta verovelvolliselle sekä verovelvollisen tekemästä valituksesta veroasiamiehelle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa myös vastaselityksen antamiseen.

Veroasiamiehen valituskirjelmä ja verovelvollisen 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä vastineineen, vastaselityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä Uudenmaan lääninoikeudelle.

197 §

Muutoksenhausta keskusverolautakunnan antamaan ennakkotietoon on soveltuvin osin voimassa, mitä verotusmenettelystä annetun lain 84 §:ssä säädetään.

199 §

Valtion puolesta valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on lääninverovirastossa olevalla veroasiamiehellä.

202 §

Jos lääninoikeus tai korkein hallinto-oikeus veroasiamiehen valituksen johdosta muuttaa 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen on samalla määrättävä ajankohta, josta alkaen ratkaisua on sovellettava.

209 a §

Verovelvollisen myyjän on annettava tavaran tai palvelun ostajalle myynnistä tosite, jos ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Tosite on annettava myös ennakkomaksusta. Tositteeseen on merkittävä tavaran tai palvelun veroton myyntihinta ja myynnistä

suoritettavan veron määrä eri verokantojen osalta.

Myyjän on merkittävä tositteseen 66 a, 67 a, 67 b, 69 ja 72 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Uuden kuljetusvälineen myyntitositteseen on lisäksi merkittävä tiedot, joiden perusteella 26 d §:n 1 momentissa tarkoitettua edellytykset voidaan todeta.

Myyjän on merkittävä tositteseen 72 g §:ssä tarkoitettussa edelleenmyynneissä tavaran veroton hinta, veron määrä eri verokantojen osalta, oma ja ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta.

209 b §

Verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohdissa tarkoitettuja liiketoimia varten.

214 §

Verotusta tai siitä tehtyä valitusta varten voi se viranomainen, joka asiaa käsittelee, myöntää verovelvolliselle sekä veroasiamiehelle oikeuden kuulustuttaa valallisesti todistajia siinä kärkeäoikeudessa, jossa se saattaa sopivasti käydä päinsä. Todistajain kuulustelussa on myös toisella asianosaisella tällöin oikeus kuulustuttaa todistajia.

217 a §

Mitä tullilainsäädännössä säädetään Yhteisön tullialueelta vietävää tavaraa koske-

vista muodollisuuksista, sovelletaan myös Yhteisön tullialueelle, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelle Yhteisön veroalueelta vietävään tavaraan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1995.

Tätä lakia sovelletaan, ellei jäljempänä toisin säädetä, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta, tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön tai tavara on siirretty varastointimenettelystä lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Käytettyjen tavaroiden, taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusta koskevia säännöksiä sovelletaan niihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Lain 36 §:n 5 kohtaa, 58 §:n 1 momenttia, 71 §:n 4 kohtaa, 72 d §:n 3 momenttia, 94 §:n 22 kohtaa ja 129 §:ä sovelletaan, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Lain 45 §:n 3 momenttia sovelletaan, kun palvelu on suoritettu 1 päivänä toukokuuta 1995 tai sen jälkeen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Arja Aho*

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 70 §:n 8—10 kohta, 71 §:n 11 kohta, 72 e §:n 1—3 momentti, 72 f §:n 4 kohta, 83 §, 102 §:n 4 momentti, 122 §:n 3 kohta, 141 b §, 159 §, 162 b §:n 3 momentti, jolloin nykyiset 4—6 momentit siirtyvät 3—5 momentiksi, 209 b §:n 2 momentti, 224 § sekä 228 §:n 3 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 70 §:n 8—10 kohta, 71 §:n 11 kohta, 72 e §:n 1—3 momentti, 72 f §:n 4 kohta, 122 §:n 3 kohta, 141 b §, 162 b §:n 3 momentti, 209 b §:n 2 momentti ja 228 §:n 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), 83 § osittain muutettuna 27 päivänä toukokuuta 1994 ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (337/94 ja 1486/94), 159 § 16 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1228/94), 102 §:n 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1483/94);

muutetaan 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 §:n 2 momentti, 2 a §, 13 c §:n 4 momentti, 18 a ja 18 b §, 26 a §:n 2 momentti, 26 b §, 26 c §:n 2 momentin johdantolause, 26 d §:n 2 momentti, 36 §:n 4 kohta, 45 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 46 §, 58 §:n 1 momentti, 63 e §, 66 §:n 1 momentti, 66 a §:n 1 momentti, 67 §:n johdantolause, 67 a §:n 1 momentti, 70 §:n 6 ja 7 kohta, 70 a §:n 1 momentti, 71 §:n 1—4 ja 6—10 kohta, 72 b §:n 3—5 momentti, 72 d §, 72 f §:n 2 ja 3 kohta, 73 a §:n 2 momentti, väliotsikko 79 §:n edellä, 86 §, 86 a §:n 4 momentti, 90 §:n 1 momentti, 91 ja 93 a §, 94 §:n 2, 9, 21 ja 22 kohta, 102 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, 102 a §, 113 ja 115 §, 122 §:n 2 kohta, 127 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 128 §:n 1 momentti, 129 §, 131 §:n 1 momentin 1 kohta, 132 §, 133 §:n 3 momentti, 140 §, 149 §:n 1 momentti, 154 §:n 2 momentti, 158 §:n 1 momentti, 162 b §:n 2 momentti, 169 §, 175 §:n 2 momentti, 179 §:n 2 momentti, 180 §:n 1 momentti, 183 ja 185 §, 190 §:n 3 ja 5 momentti, 193 §:n 1 ja 2 momentti, 194 §:n 1 ja 4 momentti, 197 §:n 2 momentti, 199 ja 202 §, 209 a §:n 1, 3 ja 4 momentti, 209 b § sekä 214 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 a §, 13 c §:n 4 momentti, 18 a §, 18 b §, 26 a §:n 2 momentti, 26 b §, 26 c §:n 2 momentin johdantolause, 26 d §:n 2 momentti, 45 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 58 §:n 1 momentti, 63 e §, 66 §:n 1 momentti, 66 a §:n 1 momentti, 67 a §:n 1 momentti, 70 §:n 6 ja 7 kohta, 70 a §:n 1 momentti, 71 §:n 1—4 ja 6—10 kohta, 72 b §:n 3—5 momentti, 72 d §, 72 f §:n 2—3 kohta, 73 a §:n 2 momentti, 86 §, 86 a §:n 4 momentti, 90 §:n 1 momentti, 91 ja 93 a §, 94 §:n 9, 21 ja 22 kohta, 102 §:n 3 momentti, 102 a §, 122 §:n 2 kohta, 131 §:n 1 momentin 1 kohta, 132 ja 140 §, 162 b §:n 2 momentti, 183 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 209 a §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 209 b § mainituissa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) ja 115 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä 102 §:n 1 momentin 4 kohta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1483/94), 193 §:n 1 momentti, 194 §:n 4 momentti, 199 § ja 202 § 2 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (700/94), 175 §:n 2 momentti, 193 §:n 2 momentti 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (377/94) ja 179 §:n 2 momentti 19 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (735/94);

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1486/94), uusi 4 kohta, 26 c §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä uusi 5 momentti, 36 §:ään uusi 5 kohta, lakiin uusi 67 b §, 70 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 4 momentti, lakiin uusi 70 b §, 72 b §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 5 momentti, jolloin muutettu 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, 72 f §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) uusi 2 momentti, lakiin uusi 72 h—72 n § ja niiden edelle uusi väliotsikko, 73 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi

79 a—79 k § ja niiden edelle uusi väliotsikko, uusi väliotsikko 80 § ja 80 a §:n edelle, 94 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1218/94) ja 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1486/94), uusi 2 momentti, 95 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 3 ja 4 momentti, 101 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 3 momentti, 102 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (1483/94 ja 1486/94), uusi 5 kohta, 122 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 2 momentti, 128 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2—3 momentit siirtyvät 3—4 momentiksi, uusi väliotsikko 129 §:n edelle, 133 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 141 a ja 217 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

3) Suomessa tapahtuvasta 26 a §:ssä tarkoitetusta tavarahan yhteisöhankinnasta.

3) Suomessa tapahtuvasta 26 a §:ssä tarkoitetusta tavarahan yhteisöhankinnasta;

4) Suomessa tapahtuvasta 72 l §:ssä tarkoitetusta tavarahan siirrosta varastointimenettelystä.

2 §

Velvollisuudesta suorittaa veroa tavarahan maahantuonnista säädetään 9 luvussa.

Velvollisuudesta suorittaa veroa tavarahan maahantuonnista säädetään 9 luvussa ja tavarahan siirrosta varastointimenettelystä 72 m §:ssä.

2 a §

Verovelvollinen 72 g §:ssä tarkoitetusta edelleenmyynnistä on ostaja, jos myyjä on tehnyt myyntitositteeseen 209 a §:n 3 momentissa tarkoitetut merkinnät.

2 a §

Verovelvollinen 72 g §:ssä tarkoitetusta edelleenmyynnistä on ostaja, jos myyjä on tehnyt myyntitositteeseen 209 a §:n 4 momentissa tarkoitetut merkinnät.

13 c §

Paliskuntaryhmän verokausi on poronhoitovuosi. Veroilmoitus verokaudelta on annettava poronhoitovuotta seuraavan heinäkuun loppuun mennessä.

Paliskuntaryhmän verokausi on poronhoitovuosi. Veroilmoitus verokaudelta on annettava ja vero maksettava poronhoitovuotta seuraavan heinäkuun loppuun mennessä.

18 a §

Tavarahan myyntinä pidetään myös:

1) Suomessa suoritettuna tavarahan valmistuksen myyntiä toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitylle elinkeinonharjoittajalle, jos ostaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan;

18 a §

Tavarahan myyntinä pidetään myös elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavarahan siirtoa Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten.

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyin 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) raaka-aineena 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa valmistustyön myyjälle;

2) kuljetuksen päättymisvaltiossa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten;

3) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

4) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittomaan väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti yhteisön ulkopuolelta;

5) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

6) 63 §:n 3 momentissa taikka 63 b, 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn toiseen jäsenvaltioon 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyin 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) kuljetuksen päättymisvaltiossa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten ja tavara palautetaan työn jälkeen hänelle Suomeen;

2) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

3) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti Yhteisön ulkopuolelta;

4) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

5) 63 §:n 3 momentissa taikka 63 b, 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn toiseen jäsenvaltioon 18 a §:ssä tarkoitettulla tavalla.

26 a §

Tavaran yhteisöhankintana pidetään myös:

1) toisessa jäsenvaltiossa suoritettua tavaran valmistustyön ostamista, jos työn ostajana oleva elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet sellaisesta jäsenvaltiosta, missä ostaja on rekisteröity arvonalisäverovelvolliseksi, ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan;

2) elinkeinonharjoittajan toisessa jäsenvaltiossa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomeen elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten;

3) elinkeinonharjoittajan liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa muussa kuin 2 koh-

Tavaran yhteisöhankintana pidetään myös:

1) elinkeinonharjoittajan toisessa jäsenvaltiossa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomeen elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten;

2) elinkeinonharjoittajan liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa muussa kuin 1 koh-

Voimassa oleva laki

dassa tarkoitettussa tilanteessa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen käytettäväksi täällä harjoitettavassa liiketoiminnassa, jos tavara oli hankittu tai valmistettu kyseisessä jäsenvaltiossa.

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) raaka-aineena 18 a §:n 1 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa valmistustyön myyjälle;

2) Suomessa suoritettavaa, hänelle myytävään tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten;

3) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

4) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti yhteisön ulkopuolelta;

5) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

6) 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn Suomeen 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

26 c §

Yhteisöhankinnasta ei kuitenkaan ole kyse siltä osin kuin yhteisöhankintojen arvo ilman veron osuutta, lukuun ottamatta uusia kuljetusvälineitä ja valmisteveron alaisia tavaroita, on enintään 50 000 markkaa kalenterivuodessa, jos

Ehdotus

dassa tarkoitettussa tilanteessa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen käytettäväksi täällä harjoitettavassa liiketoiminnassa, jos tavara oli hankittu tai valmistettu kyseisessä jäsenvaltiossa.

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) Suomessa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten ja tavara palautetaan työn jälkeen hänelle siihen jäsenvaltioon, josta tavara alunperin kuljetettiin;

2) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

3) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti Yhteisön ulkopuolelta;

4) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

5) 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn Suomeen 26 a §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Yhteisöhankinnasta ei kuitenkaan ole kyse siltä osin kuin hankintojen arvo ilman veron osuutta, lukuun ottamatta uusia kuljetusvälineitä, valmisteveron alaisia tavaroita ja 3 momentissa tarkoitettuja hankintoja, on enintään 50 000 markkaa kalenterivuodessa, jos

Yhteisöhankinnasta ei myöskään ole kyse, jos

1) tavaran myynnistä ei olisi 58 §:n taikka 70 §:n 6 tai 7 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

2) tavaran hankinta oikeuttaisi 127 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa; tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) hankkijana on kansainvälinen järjestö tai sen henkilökunnan jäsen, joka olisi perustamis- tai päämajasopimuksen mukaan oikeutettu hankintaan sisältyvän veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

Yhteisöhankinnasta ei myöskään ole kyse, jos tavarain myyntiin on kuljetuksen alkamisvaltiossa sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä vastaavaa menettelyä. Edellytyksenä on, että ulkomaisen jälleenmyyjän antamassa myyntitositteessa on merkintä siitä, että myyntiin on sovellettu edellä mainittua menettelyä.

26 d §

Kuljetusvälineenä ei kuitenkaan pidetä vesi- tai ilma-aluksia, jotka voidaan 58 §:n tai 70 §:n 8 kohdan nojalla myydä verotta.

Kuljetusvälineenä ei kuitenkaan pidetä vesi- tai ilma-aluksia, jotka voidaan 58 §:n tai 70 §:n 6 kohdan nojalla myydä verotta.

36 §

Veroa ei suoriteta myöskään seuraavien palvelujen ja tavaroiden myynnistä.

4) äidinmaito, ihmisveri, ihmiselimet ja ihmiskudokset.

4) äidinmaito, ihmisveri, ihmiselimet ja ihmiskudokset;

5) välittömästi terveyden- ja sairaanhoitossa käytettävät tavarat ja palvelut, jotka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja tässä toiminnassaan luovuttaa terveydenhuollon palvelujen antajalle tai 35 §:n 2 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon ammattihenkilölle.

45 §

Veroa ei suoriteta:

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen esiintyjän esityksen myynnistä tilaisuuden järjestäjälle;

2) tilaisuuden järjestäjälle luovutettavaksi tarkoitettujen 1 kohdassa mainittujen esiintyjän esityksen myynnistä;

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu verottomuus ei koske mainosteosta, karttaa tai sen valmistamiseen käytettyä aineistoa, automaattista tietojenkäsittelyjärjestelmää tai tietokoneohjelmaa koskevan oikeuden eikä elokuvan, video-ohjelman tai muun sellaisen ohjelman esittämisoikeuden luovuttamista.

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu verottomuus ei koske valokuvaa, mainosteosta, karttaa tai sen valmistamiseen käytettyä aineistoa, automaattista tietojenkäsittelyjärjestelmää tai tietokoneohjelmaa koskevan oikeuden eikä elokuvan, video-ohjelman tai muun sellaisen ohjelman esittämisoikeuden luovuttamista.

Veroa ei myöskään suoriteta tekijänoikeuslakiin tai oikeudesta valokuvaan annettuun

Veroa ei myöskään suoriteta tekijänoikeuslakiin perustuvan oikeuden luovuttamisesta

Voimassa oleva laki

lakiin (405/61) perustuvan oikeuden luovuttamisesta tai oikeuden perusteella saadusta korvauksesta tekijänoikeuslain 11 a §:ssä, 17 §:n 1 momentissa, 22 a §:ssä, 22 b §:ssä, 26 a §:ssä, 47 §:ssä ja 47 a §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa, kun korvauksen saajana on tekijänoikeuden haltijoita edustava järjestö tai korvaus saadaan tällaiselta järjestöltä.

46 §

Tekijän ei ole suoritettava veroa kuvataiteen tuotteen myynnistä eikä välittäjän kuvataiteentekijän omistaman tuotteen välityksestä.

58 §

Veroa ei suoriteta sellaisten vesialusten myynnistä tai vuokrauksesta, joiden rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä ja jotka eivät ole rakenteeltaan pääasiallisesti huvitai urheilukäyttöön tarkoitettuja.

63 e §

Tavaran yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavaran kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu siinä jäsenvaltiossa, jossa tavaran kuljetus päättyi.

66 §

Kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä. Kuljetuspalvelu, joka suoritetaan sekä Suomessa että ulkomailla, katsotaan kuitenkin kokonaisuudessaan myydyn ulkomailla, jos kuljetus tapahtuu suoraan ulkomaille tai ulkomailta, ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä.

66 a §

Tavaran kuljetus jäsenvaltiossa suoraan toiseen jäsenvaltioon (yhteisökuljetus) on myyty Suomessa, jos kuljetus alkaa täältä, ellei 2 momentissa toisin säädetä.

Ehdotus

tai oikeuden perusteella saadusta korvauksesta tekijänoikeuslain 13 §:ssä, 14 §:n 1 momentissa, 25 h §:n 1 ja 2 momentissa, 25 i §:ssä, 26 a §:ssä, 26 i §:ssä, 47 §:ssä ja 47 a §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa, kun korvauksen saajana on tekijänoikeuden haltijoita edustava järjestö tai korvaus saadaan tällaiselta järjestöltä.

46 §

Tekijän ei ole suoritettava veroa 79 c §:ssä tarkoitetun taideesineen myynnistä eikä välittäjän tekijän omistaman taideesineen välityksestä.

58 §

Veroa ei suoriteta sellaisten vesialusten myynnistä, vuokrauksesta tai rahtauksesta, joiden rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä ja jotka eivät ole rakenteeltaan pääasiallisesti huvitai urheilukäyttöön tarkoitettuja.

63 e §

Tavaran yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavaran kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiossa, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu tai että hän on täyttänyt yhteisöhankintaan liittyvän ilmoitusvelvollisuutensa siinä jäsenvaltiossa, missä tavaran kuljetus päättyi.

66 §

Kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä, ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä. Kuljetuspalvelu, joka suoritetaan sekä Suomessa että ulkomailla, katsotaan kuitenkin kokonaisuudessaan myydyn ulkomailla, jos kuljetus tapahtuu suoraan ulkomaille tai ulkomailta, ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä.

66 a §

Tavaran yhteisökuljetus on myyty Suomessa, jos kuljetus alkaa täältä, ellei 2 momentissa toisin säädetä. Yhteisökuljetuksella tarkoitetaan tavaran kuljetusta jäsenvaltiossa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toiseen jäsenvaltioon ja tällaiseen kuljetukseen välittömästi liittyvää jäsenvaltiossa suoritettavaa tavarankuljetusta.

67 §

Seuraavat palvelut on myyty Suomessa, jos ne suoritetaan täällä:

67 a §

Poiketen siitä, mitä 67 §:n 2 kohdassa säädetään, jos tavarankuljetukseen liittyvän lastaus-, purku- ja muun vastaavan palvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunnistus on annettu Suomessa.

67 §

Seuraavat palvelut on myyty Suomessa, jos ne suoritetaan täällä, *ellei 67 a §:n 1 momentissa tai 67 b §:ssä toisin säädetä*:

67 a §

Jos tavarankuljetukseen liittyvän lastaus- ja purkupalvelun sekä muun vastaavan palvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunnistus on annettu Suomessa.

67 b §

Jos irtaimen esineen arvonmäärityksen tai irtaimen esineeseen kohdistuvan työsuorituksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunnistus on annettu Suomessa. Tätä sovelletaan kuitenkin vain, jos esine kuljetetaan pois siitä jäsenvaltiosta, jossa palvelu suoritettiin.

70 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

6) tavarankuljetus, kun tavara ilmoitetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50—53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn tai siirretään 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon, niin kauan kuin tavara on mainitun menettelyn alaisena tai mainituissa paikoissa, lukuun ottamatta siellä käytettäviä tavaroita;

7) tavarankuljetus henkilölle, joka ei asu Yhteisössä, jos hänen selvitetään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, itse vienneen tavarat Yhteisöstä niitä täällä käyttämättä;

6) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

7) tavarankuljetus ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa verotonta myyntiä varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva myynti ulkomaille matkustaville, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä.

(8—10 kohta kumotaan)

8) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

9) tavaran myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa myyntiä varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva myynti, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä;

10) matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynti matkustajille satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitetussa tullivarastossa, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä.

70 a §

Matkatavarana mukaan otettavien tavaroiden myynti matkustajille vesi- ja ilma-aluksissa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana on verotonta siten kuin 2 tai 3 momentissa säädetään. Tätä sovelletaan myös mainitunlaisten tavaroiden myyntiin satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitetussa tullivarastossa matkustajille, joilla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa ilma- tai vesikuljetusta koskeva matkalippu tai vastaava asiakirja.

70 a §

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden 2 ja 3 momentissa tarkoitetusta myynnistä matkustajalle, jolla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa vesi- tai ilmakuljetusta koskeva matkalippu tai vastaava asiakirja, jos myynti tapahtuu:

1) satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitetussa tullivarastossa tai 72 j §:ssä tarkoitetussa varastossa; tai

2) vesi- ja ilma-aluksessa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana.

Muu tavaroiden myynti ulkomaille matkustaville 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun kuljetuksen aikana on verotonta, jos tavarat on tarkoitettu kulutettaviksi aluksella.

70 b §

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynnistä matkustajalle, jonka kotipaikka ei ole Yhteisössä eikä Norjassa, jos hänen selvitetään, siten kuin asetuksella säädetään, vieneen tavarat Yhteisöstä myyntikuukautta seuraavien kolmen kuukauden kuluessa ja jos matkustajalta peritty vastike on vähintään 250 markkaa.

Veroa ei suoriteta tavaran tai tavanmukaisesti kokonaisuuden muodostavan tavararyhmän myynnistä henkilölle, jonka kotipaikka on Norjassa ja joka on välittömästi myyntiin liittyen vienyt tavarat matkatavarana Norjaan ja maksanut siellä arvonlisäveron maahan tuonnin yhteydessä. Edellytyksenä on lisäksi, että tavaran tai tavararyhmän myyntihinta ilman veroa on vähintään 1 000 markkaa.

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

otettavien tavaroiden myynnistä 70 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa paikassa Yhteisön ulkopuolelle matkustavalle. Henkilölle, jonka kotipaikka on Norjassa, saadaan verotta myydä kuitenkin vain alkoholi-juomia, tupakkavalmisteita, suklaa- ja makeist tuotteita, hajusteita, kosmeettisia aineita ja toaletti valmisteita.

71 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) Yhteisön ulkopuolelle kuljetettavaa taikka ulkoisessa tai sisäisessä passitusmenettelyssä olevaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen välittömästi liittyvän lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti;

2) kuljetus-, lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti, jos palvelun arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavaraveron perusteeseen sisältyvänä;

3) palvelun myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen taikka sen lastin välittömiä tarpeita varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva palvelun myynti;

4) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen vuokraus tai niihin kohdistuvan työsuorituksen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

6) tullikoodeksin 51, 99 tai 166 artiklassa tarkoitettussa varastossa tai vapaa-alueella suoritettun palvelun myynti, kun palvelu kohdistuu tämän lain 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettuun tavarahan;

7) tavaraan kohdistuvan korjaustyön myynti takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

8) kansainvälistä teleliikennettä koskevan telepalvelun myynti ulkomailla teletointaa harjoittavalle yritykselle;

9) kansainvälistä postiliikennettä koskevan kuljetuspalvelun ja siihen liittyvien palvelujen myynti ulkomailla postiliikennettä harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

71 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) Yhteisön ulkopuolelle kuljetettavaa tai ulkoisessa passitusmenettelyssä olevaa tavaraa taikka sisäisessä passitusmenettelyssä olevaa maahantuotavaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen välittömästi liittyvän lastaus- ja purkupalvelun sekä muun sellaisen palvelun myynti;

2) kuljetus-, lastaus- ja purkupalvelun sekä muun tavarahan maahantuontiin liittyvän palvelun myynti, jos palvelun arvo on 91 §:n mukaan sisällytettävä maahan tuodun tavaraveron perusteeseen;

3) palvelun myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen taikka sen lastin välittömiä tarpeita varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva palvelun myynti ulkomaille matkustaville;

4) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen vuokraus tai niihin kohdistuvan työsuorituksen myynti taikka ilma-aluksen rahtaus sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

6) tavaraan kohdistuvan korjaustyön myynti takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

7) kansainvälistä teleliikennettä koskevan telepalvelun myynti ulkomailla teletointaa harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

8) kansainvälistä postiliikennettä koskevan kuljetuspalvelun ja siihen liittyvien palvelujen myynti ulkomailla postiliikennettä harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

Voimassa oleva laki

10) jäljempänä 80 §:ssä tarkoitetun matkatoimistopalvelun myynti siltä osin kuin kysymys on toisten elinkeinonharjoittajien Yhteisön ulkopuolella välittömästi matkustajan hyväksi luovuttamista palveluista ja tavaroista;

11) verotta 59 §:n 4 kohdan, 70, 71 tai 72 d §:n nojalla myytävien tavaroiden tai palvelujen välitys.

Ehdotus

9) jäljempänä 80 §:ssä tarkoitetun matkatoimistopalvelun myynti siltä osin kuin kysymys on toisten elinkeinonharjoittajien Yhteisön ulkopuolella välittömästi matkustajan hyväksi luovuttamista palveluista ja tavaroista;

10) verotta 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70, 70 b, 71 tai 72 d §:n nojalla myytävien tavaroiden ja palvelujen välitys.

72 b §

Yhteisömyynnistä ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun ostajana on 63 b §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö, jonka yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verollisuuden alarajaa eikä henkilö ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi.

Pykälän 2 ja 3 momenttia ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden myyntiin.

Yhteisömyyntinä pidetään myös 18 a §:ssä tarkoitettua tavaran valmistustyön myyntiä ja tavaran siirtoa.

72 d §

Veroa ei ole suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille sekä lähetettyjen konsulien virastoille vastaavin edellytyksin kuin verottomuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa.

Veroa ei myöskään ole suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainvälisille järjestöille ja niiden jäsenille niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamissopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön verottomiin hankintoihin oikeutetuksi.

Yhteisömyynnistä ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun ostajana on 63 b §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö,

1) jonka hankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verotettavuuden alarajaa eikä henkilö ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi; tai

2) jonka hankinta ei asianomaisessa jäsenvaltiossa 26 c §:n 3 momenttia vastaavan säännöksen nojalla muodosta verotettavaa yhteisöhankintaa.

Uusien kuljetusvälineiden myynti katsotaan yhteisömyynniksi myös silloin, kun kyse on 3 momentissa tarkoitetusta tilanteesta tai kun ostaja on yksityishenkilö.

Tavaran myyntiä ei pidetä yhteisömyyntinä, jos myyntiin on sovellettu 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

Yhteisömyyntinä pidetään myös 18 a §:ssä tarkoitettua tavaran siirtoa.

72 d §

Veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille, lähetettyjen konsulien virastoille sekä niiden henkilökunnalle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa.

Veroa ei myöskään suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainvälisille järjestöille ja niiden henkilökunnalle niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai päämajasopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön kansainväliseksi järjestöksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

72 e §
 Veroa ei suoriteta 2 momentissa tarkoitettujen palvelujen myynnistä, kun ostaja on toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka olisi 122 §:n nojalla oikeutettu saamaan palvelusta suoritettavan veron kokonaan takaisin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

1) tavaran yhteisökuljetukseen välittömästi liittyvä kuljetuspalvelu sekä tällaiseen kuljetukseen välittömästi liittyvä lastaus-, purku- tai muu sellainen palvelu;

2) 67 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu palvelu.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun verottomuuden edellytyksenä on, että ostajan arvonlisäverotunniste on merkitty myyntitositteeseen.

Veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle Euroopan yhteisöjen toimielimelle vastaan edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

72 e §
 (1—3 momentti kumotaan)

72 f §
 Tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos:

2) tavaran myynnistä ei olisi 46 §:n tai 61 §:n taikka 70 §:n 6 kohdan nojalla suoritettava veroa;

3) hankkija olisi oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin;

4) tavaran myyntiin on kuljetuksen alkamisvaltiossa sovellettu 83 §:ssä tarkoitettua menettelyä vastaavaa menettelyä.

2) tavaran myynnistä ei olisi 46 tai 61 §:n taikka 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa;

3) hankkija on oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin ja hän on täyttänyt 162 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa. (kumotaan)

Varastointimenettelyihin, vapaa-alueisiin ja vapaavarastoihin liittyvät verottomuudet

72 h §
 Veroa ei suoriteta:
 1) sellaisen tavaran myynnistä, joka asetetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neu-

voston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50 tai 98 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn, taikka siirretään tullikoodeksin 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon;

2) sellaisen 72 i §:ssä tarkoitetun tavaran maahantuonnista ja myynnistä, joka siirretään 72 j §:ssä tarkoitettuun verovarastointimenettelyyn;

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettussa varastointimenettelyssä, vapaa-alueella tai vapaavarastossa olevan tavaran myynnistä;

4) sellaisen 72 i §:ssä tarkoitetun tavaran myynnistä, joka on 72 j §:ssä tarkoitettussa verovarastointimenettelyssä;

5) tullikoodeksin 51 tai 99 artiklassa tarkoitettussa varastossa, vapaa-alueella, vapaavarastossa taikka 72 j §:ssä tarkoitettussa verottomassa varastossa suoritettun palvelun myynnistä, jos palvelu kohdistuu edellä 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun tavaraan.

Jos kyse on tavarasta, jonka siirto vapaavarastosta tai vapaa-alueelta muualle Yhteisöön ei muodostaisi tavaran maahantuontia, edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun verottomuuden edellytyksenä on, että tavara asetetaan tullikoodeksin 161 artiklassa tarkoitettuun vientimenettelyyn.

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun myynnin verottomuuden edellytyksenä on, ettei tavaraa myyntiin liittyen siirretä pykälässä tarkoitettua menettelyä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Tavaran yhteisöhankinnasta ei suoriteta veroa, jos tavaran myynnistä ei olisi 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla suoritettava veroa, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

72 i §

Edellä 72 h §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tavaroita ovat seuraavat tullitariffi- ja tilastointinimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) n:o 2658/87 (tullitariffi) tarkoitettut tavarat:

1) tina, nimike 8001;

2) kupari, nimikkeet 7403, 7403, 7405 ja 7408;

3) sinkki, nimike 7901;

4) nikkeli, nimike 7502;

5) alumiini, nimike 7601;

6) lyijy, nimike 7801;

- 7) indium, nimikkeet ex. 8112 91 ja ex. 8112 99;
- 8) vilja, nimikkeet 1001—1005, 1006 (vain käsittelemätön riisi) ja 1007—1008;
- 9) öljysiemenet ja öljyhedelmät, nimikkeet 1201—1207, kookospähkinät, parapähkinät ja cashew-pähkinät, 0801, muut pähkinät 0802 ja oliivit, 0711 20;
- 10) jyvät ja siemenet (sisältäen soijapavut), nimike 1201—1207;
- 11) kahvi, ei paahdettu, nimikkeet 0901 11 00 ja 0901 12 00;
- 12) tee, nimike 0902;
- 13) kaakaopavut, kokonaiset tai rouhitut, ra'at tai paahdetut, nimike 1801;
- 14) raakasokeri, nimikkeet 1701 11 ja 1701 12;
- 15) kumi, alkumuodot tai laatat, levyt tai kaistaleet, nimikkeet 4001 ja 4002;
- 16) villa, nimike 5101;
- 17) kemikaalit irtolastina, luvut 28 ja 29;
- 18) mineraaliöljyt (sisältäen propaanin ja butaanin; sisältäen myös petroleumiraakaöljyt); nimikkeet 2709, 2710, 2711 12 ja 2711 13;
- 19) hopea, nimike 7106;
- 20) platina (palladium, rodium), nimikkeet 7110 11 00, 7110 21 00 ja 7110 31 00;
- 21) perunat, nimike 0701;
- 22) kasvisöljyt ja -rasvat sekä niiden ja-keet, sekä puhdistetut että puhdistamattomat, mutta kemiallisesti muuntamattomat, nimikkeet 1507—1515;
- 23) selluloosa, nimikkeet 4701—4706.
- Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muihin tavaroihin, jos tavarat on tarkoitettu elinkeinonharjoittajalle 70 §:n 7 kohdassa, 70 a §:ssä tai 70 b §:n 3 momentissa tarkoitettuja myyntejä varten.

72 j §

Verovarastointimenettelyssä olevalla tavaramalla tarkoitetaan 72 k §:ssä tarkoitetun luvan nojalla pidetyssä verottomassa varastossa olevaa tavaraa, joka ei ole tullikoodeksin 50 tai 98 artiklassa tarkoitettussa varastointimenettelyssä. Tavaralla ei kuitenkaan katsota olevan verovarastointimenettelyssä, jos se on tarkoitettu myytäväksi vähittäiskauppavaiheessa, lukuun ottamatta 72 i §:n 2 momentissa tarkoitettua tavaraa, tai jos sitä käytetään varastossa.

Valmisteveron alaisten tavaroiden katsotaan olevan verovarastointimenettelyssä silloin, kun ne ovat valmisteverotuslain 7 §:n 2 kohdassa tarkoitettussa varastossa.

Tavara on verovarastointimenettelyssä silloinkin, kun se siirretään Suomen alueella verottomasta varastosta tai 2 momentissa tarkoitettusta varastosta toiseen.

72 k §

Luvan verottoman varaston pitämiseen antaa lääninverovirasto hakemuksesta. Lupapäätöksessä vahvistetaan varaston pitämistä koskevat ehdot. Lääninverovirasto voi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

Varastonpitäjäksi voidaan hyväksyä elinkeinonharjoittaja, joka taloudellisten olosuhteidensa puolesta ja muutoinkin on sellaiseksi sopiva.

Varastonpitäjäksi hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytyksiä ei enää ole tai jos lupaehtoja ei ole noudatettu.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset varaston pitämistä koskevista ehdoista.

72 l §

Veroa on suoritettava tavaran siirrosta 72 h §:ssä tarkoitettusta menettelystä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Veroa ei kuitenkaan suoriteta, jos

- 1) tavaraa ja siihen kohdistuvaa palvelua ei ole myyty 72 h §:n nojalla verotta;*
- 2) siirrosta on kyse tavaran maahantuonnista;*
- 3) tavaran siirto liittyy tavaran myyntiin; tai*
- 4) tavara siirretään Yhteisön ulkopuolelle.*

72 m §

Velvollinen suorittamaan veroa 72 l §:ssä tarkoitettusta tavaran siirrosta on se, joka aiheuttaa 72 h §:ssä tarkoitettujen menettelyjen päättymisen tai siirron vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun tavara siirryy 72 h §:ssä tarkoitettusta menettelystä, vapaa-alueelta tai vapaavarastosta.

Tavaran siirrosta verovarastointimenettelystä suoritettavasta verosta on vastuussa myös verottoman varaston tai 72 j §:n 2 momentissa tarkoitettujen varaston pitäjä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

72 n §

Edellä 72 l §:ssä tarkoitetusta tavarahan siirrosta suoritettavan veron perusteeseen luetaan, jos tavaraa ei ole 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla myyty verotta,

1) 72 h §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla verottoman tavarahan myynnin, maahantuonnin tai yhteisöhankinnan veron perusteen arvo; ja

2) 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla verottomien palvelujen myyntien veron perusteen arvo.

Jos tavara on 72 h §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdan nojalla myyty verotta, veron perusteeseen luetaan:

1) viimeisen tällaisen tavarahan myynnin veron perusteen arvo; ja

2) niiden 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla verottomien palvelujen myyntien veron perusteen arvo, jotka on suoritettu 1 kohdassa tarkoitetun tavarahan myynnin jälkeen.

73 §

Tavarahan siirrosta varastointimenettelystä suoritettavan veron perusteesta säädetään 72 n §:ssä.

73 a §

Edellä 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu yhteisöhankinnasta suoritettavan veron perusteena on 74 §:ssä tarkoitettu arvo.

Edellä 26 a §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu yhteisöhankinnasta suoritettavan veron peruste on 74 §:ssä tarkoitettu arvo.

Erityissäännöksiä

79 §

Tuet ja avustukset

79 §

Käytetyt tavarat sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineet

79 a §

Kun verovelvollinen jälleenmyyjä myy verollista edelleenmyyntiä varten hankkimansa käytetyn tavarahan taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineen, veron perusteena saadaan pitää voittomarginaalia ilman veron osuutta.

Tavara katsotaan hankitun edelleenmyyntiä varten myös silloin, kun se myydään osina.

Verovelvollisella jälleenmyyjällä tarkoitetaan verovelvollista, joka liiketoiminnan muodossa ostaa tai maahantuo käytettyjä tavaroita taikka taide-, keräily- tai antiikkiesineitä edelleenmyyntiä varten.

79 b §

Käytetyillä tavaroilla tarkoitetaan irtaimia esineitä, jotka ovat olleet käytössä ja jotka soveltuvat edelleen käytettäväksi sellaisinaan, korjauksen tai kunnostuksen jälkeen taikka osiin purettuina. Käytettyinä tavaroina ei kuitenkaan pidetä taide-, keräily- tai antiikkiesineitä.

79 c §

Taide-esineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

1) taulut, alkuperäiskaiverruukset ja muut nimikkeeseen 9701 tai 9702 00 00 kuuluvat esineet;

2) nimikkeeseen 9703 00 00 kuuluvat veistokset ja niistä tekijän tai hänen oikeudenomistajiensa valvonnassa valmistamat jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään; ja

3) nimikkeeseen 5805 00 00 kuuluvat käsin tehdyt ryijyt ja nimikkeeseen 6304 00 00 kuuluvat seinävaatteet ja niistä tehdyt jäljennökset enintään kahdeksan kappaleen määrään.

79 d §

Keräilyesineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

1) nimikkeeseen 9704 00 00 kuuluvat postimerkit, veromerkit, arvoleimat, ensipäiväkuoret, ehiöt ja vastaavat tavarat, edellyttäen, että ne eivät ole voimassa eivätkä tule voimaan tai että niiden hinta määräytyy keräilyarvon perusteella; ja

2) kokoelmat ja keräilyesineet, joilla on eläintieteellistä, kasvitieteellistä, mineralogista, anatomista, historiallista, arkeologista, paleontologista, etnografista tai numismaattista arvoa.

79 e §

Antiikkiesineellä tarkoitetaan tavaroita, jotka ovat yli 100 vuotta vanhoja ja jotka eivät ole taide- tai keräilyesineitä.

79 f §

Edellä 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä sovelletaan vain sellaisten tavaroiden myyntiin, jotka verovelvollinen jälleenmyyjä on ostanut Suomessa tai Yhteisössä:

- 1) muulta kuin elinkeinonharjoittajalta;
- 2) elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 61 §:n, 223 §:n tai vastaavan säännöksen perusteella taikka vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa;
- 3) elinkeinonharjoittajalta, jonka myynti on vapautettu verosta 46 §:n perusteella tai vastaavan säännöksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa;
- 4) elinkeinonharjoittajalta, joka soveltaa myyntiinsä 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä tai vastaavaa menettelyä toisessa jäsenvaltiossa, ja myyntitositteessa on tätä koskeva merkintä; taikka
- 5) 62 §:ssä tarkoitettulla tavalla liiketönnän luovuttajalta, jos luovuttaja on ostanut tavaran 1—4 kohdassa tarkoitettulta myyjältä taikka jos luovuttaja ei ole tehnyt itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineistä 10 luvussa tarkoitettua vähennystä.

79 g §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa soveltaa 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä myös itse maahantuomiinsa taide-, keräily- ja antiikkiesineisiin.

79 h §

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä on tehnyt myyntitositteeseen myynnistä suoritettavaa veroa koskevan merkinnän, myyntiin sovelletaan 79 a tai 79 g §:n estämättä tämän lain yleisiä säännöksiä.

79 i §

Mitä 79 a §:ssä säädetään, ei sovelleta 26 d §:ssä tarkoitettujen uusien kuljetusvälineiden myyntiin, kun kuljetusväline kuljetetaan 72 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla toiseen jäsenvaltioon.

79 j §

Edellä 79 a §:ssä tarkoitettu voittomarginaali on tavaran myynnistä saadun vastikkeen ja tavaran ostohinnan erotus, ellei 79 k §:ssä toisin säädetä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Verovelvollisen jälleenmyyjän itse maahantuoman taide-, keräily- tai antiikkiesineen 1 momentissa tarkoitettuna ostohintana pidetään 9 luvussa tarkoitettua veron perustetta lisättynä veron osuudella.

Jos tavaran ostohinta on suurempi kuin sen myynnistä saatu vastike, erotusta ei voida vähentää muiden tavaroiden myynnistä saaduista vastikkeista.

79 k §

Verovelvollinen jälleenmyyjä saa käyttää voittomarginaalina 162 §:ssä tarkoitettua verokauden voittomarginaalia.

Verokauden voittomarginaali on verokauden aikana myydyistä 79 a §:ssä tarkoitettujen menettelyyn piiriin kuuluvista tavaroista saatujen vastikkeiden yhteismäärän ja sen aikana hankittujen mainitun menettelyyn piiriin kuuluvien tavaroiden ostohintojen yhteismäärän erotus.

Jos 2 momentissa tarkoitettu ostohintojen yhteismäärä on suurempi kuin myydyistä tavaroista saatujen vastikkeiden yhteismäärä, erotus voidaan lisätä seuraavalla verokaudella tämän pykälän mukaisen menettelyn piirissä olevien tavaroiden ostohintojen yhteismäärään.

Jos tavara, jonka ostohinta on 2 momentissa tarkoitettulla tavalla vähennetty verokauden voittomarginaalia laskettaessa, otetaan muuhun tarkoitukseen kuin verollisena edelleenmyytäväksi tai jos sen myyntiin sovelletaan 79 j §:ää taikka jos myyntitositteeseen on tehty 79 h §:ssä tarkoitettu veroa koskeva merkintä, vähennetty määrä on lisättävä verokauden voittomarginaaliin.

Matkatoimistopalvelut

80 §

80 §

Erityissäännöksiä

80 a §

80 a §

83 §

Veron perusteesta saadaan vähentää 82 prosenttia verollista edelleenmyyntiä varten käytettynä ja verottomana hankitun tavaran

(kumotaan) 83 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ostohinnasta. Kirjojen osalta vähennys on 89 prosenttia ostohinnasta.

Jos verollisena edelleenmyytäväksi hankittu tavara, jonka ostohinta on 1 momentin nojalla vähennetty, otetaan muuhun tarkoitukseen tai jos tavaran edelleenmyyntiä koskevaan myyntitositteeseen on tehty myynnistä suoritettavaa veroa koskeva merkintä, vähennetty määrä on lisättävä veron perusteeseen. Tässä momentissa tarkoitettuna muuhun käyttöön ottamisena ei pidetä käytettynä hankitun tavaran purkamista osiin ja osien edelleenmyyntiä.

Mitä 1 momentissa säädetään verottomana hankitusta tavarasta, sovelletaan myös tavararaan, joka on hankittu myyjältä, jolla on ollut oikeus 1 momentissa tarkoitettuun vähennykseen, jos myyntitositteessa on merkintä siitä, ettei tavaran ostohinta sisällä vähennettävää veroa.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden myyntiin, kun kuljetusväline kuljetetaan 72 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla toiseen jäsenvaltioon.

Asetuksella voidaan vahvistaa muuhun tarkoitukseen kuin verollisina edelleenmyytäviksi otettujen eräiden tavaroiden osalta ne perusteet, joiden mukaan veron perusteeseen lisättävä määrä lasketaan.

86 §

Tavaran maahantuonnilla tarkoitetaan tavaran tuontia Yhteisöön.

86 §

Tavaran maahantuonnilla tarkoitetaan tavaran tuontia Yhteisöön. *Tavaran maahantuontina ei kuitenkaan pidetä sellaisen tavaran tuontia, joka on muussa kuin 86 a §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa asetettu tullikoodeksin 163—165 artiklassa tarkoitettuun sisäiseen passitusmenettelyyn.*

86 a §

Mitä edellä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavararaan, joka on ilmoitettu tullikoodeksin 163—165 artiklan mukaiseen sisäiseen passitusmenettelyyn tai johon olisi voitu soveltaa jotakin 3 momentin 1—4 kohtaa, jos tavara olisi tuotu Yhteisön tullialueen ulkopuolelta.

Mitä edellä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön *tullialueelta, mutta Yhteisön* veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavararaan, joka on *asetettu* tullikoodeksin 163—165 artiklan mukaiseen sisäiseen passitusmenettelyyn tai johonkin 3 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuun menettelyyn.

90 §

Yhteisön ulkopuolella korjattavana, val-

90 §

Yhteisön ulkopuolella korjattavana, val-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mistettävänä tai muutoin käsiteltävänä olleen tavaran samoin kuin korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron peruste on korjaus-, käsittely- tai niitä vastaavien muiden kustannusten ja lähetyskulu- jen määrä sekä Yhteisön ulkopuolella tava- raan lisättyjen tavaran osien arvo. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai jos Suo- messa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty Yhteisön ulkopuolelle.

mistettävänä tai muutoin käsiteltävänä olleen tavaran samoin kuin korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron peruste on korjaus-, käsittely- tai niitä vas- taavien muiden kustannusten ja lähetyskulu- jen määrä sekä Yhteisön ulkopuolella tava- raan lisättyjen tavaran osien arvo. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai jos Suo- messa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty Yhteisön ulkopuolella.

91 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavaran kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskus- tannukset sekä muut kuljetukseen liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaik- kaan saakka.

91 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavaran kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskus- tannukset sekä muut *maahantuontiin* liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaik- kaan saakka.

Jos veron suorittamisvelvollisuuden synty- hetkellä on tiedossa, että tavara kuljetetaan toiseen Yhteisön alueella sijaitsevaan määrä- paikkaan, kustannukset sisällytetään kuiten- kin veron perusteeseen tähän määräpaikkaan saakka.

93 a §

Veron perusteeseen sisällytetään tavaran *maahantuonnissa* myös maahantuotuun tava- raan kohdistuneiden sellaisten palvelujen arvo tai vastike, jotka on 71 §:n 6 kohdan perusteella myyty verotta.

93 a §

Veron perusteeseen sisällytetään myös maahantuotuun tavarahan kohdistuneiden sel- laisten palvelujen *veron perusteen arvo*, jot- ka on 72 h §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla myyty verotta.

Jos maahantuotu tavara on 72 h §:n 1 mo- mentin 3 kohdan nojalla myyty verotta, ve- ron peruste on viimeisen tällaisen tavaran myynnin veron perusteen arvo lisättyinä tä- män myynnin jälkeen suoritettujen 1 mo- mentissa tarkoitettujen palvelujen veron pe- rusteen arvolla.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maa- hantuonti:

2) tekijän omistama kuvataiteen tuote;

2) tekijän omistama 79 c §:ssä tarkoitettu *taide-esine*;

9) 58 §:n 1 momentissa tarkoitettut ve- sialukset ja 70 §:n 8 kohdassa tarkoitettut ilma-alukset, varaosat ja varusteet;

9) 58 §:n 1 momentissa tarkoitettut ve- sialukset ja 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettut ilma-alukset, varaosat ja varusteet;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21) tullilain 9 §:n perusteella tullittomat tavarat *sekä nämä tavarat myös silloin, kun ne on tarkoitettu Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä liikennöiviin vesi- ja ilma-aluksiin;*

22) tullilain 12 §:n mukaan tullittomat tavarat.

21) tullilain 9 §:n perusteella tullittomat tavarat;

22) 129 §:n 1 momentissa tarkoitettut Euroopan yhteisöjen viralliseen käyttöön hankitut tavarat, jos tavarain maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättyinä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 500 markkaa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön tullialueelta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavararaan, joka olisi tulliton, jos se tuotaisiin tullialueen ulkopuolelta.

95 §

Suomen ja Yhteisön ulkopuolisen maan välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluvan henkilön ja tullittomuusasetuksen 49 artiklassa tarkoitettun rajatyöntekijän osalta sovelletaan, mitä tullilain 12 §:n 1 momentissa säädetään.

Jos 3 momentissa tarkoitettu kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva henkilö, jonka kotipaikka on Yhteisössä, on työtehtäviensä vuoksi ollut yhtäjaksoisesti yli 15 vuorokautta Suomen ulkopuolella, sovelletaan, mitä 1 momentissa säädetään.

101 §

Mitä tullilainsäädännössä säädetään Yhteisön tullialueelle tuotavaa tavaraa koskevista muodollisuuksista sekä väliaikaisesta varastoinnista, siirtämisestä vapaavarastoon tai vapaa-alueelle taikka asettamisesta tullivarastointimenettelyyn, sisäiseen jalostusmenettelyyn suspensiojärjestelyin tai väliaikaiseen maahantuontimenettelyyn täysin tulleet, sovelletaan myös Yhteisön tullialueelta, mutta Yhteisön veroalueen ulkopuolelta Yhteisön veroalueelle tuotavaan tavararaan.

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

Voimassa oleva laki

4) autoverosta autoverolain mukaan suoritettun arvonlisäveron.

Hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitetaan tässä laissa 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua veroa.

Mitä tässä laissa säädetään ostohintaan sisältyvästä verosta, sovelletaan myös 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun veroon.

102 a §

Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta tosite, josta ilmenee ostoon sisältyvä vero.

Maahan tuodusta tavarasta suoritettavan veron vähennysoikeuden edellytyksenä on, että maahantuojalla on tuontiasiakirjat, joista käy selville maahantuontiin sisältyvä vero.

113 §

Vuokrauspalvelun ostaja saa vähentää vuokralle ottamansa tavarann maahantuontiin sisältyvän veron, jos hänen on suoritettava veroa tavarann vuokraamisesta 9 §:n perusteella.

115 §

Käytettynä ostetusta tavarasta ei saa tehdä 102 §:ssä tarkoitettua vähennystä, jos sen myyjällä on ollut oikeus vähentää 83 §:n 1 momentissa tarkoitettu määrä myynnistä suoritettavan veron perusteesta. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos myyjä on merkinnyt tavarann myynnistä suoritettavan veron myyntitositteeseen.

122 §

Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos tavarann tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

Ehdotus

4) autoverosta autoverolain mukaan suoritettun arvonlisäveron;

5) *tekemästään 72 l §:ssä tarkoitettusta tavarann siirrosta varastointimenettelystä suoritettavan veron.*

Hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitetaan tässä laissa 1 momentissa tarkoitettua veroa.

(4 mom. kumotaan)

102 a §

Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta tosite, josta ilmenee *myynnistä suoritettava* vero.

Maahan tuodusta tavarasta suoritettavan veron vähennysoikeuden edellytyksenä on, että maahantuojalla on *tullauspääätös ja siihen liittyvät asiakirjat.*

113 §

Vuokrauspalvelun ostaja saa vähentää vuokralle ottamansa tavarann maahantuonnista *suoritettavan veron*, jos hänen on suoritettava veroa tavarann vuokraamisesta 9 §:n perusteella.

115 §

Tavarasta ei saa tehdä 102 §:ssä tarkoitettua vähennystä, jos *sen myyjä on soveltanut myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.*

Verovelvollinen jälleenmyyjä ei saa vähentää itse maahantuomastaan taide-, keräily- tai antiikkiesineestä suoritettavaa veroa, jos hän soveltaa tavarann myyntiin 79 a §:ssä tarkoitettua menettelyä.

122 §

Ulkomaalaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos tavarann tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

Voimassa oleva laki

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen; tai

3) Suomessa harjoittamaan 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan toimintaan.

Diplomaattiset edustustot

127 §

Ulkovaltojen Suomessa toimiville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille sekä lähetettyjen konsulien virastoille voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa hankintaan sisältyvä vero viralliseen käyttöön ostetuista seuraavista tavaroista ja palveluista:

1) rakennustarvikkeet sekä rakennusten sisustamiseen ja varustamiseen käytettävät tavarat;

2) edustustoiminnassa käytettävät tavarat;

3) moottoriajoneuvot sekä moottoriajoneuvojen varaosat ja tarvikkeet;

4) edustuston tai viraston rakennukseen sekä 1—3 kohdassa tarkoitettuihin tavaroihin liittyvät palvelut;

5) edustuston tai viraston kiinteistöä varten hankitut telepalvelut, vesi, jätehuoltopalvelut, energiahyödykkeet ja polttoaineet; sekä

6) moottoriajoneuvojen polttoaineet.

128 §

Ulkoasiainministeriö vahvistaa hakemuksesta, onko edellä tarkoitettu edustusto tai virasto vastavuoroisuuden ja asemansa sekä hyödykkeen käyttötarkoituksen perusteella oikeutettu veron palautukseen. Tämän jäl-

Ehdotus

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen tai jossa ostajana on valtio.

(kumotaan)

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla vähentää, jos ulkomaalainen olisi ollut toiminnastaan verovelvollinen.

Diplomaattiset hankinnat

127 §

Ulkovaltojen Suomessa toimivalle diplomaattiselle ja muulle samassa asemassa olevalle edustustolle sekä lähetettyjen konsulien virastolle voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa viralliseen käyttöön ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero.

Ulkovaltojen Suomessa toimivalle diplomaattiselle edustajalle ja lähetetylle konsulille voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, kun tavara tai palvelu on ostettu diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin taikka heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaiseen käyttöön.

Palautuksen edellytyksenä on, että yksittäisen tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 1 000 markkaa.

128 §

Hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä ulkoasiainministeriölle kalenterivuoden neljännekseltä ja viimeistään vuoden kulues- sa hakemukseen liitettävän laskun maksupäivästä. Ulkoasiainministeriö vahvistaa sen,

Voimassa oleva laki

keen Uudenmaan lääninverovirasto palauttaa veron. Veroa ei kuitenkaan palauteta, jos ulkoasiainministeriö katsoo kysymyksessä olevien hyödykkeiden määrän ylittävän edustuston tai viraston tavanomaisen tarpeen. Hakemus vahvistetaan vain, jos siinä tarkoitettujen hyödykkeiden verollinen hinta on yhteensä vähintään 2 000 markkaa.

Ehdotus

onko hakijalla vastavuoroisuuden, hakijan aseman sekä tavaran tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Uudenmaan lääninverovirasto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Verohallitus määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

Euroopan yhteisöjen toimielimet

129 §

Kirjallinen hakemus veron palauttamiseksi on tehtävä ulkoasiainministeriölle neljännesvuosittain ja viimeistään vuoden kuluessa hakemukseen liitettävän laskun maksupäivästä. Verohallitus määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

129 §

Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitsevalle toimielimelle palautetaan kalenterivuositain hakemuksesta Suomesta viralliseen käyttöön ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero.

Euroopan yhteisöille palautetaan kalenterivuositain hakemuksesta Euroopan yhteisöjen ja Suomessa sijaitsevan julkisen tai yksityisen yhteisön välillä tehdyn tilaustutkimusta koskevan sopimuksen tai yhteistyösopimuksen perusteella Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen tai maahan tuotujen tavaroiden hankintaan sisältyvä vero. Vero palautetaan siltä osin kuin Euroopan yhteisöt rahoittaa hankinnan ja ostajalla ei ole 10 luvun nojalla oikeutta vähentää hankintaan sisältyvää veroa tai saada sitä 122 tai 131 §:n nojalla palautuksena.

Palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta tai maahan tuonnista suoritettavan veron peruste lisättyinä arvonlisäveron osuudella on vähintään 500 markkaa.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavaran tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 55, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan tai 70—72 e §:n perusteella;

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavaran tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 55, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70—72 e §:n tai 72 h §:n perusteella;

132 §

Ulkomaalaisella, jolla ei ole kiinteää toimi-

132 §

Ulkomaalaisella ei ole oikeutta saada

Voimassa oleva laki

Ehdotus

paikkaa Suomessa ja joka ei ole harjoittamastaan myynnistä täällä verovelvollinen, ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta.

131 §:ssä tarkoitettua palautusta, jos hän on 122 §:n mukaan oikeutettu palautukseen.

133 §

Mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun.

Mitä 13—23 luvussa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun sekä tavaran yhteisöhankkijaan, jonka ei ole 72 f §:n nojalla suoritettava veroa.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, joka ei harjoita Suomessa muuta kuin 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaa myyntiä ja joka ei halua käyttää palautusoikeuttaan. Jos kyse on 72 a §:ssä tarkoitetusta myynnistä, 3 momenttia kuitenkin sovelletaan.

140 §

Veron perusteesta vähennettävä 80 §:n 2 momentissa tai 83 §:n 1 momentissa tarkoitettu määrä kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on vastaanotettu.

140 §

Veron perusteesta vähennettävä 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu määrä ja 79 k §:n 2 momentissa tarkoitettu verokauden aikana hankitun tavaran ostohinta kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on vastaanotettu.

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai 83 §:n 2 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön tai 83 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tavarasta on veloitettu ostajaa.

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai 79 k §:n 4 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön taikka 79 h §:ssä tarkoitetusta tavarasta on veloitettu ostajaa.

Jos verovelvollinen jälleenmyyjä soveltaa itse maahantuomansa taide-, keräily- tai antiikkiesineen myyntiin lain yleisiä säännöksiä, vähennetään maahantuonnista suoritettava vero siltä kalenterikuukaudelta, jolle tavaran myynnistä suoritettava vero kohdistetaan.

141 a §

Tavaran yhteisöhankinnasta tehtävä vähennys kohdistetaan samalle kalenterikuukaudelle kuin yhteisöhankinnasta suoritettava vero.

141 b §

Tavaran yhteisöhankinnasta tehtävä vähennys kohdistetaan samalle kalenterikuukaudelle kuin yhteisöhankinnasta suoritettava vero.

141 b §

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

149 §

Jos 10 luvussa taikka 78 tai 83 §:ssä tarkoitettuja vähennyksiä ei voida tehdä täysimääräisinä kalenterikuukauden tilitettävää veroa laskettaessa, vähentämättä jäänyt määrä kohdistetaan seuraaville kalenterikuukausille. Lääninverovirasto maksaa hakemuksen tai muun saadun selvityksen perusteella tilikauden päätyttyä tilikaudelta vähentämättä jääneen veron. Jos verovelvollinen on hakenut tilikauden päätyttyä vähentämättä jääneen veron palautuksena takaisin, ei sitä saa vähentää seuraavilla tilikausilla.

149 §

Jos 10 luvussa taikka 78 tai 80 §:ssä tarkoitettuja vähennyksiä ei voida tehdä täysimääräisinä kalenterikuukauden tilitettävää veroa laskettaessa, vähentämättä jäänyt määrä kohdistetaan seuraaville kalenterikuukausille. Lääninverovirasto maksaa hakemuksen tai muun saadun selvityksen perusteella tilikauden päätyttyä tilikaudelta vähentämättä jääneen veron. Jos verovelvollinen on hakenut tilikauden päätyttyä vähentämättä jääneen veron palautuksena takaisin, ei sitä saa vähentää seuraavilla tilikausilla.

154 §

Maksuunpantavalle määrälle määrätään korkoa yksi marka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden päättymisestä, jona palautus on maksettu, asetettavaa eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Korotukselle ei määrätä korkoa.

Maksuunpantavalle määrälle määrätään *veronlisäystä siitä päivästä, jona palautus on maksettu, asetettavaan eräpäivään, viimeksi mainittu päivä mukaan lukien. Veronlisäyksen määrä lasketaan muutoin sen mukaan, mitä laissa veronlisäyksestä ja viivekorosta () säädetään.*

158 §

Verovelvollista koskevat asiat kuuluvat sen lääninveroviraston käsiteltäviin, jonka toimialueella verovelvollisen kotikunta on. Kotikuntana pidetään kuntaa, jossa verovelvolliselle verotuslain (482/58) mukaan olisi määrättävä valtionvero.

158 §

Verovelvollista koskevat asiat kuuluvat sen lääninveroviraston käsiteltäviin, jonka toimialueella verovelvollisen kotikunta on. Kotikuntana pidetään kuntaa, jossa verovelvolliselle *verotusmenettelystä annetun lain ()* mukaan olisi määrättävä valtionvero.

159 §

Lääninverovirasto määrää yhden tai useamman verohallinnon virkamiehen tai muun henkilön lääninverovirastoon valtionasiamiehenä valvomaan valtion oikeutta verotuksessa.

(kumotaan)

159 §

162 b §

Yhteenvetoilmoitus tulee antaa myös,
1) jos verovelvollinen tai joku muu hänen puolestaan on lähettänyt raaka-aineita toiseen jäsenvaltioon tehdäkseen 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun yhteisöhankinnan;
2) jos verovelvollisen tekemä tavaran yhteisöhankinta katsotaan 63 f §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Yhteenvetoilmoitus tulee antaa myös *silloin*, kun verovelvollisen tekemä tavaran yhteisöhankinta katsotaan 63 f §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus annetaan siltä kalenterivuoden neljännekseltä, johon kuuluvana kalenterikaudena raaka-aineet on lähetetty toiseen jäsenvaltioon.

(3 mom. kumotaan)

169 §

Verovelvollisen on lääninveroviraston tai verohallituksen asianomaisen virkamiehen kehotuksesta esitettävä Suomessa sanotun viranomaisen tai tämän määräämän asiantuntevan ja esteettömänä pidettävän henkilön tarkastettavaksi liike- ja tilikirjansa, inventaarinsa ja tase-erittelynsä liitteineen samoin kuin tositeaineisto ja kaikki muu laskentatoimeen kuuluva aineisto, sopimus- ja velkakirjat, pöytäkirjat, kirjeenvaihto, koneellisen kirjanpidon menetelmäkuvaus sekä muut tallenteet, jotka saattavat olla tarpeen häntä verotettaessa, verotarkastusta toimitettaessa tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä, sekä näytettävä toimintaan kuuluvat varastot ja muu omaisuus. Tallenteella tarkoitetaan tässä laissa kirjallista tai kuvallista esitystä (asiakirja) sekä seläistä tietovälinettä, jonka sisältö on luettavissa, katseltavissa, kuunneltavissa tai muuten ymmärrettävissä vain teknisin apuvälinein (tekninen tallenne). Tarkastus voidaan toimeenpanna jo tilikauden aikana.

Tallenteiden tarkastus on, mikäli mahdollista, toimitettava verovelvollisen liikehuoneistossa tai hänen käyttämässään kirjanpito- tai palvelutoimistossa. Jos tarkastus toimitetaan edellä mainitussa huoneistossa tai toimistossa, verovelvollisen on asetettava tarkastajan käytettäväksi tarkoituksenmukaiset tilat sekä tarpeelliset apuneuvot ja apulaiset. Apuneuvolla tarkoitetaan tässä laissa kirjoitus- ja laskukonetta, kopiointilaitetta sekä tietokonetta tai muuta teknistä apuvälinettä, jolla tekniset tallenteet voidaan saattaa luettavaan, katseltavaan, kuunneltavaan tai muuten ymmärrettävään muotoon. Jos tarkastusta ei voida haitatta toimittaa edellä tarkoitettussa paikassa, tarkastus voidaan toimittaa lääninverovirastossa. Tallenteet on esitettävä tarkastettaviksi siellä tai toimitettava sinne, missä tarkastus suoritetaan. Teknisistä tallenteista on 1 momentissa tarkoitettun viranomaisen kehoituksesta valmistettava jäljennökset tarkastusta suorittavan henkilön

169 §

Verovelvollisen on verohallituksen, lääninveroviraston tai veroasiamiehen kehotuksesta esitettävä Suomessa tarkastettavaksi kirjanpito- ja muistiinpanonsa sekä kaikki se toimintaan liittyvä ja muu aineisto ja omaisuus, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksensa tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

Suoritetusta tarkastuksesta on laadittava kertomus, ellei erityisistä syistä muuta johdu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

käyttöön. Suoritetusta tarkastuksesta on laadittava kertomus.

Tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä sekä esitettävästä aineistosta ja omaisuudesta säädetään asetuksella.

175 §

Lääninverovirasto antaa asianomaisen tai valtionasiamiehen pyynnöstä päätöksen rekisteröintiasiassa sekä verovelvollisuusryhmän muodostamis- ja purkamisasiassa.

Lääninverovirasto antaa asianomaisen tai veroasiamiehen pyynnöstä päätöksen rekisteröintiasiassa sekä verovelvollisuusryhmän muodostamis- ja purkamisasiassa.

179 §

Verovelvollisen kuoltua jälkiverotus kohdistetaan kuolinpesään. Jälkiverotus on toimitettava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu verotoimistolle.

Verovelvollisen kuoltua jälkiverotus kohdistetaan kuolinpesään. Jälkiverotus on toimitettava vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona perukirja on annettu lääninverovirastolle.

180 §

Jälkiverotus voidaan jättää toimittamatta, jos 179 §:ssä tarkoitettu veron maksamatta jääminen tai liian suuri palautus johtuu sellaisesta virheestä, jonka johdosta toisen verovelvollisen maksettavaksi on tullut liikaa veroa. Edellytyksenä on, että verovelvollinen esittää palautukseen oikeutetun verovelvollisen antaman sitoumuksen, jossa tämä luopuu oikeudestaan vaatia oman veronsa määrää alennettavaksi. Sitoumuksen antaneelle verovelvolliselle ei makseta veroa takaisin.

180 §

Jälkiverotus voidaan jättää toimittamatta, jos 179 §:ssä tarkoitettu veron maksamatta jääminen tai liian suuri palautus johtuu sellaisesta virheestä, jonka johdosta toisen verovelvollisen maksettavaksi on tullut liikaa veroa tai 122 §:ssä tai 131 §:ssä tarkoitettu vero on jäänyt palauttamatta. Edellytyksenä on se, että verovelvollinen esittää palautukseen oikeutetun antaman sitoumuksen, jossa tämä luopuu oikeudestaan palautukseen. Sitoumuksen antaneelle ei palauteta veroa.

183 §

Jos verokaudelta tilitettävää veroa ei ole maksettu 147 §:ssä säädettyssä määräajassa, määrätään maksamatta jääneelle verolle veronlisäystä.

Veronlisäystä määrätään yksi marka kullakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jolloin vero olisi tullut maksaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Jos verokaudelta tilitettävä vero on maksettu määräajan jälkeen, eikä verovelvollinen ole oma-aloitteisesti maksanut veronlisäystä 4 momentissa säädetyllä tavalla, veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta,

183 §

Jos verovelvollinen maksaa verokaudelta tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron maksamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä.

Jos verokaudelta tilitettävää veroa ei ole maksettu 147 §:ssä säädettyssä määräajassa, määrätään maksamatta jääneelle verolle veronlisäystä. Veronlisäystä määrätään myös määräajan jälkeen maksetulle verolle, jolle verovelvollinen ei ole 1 momentissa tarkoitettulla tavalla maksanut veronlisäystä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

Jos vero on määrätty kokonaan tai osittain arvioimalla kalenterikuukautta pidemmältä ajalta taikka jos muutoin ilman kohtuutonta lisäyötä ei ole selvitettävissä, miltä kalenterikuukaudelta veroa on jäänyt maksamatta, voidaan veronlisäyksen laskemisen alkamisajankohta arvioida ottaen huomioon maksamatta jääneen veron todennäköinen jakautuminen eri kuukausille.

Jos verovelvollinen maksaa verokaudelta tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron maksamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä yksi marka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

Jos vero määrätään myöhemmin viranomaisen toimenpitein, veronlisäystä on maksettava 1—3 momentissa säädetyllä tavalla tällekin veromäärälle. Milloin veron määrääminen perustuu valtion puolesta tehtyyn valitukseen sekä milloin valtiolle on perittävä verovelvollisen jo maksama, mutta hänelle takaisin maksettu vero, veronlisäystä on määrättävä saman perusteen mukaan kuin palautukselle on maksettava korkoa.

Erityisestä syystä viranomainen voi laskea veronlisäyksen myöhemmästä kuin 2 ja 3 momentissa säädetystä ajankohdasta.

Veronkorotukselle ei maksuunpanna veronlisäystä.

185 §

Jos valtionasiamies katsoo, että verovelvollisen maksettavaksi olisi määrättävä veroa, veronlisäystä tai veronkorotusta, lääninveroviraston on hänen pyynnöstään tehtävä asiassa päätös.

185 §

Jos veroasiamies katsoo, että verovelvollisen maksettavaksi olisi määrättävä veroa, veronlisäystä tai veronkorotusta, lääninveroviraston on hänen pyynnöstään tehtävä asiassa päätös.

190 §

Verotuslain 69 §:ssä tarkoitettu keskusverolautakunta voi, jos se katsotaan hakijalle erityisen tärkeäksi tai jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai verotuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saada asia ratkaistuksi, hakemuksesta antaa arvonlisäverotusta koskevan ennakkotiedon.

Verotusmenettelylain 84 §:ssä tarkoitettu keskusverolautakunta voi, jos se katsoo hakijalle erityisen tärkeäksi tai jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai verotuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saada asia ratkaistuksi, hakemuksesta antaa arvonlisäverotusta koskevan ennakkotiedon.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu veronlisäys lasketaan siten, kuin laissa veronlisäyksestä ja viivekorosta säädetään. Erityisestä syystä viranomainen voi kuitenkin laskea veronlisäyksen säädettyä myöhemmästä ajankohdasta.

Jos vero on määrätty kokonaan tai osittain arvioimalla kalenterikuukautta pidemmältä ajalta taikka jos muutoin ilman kohtuutonta lisäyötä ei ole selvitettävissä, miltä kalenterikuukaudelta veroa on jäänyt maksamatta, voidaan veronlisäyksen laskemisen alkamisajankohta arvioida ottaen huomioon maksamatta jääneen veron todennäköinen jakautuminen eri kuukausille.

Milloin veron määrääminen perustuu valtion puolesta tehtyyn valitukseen sekä milloin valtiolle on perittävä verovelvollisen jo maksama, mutta hänelle takaisin maksettu vero, veronlisäys on määrättään veronkantoasetuksen 11 §:ssä tarkoitettun koron suuruinen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ennakkotietoa koskeva asia on käsiteltävä lääninverovirastossa, liikevaihtovero-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Ennakkotietoa koskeva asia on käsiteltävä lääninverovirastossa, *Uudenmaan lääninoikeudessa* ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

193 §

Lääninveroviraston tämän lain nojalla tekemään arvonlisäverotusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen. Valtion puolesta on valitusoikeus lääninverovirastossa olevalla valtionasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon.

Verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä lukien, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkotietoa koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valtionasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

193 §

Lääninveroviraston tämän lain nojalla tekemään arvonlisäverotusta koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeuteen. Valtion puolesta on valitusoikeus lääninverovirastossa olevalla *veroasiamiehellä*. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa lääninverovirastoon.

Verovelvollisen valitusaika on kolme vuotta tilikauden tai, jos päätös koskee useita tilikausia, niistä viimeisen päättymisestä lukien, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Ennakkotietoa koskevasta päätöksestä ja 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä elinkeinonharjoittaja saa valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. *Veroasiamiehen* valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

194 §

Lääninveroviraston tulee varata valtionasiamiehen tekemästä valituksesta verovelvolliselle sekä verovelvollisen tekemästä valituksesta valtionasiamiehelle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa myös vastaselityksen antamiseen.

Valtionasiamiehen valituskirjelmä ja verovelvollisen 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä vastineineen, vastaselityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä Uudenmaan lääninoikeudelle.

194 §

Lääninveroviraston tulee varata *veroasiamiehen* tekemästä valituksesta verovelvolliselle sekä verovelvollisen tekemästä valituksesta *veroasiamiehelle* tilaisuus vastineen ja tarvittaessa myös vastaselityksen antamiseen.

Veroasiamiehen valituskirjelmä ja verovelvollisen 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä vastineineen, vastaselityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä Uudenmaan lääninoikeudelle.

197 §

Muutoksenhausta keskusverolautakunnan antamaan ennakkotietoon on soveltuvin osin voimassa, mitä verotuslain 99 §:ssä säädetään.

Muutoksenhausta keskusverolautakunnan antamaan ennakkotietoon on soveltuvin osin voimassa, mitä *verotusmenettelylain* 84 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

199 §

Valtion puolesta valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on lääninverovirastossa olevalla valtionasiamiehellä.

202 §

Jos lääninoikeus tai korkein hallinto-oikeus valtionasiamiehen valituksen johdosta muuttaa 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen on samalla määrättävä ajankohta, josta alkaen ratkaisua on sovellettava.

209 a §

Verovelvollisen myyjän on annettava tavaran tai palvelun ostajalle myynnistä tositate, jos ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Tositate on annettava myös ennakkomaksusta. Tositteeseen on merkittävä tavaran tai palvelun veroton myyntihinta ja myyntiin sisältyvän veron määrä eri veronkantojen osalta.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 66 a, 67 a, 69 ja 72 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Uuden kuljetusvälineen myyntitositteeseen on lisäksi merkittävä 26 d §:n 2 momentissa mainitut tiedot.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 72 g §:ssä tarkoitettussa yhteisömyynnissä tavaran tai palvelun veroton hinta, veron määrä eri verokantojen osalta, ostajan ja seuraavan ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta.

209 b §

Verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenmaahan 18 b §:n 1 momentin 1—4 kohdissa tarkoitettuja liiketoimia varten.

Valmistustyön myyjän on pidettävä luetteloa 18 a §:n 1 kohdassa tarkoitetuista raaka-aineista.

214 §

Verotusta tai siitä tehtyä valitusta varten voi se viranomainen, joka asiaa käsittelee,

199 §

Valtion puolesta valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen on lääninverovirastossa olevalla veroasiamiehellä.

202 §

Jos lääninoikeus tai korkein hallinto-oikeus veroasiamiehen valituksen johdosta muuttaa 175 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen on samalla määrättävä ajankohta, josta alkaen ratkaisua on sovellettava.

209 a §

Verovelvollisen myyjän on annettava tavaran tai palvelun ostajalle myynnistä tositate, jos ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Tositate on annettava myös ennakkomaksusta. Tositteeseen on merkittävä tavaran tai palvelun veroton myyntihinta ja myynnistä suoritettavan veron määrä eri verokantojen osalta.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 66 a, 67 a, 67 b, 69 ja 72 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Uuden kuljetusvälineen myyntitositteeseen on lisäksi merkittävä tiedot, joiden perusteella 26 d §:n 1 momentissa tarkoitettua edellytyksiä voidaan todeta.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 72 g §:ssä tarkoitettussa edelleenmyynnissä tavaran veroton hinta, veron määrä eri verokantojen osalta, oma ja ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta.

209 b §

Verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenvaltioon 18 b §:n 1 momentin 1—3 kohdissa tarkoitettuja liiketoimia varten.

214 §

Verotusta tai siitä tehtyä valitusta varten voi se viranomainen, joka asiaa käsittelee,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

myöntää verovelvolliselle sekä valtionasiamiehelle oikeuden kuulustuttaa valallisesti todistajia siinä yleisessä alioikeudessa, jossa se saattaa sopivasti käydä päinsä. Todistajain kuulustelussa on myös toisella asianosaisella tällöin oikeus kuulustuttaa todistajia.

myöntää verovelvolliselle sekä *veroasiamiehelle* oikeuden kuulustuttaa valallisesti todistajia siinä käräjäoikeudessa, jossa se saattaa sopivasti käydä päinsä. Todistajain kuulustelussa on myös toisella asianosaisella tällöin oikeus kuulustuttaa todistajia.

224 §

Tavaran omaan käyttöön ottamiseen sovelletaan liikevaihtoverolain säännöksiä silloinkin, kun elinkeinonharjoittaja ottaa tavaran omaan käyttöön tämän lain voimaantulon jälkeen, jos tavara on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta elinkeinonharjoittajalle tai itse valmistettu ennen lain voimaantuloa.

Omaan käyttöön ottamiseen sovelletaan kuitenkin tätä takia.

1) jos tavaran todennäköinen taloudellinen käyttöaika hankintahetkellä on ollut enintään kolme vuotta; tai

2) jos tavara on hankittu käyttämättömänä taikka itse valmistettu 1 päivänä helmikuuta 1993 tai sen jälkeen.

228 §

Tämän lain 10 luvussa tarkoitettua vähennystä tai 131 §:ssä tarkoitettua palautusta ei kuitenkaan saada elinkeinonharjoittajan käyttöomaisuudeksi taikka vuokra- tai muulla käyttöoikeudella hankkimasta, ennen 1 päivää helmikuuta 1993 Suomessa käyttöön otetusta tavarasta, jonka todennäköinen taloudellinen käyttöaika hankintahetkellä on yli kolme vuotta, ellei elinkeinonharjoittaja ole hankkinut tavaraa vuokrattavaksi tai käytettäväksi liikevaihtoverolain 43 §:ssä tarkoitettulla tavalla välittömästi valmistustoiminnassa. Vähennys tai palautus saadaan kuitenkin, jos elinkeinonharjoittaja pystyy osoittamaan, ettei tavarasta ole voitu tehdä liikevaihtoverolain 43 §:ssä tarkoitettulla tavalla välittömästi valmistustoiminnassa. Vähennys tai palautus saadaan kuitenkin, jos elinkeinonharjoittaja pystyy osoittamaan, ettei tava-

217 a §

Mitä tullilainsäädännössä säädetään Yhteisön tullialueelta vietävää tavaraa koskevista muodollisuuksista, sovelletaan myös Yhteisön tullialueelle, mutta Yhteisön veralueen ulkopuolelle Yhteisön veralueelta vietävään tavararaan.

224 §

(kumotaan)

228 §

(3—4 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

rasta ole voitu tehdä liikevaihtoverolain nojalla laskennallista vähennystä.

Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran myynnistä, jonka hankinnasta myyjä ei 3 momentin perusteella ole voinut tehdä vähennystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 199 .

Tätä lakia sovelletaan, ellei jäljempänä toisin säädetä, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhan-
kinta on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta, tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön tai tavara on siirretty varastointimenettelystä lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Käytettyjen tavaroiden, taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusta koskevia säännöksiä sovelletaan niihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Lain 36 §:n 5 kohtaa, 58 §:n 1 momenttia, 71 §:n 4 kohtaa, 72 d §:n 3 momenttia, 94 §:n 22 kohtaa ja 129 §:ä sovelletaan, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhan-
kinta on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Lain 45 §:n 3 momenttia sovelletaan, kun palvelu on suoritettu 1 päivänä toukokuuta 1995 tai sen jälkeen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
